

ရန္တပိတ်ကျော်ထင်

မြောက်ပိုးဆောင်ပြတ်လုံး

ဟံသာဝတီ

သိုးတော်ဘုရားလက်ထက်

ဆက္ကမာင် ၁၁၅၁-၉ နှစ်ပုံစံ

ရ နှီ မိတ်ကျော်ထင်

စီရင်ဆုံးပြတ်ခဲ့သော

ရေစကြိုခုံတော်ဖြတ်ထံး

ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုဒ္ဓပိတ္ဂ

၃၄၉-ပိုလိအောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

အရာရှိရဲ့

'(ဆာသနာ-ရှေ့သူ)

၁၉၃၃။

မာတိကာ

ဦးစေ	အဓိကရှင်းအရာ	ဝယ်ကုန္ဂ
* နိဒါနီး	ပထဗိုင်း	
* ပဋိညာက်		၁
၁။ နှုတ်လွန်မှု တရားဖြတ်ကုံး(၁)	၂
၂။ ငွေချေးတရားဖြတ်ထုံး	၃
၃။ အိမ်ထောင်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၁)	၄
၄။ မြေမှု တရားဖြတ်ထုံး	၅
၅။ နှုတ်လွန်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၂)	၆
၆။ မျှောက်မထားမှု တရားဖြတ်ထုံး	၇
၇။ အိမ်ထောင်မှုတရားဖြတ်ထုံး(၂)	၈
၈။ နှုတ်လွန်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၃)	၉
၉။ ပျော်ခုံတိုက်မှု တရားဖြတ်ထုံး	၁၀
၁၀။ အိမ်ထောင်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၃)	၁၁
၁၁။ လက်ရောက်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၁)	၁၂
၁၂။ ကုန်ဖောင်းဝယ်မှု တရားဖြတ်ထုံး	၂၁
၁၃။ လက်လွန်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၁)	၂၃
၁၄။ လက်လွန်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၂)	၂၄
၁၅။ အမွှေမှု တရားဖြတ်ထုံး	၂၅
၁၆။ အိမ်ထောင်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၄)	၃၀
၁၇။ နှုတ်လွန်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၄)	၃၂
၁၈။ ခဲ့ပစ်မှု တရားဖြတ်ထုံး	၃၄
၁၉။ ကျွန်းမှု ကိုယ်တိုးတောင်းမှု တရားဖြတ်ထုံး	၃၅
၂၀။ အိမ်ထောင်မှု တရားဖြတ်ထုံး(၅)	၃၆

* နှုတ်လွန်မှု ၆-မှု, အိမ်ထောင်မှု ၈-မှု, လက်ရောက်မှု ၂-မှု, လက်လွန်မှု ၃-မှု စသည်ပြင် အမှုအသီးသီးဒါဝင်သည်၊ အမှုပျော်ကို အမှုပြီးပြတ်စာသွေ့ဆောင် အစဉ်အတိုင်း စိရင်ပော်ပြထားသည်။

ပုံစံ	အဓိကအမျိုးအစာ	စာယျက်နှာ
J၁။	ရိုက်နှက်ဆုံးမူ တရားဖြတ်ထုံး ၃၀
J၂။	ငွေချေးမူ တရားဖြတ်ထုံး ၄၀
J၃။	နှုတ်လွန်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၅) ၄၂
J၄။	အိမ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၆) ၄၃
J၅။	နှုတ်လွန်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၇) ၄၅
J၆။	အိမ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၈) ၄၆
J၇။	လက်လွန်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၉) ၄၀
J၈။	ထားပြတိက် ဥစ္စာမူ တရားဖြတ်ထုံး	— ၄၉
J၉။	လက်နောက်မူတရားဖြတ်ထုံး (၂) ၅၁
J၁၀။	အိမ်ထောင်မူ တရား(အယူခံ)ဖြတ်ထုံး(၈) ၅၃
J၁၁။	နောင်းဝယ်မူ တရားဖြတ်ထုံး	— ၅၅
J၁၂။	ကုန်ဖက်စပ်ရန်းပါးသောင့်မူ(အယူခံ)ဖြတ်ထုံး	— ၅၆

ရတိယပိုင်း

၁။	ဆွဲးငင်မူ တရားဖြတ်ထုံး ၅၀
J။	အမွှေခွဲးဝေမူ တရားဖြတ်ထုံး ၅၁
၃။	နှုတ်လွန်မူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၀
၄။	ပယားခီးမူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၁
၅။	သားလူ ထရားဖြတ်ထုံး ၆၂
၆။	လက်နောက်မူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၃
၇။	လျှော်ကြေးစွဲးဆိုမူ တရားဖြတ်ထုံး	— ၆၄
၈။	ဆွဲးလွှဲးကြံးစည်မူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၅
၉။	လက်နောက်မူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၆
၁၀။	မြို့မူ တရားဖြတ်ထုံး ၆၇
၁၁။	နှုတ်လွန်လက်နောက်မူ တရားဖြတ်ထုံး	— ၇၁
၁၂။	မြို့မူ တရားဖြတ်ထုံး ၇၂
၁၃။	အမွှေခွဲးဝေမူ တရားဖြတ်ထုံး ၇၅
၁၄။	မြို့မူ တရားဖြတ်ထုံး ၇၅
၁၅။	လက်နောက်မူ တရားဖြတ်ထုံး	— ၇၆

ပာထိကာ

ပုံစံ	အဓိကတော်	စာမျက်နှာ
	တတိယပိုင်း	
၁။	ခုခွဲးစေခန့်ထားမန်၏ ပတ်သက်သည့်အမိန့်တော်	၂၀
၂။	ခုတရားရုံးများတ်လိုက်နာရန်အမိန့်တော်	၂၀
၃။	တရားမှုခင်းခိုင်ကြေးသတ်မှတ်သည့်အမိန့်တော်	၂၄
၄။	ခုတော်တို့လိုက်နာရန်ဥပဒေ မှတ်စာ	၀၁
၅။	ခုတော်တို့ကိုပေးအပ်သည့်မှတ်စာ(၁)	၀၂
၆။	ခုတော်တို့သစ္ာဓိဋ္ဌာန်စာတမ်း	၀၃
၇။	ခုတော်တို့ကိုပေးအပ်သည့်မှတ်စာ(၂)	၀၄
၈။	ခုတော်တို့ခံဝန်ချက်	၀၅
၉။	ခုတော်တို့ကိုပေးအပ်သည့်ဥပဒေ	၀၇
၁၀။	မြို့ဝန်အရာရုံးတို့ကိုပေးအပ်သည့်ရာဇဝတ်ဥပဒေ	၀၈
၁၁။	ခုတော်ထံမြို့ဝန်ကဆင်ခိုလဲးအပ်နိုင်သော အမူများ	၉၀
၁၂။	တရားသူကြီးခန့်အမိန့်တော်ပြန်တမ်း	၉၁
၁၃။	တရားရာဇဝတ်ဥပဒေ	၉၂
(က)	တရားမူပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၂
(၁)	ရာဇဝတ်မူပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၄
(ဂ)	၁၄-ဌာနအဝင်နိုင်ငံတိုင်းမှုနှင့်ဆိုင်သည့် များကို ပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၅
(ဃ)	စိရင်ပြတ်စဲးပြီ၊ အမူသေဝပ်ပြီးပြတ်အောင် ပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၆
(င)	အမူသည်တို့မှာ တောင်းခံကျကုန်စေရန် တရားဝင်စရိတ်ပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၇
(စ)	အမူသည်တို့မှာအတောင်းအခံမရှိလဲတို့မြှုံး စေရန် ပြုခြားနှုန်းပိုင်းခြားချက်ဥပဒေ	၉၈
(ဆ)	တရားရာဇဝတ်မူများကိုစစ်ဆေးစိရင်သည့် မူးပတ်အရာရုံးတို့ စောင့်ထိန်းရန်ဥပဒေ	၁၀၀

မာတိကာ

ပုံစံ	စမြှောင်းအန္တ	ဝယ်ကျား
(၁)	ဥပဒေများကိုမတည် ကျူးလွန်လျင်စီရင်ရန် ဥပဒေ	၁၀၁
၁၄။	မြန်မာမင်းလက်ထက်ကျမ်းကိုင်ပုံး၂-မျိုး	၁၀၃
၁၅။	မြန်မာမင်းလက်ထက်အာကာများ	၁၀၅
၁၆။	မှတ်စုများ-	၁၀၇
(က)	လွှာတိရုံး၂-ပါး	၁၀၅
(ခ)	သုံးတန်းလက်၍	၁၀၅
(ဂ)	တရားသူကြီးအင်းများ	၁၀၅
(ဃ)	သက်သေ ၅၂-ပါး	၁၀၇
(င)	တရားစီရင်စာနည်း ၄-ပါး	၁၀၉
(စ)	မြေပိုင်ခြင်း ၇-ပါး	၁၀၉
(ဆ)	သင်းသီးပစ္စည်း ၁၂-ပါး	၁၀၉
(၁)	ပဋိညာဉ် ၅-ပါး	၁၀၉
(၁၁)	တန်ဆိုး ၃-ပါး	၁၁၀
(၁၃)	မယုံထိုက်သောဓာတ်း ၄-ပါး	၁၁၀
(၁၄)	သမီးပေးခြင်း ၈-ပါး	၁၁၀
(၁၅)	မြို့မျိုး ၆-ပါး	၁၁၀

ရေစကြိုခံတန်ဖြတ်ထုံး

နှမာ တသ္ထ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္မာသ

ပဋိညာဉ်

လူသုံးပါးတို့၏အဓိပတ်ဖြစ်တော်မှသော ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သယ်ရတနာများကို ရိုသေစွာရိုး၍ မဟာအမရပူရ မိတည် ဆုန် ဆင်မင်း သခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား ရင်သွေးတော်မြတ် ဖြစ်တော် မူသော မဟိုးသကဗုံး၊ ကမ္မားတိုံး စသော မိုးမိတ် မိုင်းလုံဆယ်မြို့ များနှင့်တက္က မင်းကင်း၊ တောင်တွဲ့ချောင် ပန်းလက်ကရားအောက်မြို့၊ ညောင်အုပ်မြို့များကို အစိုးရတော်မှသော မိုးမိတ်မင်း၏ ဝန်ကြီးအရာသုံး ရောက်သော “ရန္တမိတ်ကျော်ထင်” အမတ်သည် ဝန်အရာသုံး မရောက်မီ ဆယ့်ခြောက်နှစ်ရွယ်၊ နှစ်ဆယ်ရွယ်များက ရတနာသိသုံ့မြို့၊ ဟလင်းမြို့၊ ညောင်ရမ်းမြို့၊ စကုမြို့များ၌ * ခုံသမတ်မြို့အုပ်၊ မြို့ဝန်ပြုရှင်စဉ် အရပ်ရပ် အနီးအဝေးကျော်မြို့ပြုများက တရားစကား မပြီးမပြုခိုင်၍ ညီးနှင့် လာရောက်ကြရာ စီရင်ချက်၊ ကောက်ချက်များကို မှတ်သားမီသမျှ ရေးသားပါအံ့။

တရားစကားမှတ်သား နားလည်လိုသူ ရွှေရပ် ရွှေနေ့၊ ခုံသမတ်ပြုလို သူတို့သည် စကားအရပ်အနေ အသိအထားများကို မှတ်သား၍ သတ်နှလုံးထားကြပါစေသည်း။

* ဓမ္မသတ်စင် တရားသူကြီး ၆-ပါရှိသည်။

၁။ ဘုရှင်မင်းမြတ်။

၂။ တရားလို့၊ တရားခံသဘောတူ ပြောက်သည့် အနှုံညာတခံ။

၃။ မြို့စား၊ ရွာစား၊ မြို့အုပ်၊ မြို့ဝန်၊ သူကြီး။

၄။ ဘုရှင်ခန့်တရားသူကြီးခုံသမတ်။

၅။ အညီခံခံ။

၆။ အမှုစဆာင်ရွှေ့နေများ။

ပထမပိုင်း

၁-နှုတ်လွန်တရားပြတ်ထုံး (၁)

မိမင်းအောင်၊ မြို့မြိုမ်းအောင်တို့ “နင့်လိုင်မဲတတ်ဘူး” ဆိုသည့်
စကားခြောက်လုံးကြောင့် ရုံးသင့်နိုင်သင့် ဆိုကြသည့်တွင် မြို့မြိုမ်းအောင်
က အကွဲယူရှုရှု မိမင်းအောင်က သက်သေ မိတော့ပြသည်၊ မိတောကို
သစ္စာတော်ကျမ်းပေးရှု ကျိုးပြစ်ပြသပြီးလျှင် စစ်မေးသည့်တွင် မိတောက
မိမင်းအောင်ကို ပြို့မြို့မ်းအောင် “နင့်လိုင်မဲတတ်ဘူး” ဆိုသည်ကို ၌၏၊
ပေသည် အစစ်ခံသောကြောင့်—

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။နှုတ်လွန်တရား ငါးပါးရှုစ်ပါး၊ ဆယ့်ခြားကို
ပါး၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားများဖွားရှုသည်၊
အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်အားဖြင့် သုံးပါးရှုသည်တွင် မိမင်းအောင်ကို
မြို့မြိုမ်းအောင် နှုတ်ကျိုးနှုတ်လွန်သည့်စကားခြောက်လုံးအရကို ထောက်
သော် ပထမထဲကိုရင်း “နင်” ဆိုသည့်စကားသာ မူလအမြတ်အောက်နှင့်
ဝစိုးစရိတ်လျှင်ဒဏ်ထိုက်သော စကားဖြစ်သည်၊ ကျို့စကား ငါးရပ်မှာ
အလုံးအခြေအမြတ်မရှိ၊ ကိုရိယာများသာဖြစ်ရှု အဟောသိကံပြစ်လေသည်၊
“တုံးယက္ခာသီ၊ တုံးစာရောသီ” ဓမ္မသတ် ဆရာပြုမှာသည်နင့် အညှိ
“မင်းမာ၊ နင်၊ သင်” စသော စကားသည် ဖရာသဝါစာ စကားဖြစ်သည်၊
ဖရာသဝါစာ စကားကိုဆိုချေကလည်း မျက်မှောက်တွင်သာ အပြစ်နောက်
သည်မဟုတ်၊ သံသမ္မတလည်း မူကောင်းကျိုး ခံရာကြောင်းကို ဘုရား
ဟောတော်မူသည်ဖြစ်သောကြောင်းကျမ်းဂန့်ပုံစံပါ၍၊ ဓမ္မသတ်အကြောင်း
နှင့်ပါးကိုထောက်ရှု “အလျှော်မြင်သော် အစင်ပြန်စေ” စီရင်ထုံးရှုသည်
နင့်အညီ—

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။မိမင်းအောင်ကို မြို့မြိုမ်းအောင် ကျိုးလွန်ချေသည်
ဖြင့်သောကြောင့် လျှော်စေစိရင်ရမည်ကို အလျှော်
ထက်စရိတ်ပို့စလသည်ဖြစ်ရှု လျှော်ပြစ်ကိုပါ-စေ၊ မိမင်းအောင်၊ မြို့မြိုမ်း
အောင်တို့ ယခုတရားတွေ့ဆုံးရာ ကုန်သည့်မှန်သများစရိတ်ကို “မြို့မြိုမ်း
အောင်” က “မိမင်းအောင်သူ့” ပြန်ပေးစေ၊ တရားလက်ဘက်ကျေနရန်ကို
“မြို့မြိုမ်းအောင်” က ခံစေ—

ငွေချေးတရားဖြတ်ထုံး

ပြီးပြတ်သာနှစ်ဦး။ ॥ဟူ၍ ၁၁၅၁-ခု နတ်ငတ်လဆန်း ၁၂-ရတန္တော်
ယလင်း မြို့အပ်မောင်မြိုင်း ကောက်ယူစံရင်လျှင်
မိမင်းအောင်နှင့် မြိုင်မြဲးအောင်တို့နှစ်ဦး မျက်နှာညီ လက်ဘက်လျမ်းစေး
ကြသည်။

J-ငွေချေးတရားဖြတ်ထုံး

“သေည်း”နှင့်“ပါချင်း”တို့ စကားပှာ သေည်းအမိ မိတောင်းငွေ ၃၅၅
ကို မိချင်း၊ မိညိုတို့ချေးသည်။ ဂင်းချေးငွေကို မိညိုကဲ့မြို့ကိုင် “တုရင်
ကျောစွာ”။မြို့စာရေး “ပုညနှစ်ကျောစွာ”တို့အရှေ ငွေ ၃၇-ကျော်ဆပ်ချွဲ
ပြုသည်သို့ချက်ကို “သေည်း”က မဆပ်မပေးမပြုလွှာမှုသို့သည် ဖြစ်သော
ကြောင်းစုရုပ်သို့သူ မြို့ကိုင်၊ မြို့စာရေးတို့ကို စစ်ရန်ရောက်ရှုမြို့ကိုင်၊ မြို့စာရေး
ရှုမရှိစစ်လျှင် “တုရင်ကျောစွာ”။ “ပုညနှစ်ကျောစွာ” စစ်ပြေားရှု
သည်ဖြစ်ကြောင်းကို အစစ်သည်။ ဖြစ်သောကြောင်း ကာလဒေသ
ပယောဂတ္တားလေးပါးနှင့် ချိန်လျှင် စုရုပ်သို့သူ မြို့ကိုင်၊ မြို့စာရေးသည်
သာမည့်သာဓကနှင့်နှင့်လွှာမဟုတ်၊ နောက်ပါခြောကျောစွာ ကျေးကျွန်း၊ သား၊
မယား၊ မြို့စား၊ မြို့သူတွေ ရောက်ရာတတ်ရာ ဆည်းကပ်ရာ ကာလဒေသ
ဖြစ်သည်။ မြို့ကိုင်၊ မြို့စာရေးတို့ရှေ့ဆပ်သည်မှန်က သိသူစုရုပ်သိုင့်သည်
ဖြစ်သောကြောင်း—

ပါချင်းအချုပ်။ ॥ကျွန်တော်မနှင့် မိညိုချေးသည် မိတောင်းငွေ ၃၅၅-ကို
မြို့ကိုင် တုရင်ကျောစွာ၊ မြို့စာရေး ပုညနှစ်ကျောစွာ
တို့ရှေ့ မိညိုက မိတောင်းသို့ ငွေ ၃၇-ကျော် ပေးဆပ်သည် မှန်သည်
ဟုတ်စိမ့်။

ပိုရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥အချုပ်ထုတ်ရှု တရားနှင့် ဝင်ညီအောင် ပိုချင်းက
ပြစေ၊ ကောက်ချုပ်ချုပ်ကို လက်ဘက်စားချက်
အတိုင်း အချုပ်ကို ပိုချင်းကပြသက်သေး “ရဲးညွှန်စက်ခြည်”၊ “သူရသိပုံ
ပုံချို့”၊ “တုရင်စက္ကကျော်”သော သုံးယောက်ပြသူအနက် မသေကျုံ
ရဲးညွှန်စက်ခြည်၊ သူရသိပုံပုံချို့တို့လည်း စစ်ပြေား ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင်း

* မြို့သူကြိုး။

၄၁၆ကြို ခုံတော်ပြတ်ထူး

ရဲးညွှန် စက်ခြည့်၊ သူရသိခိုပျို့ချို့တို့ တယောက်ယောက် မြို့ရွာဖောက်သည် ကာလမှ အချုပ်နှင့်ပြချက်အတိုင်း ပုံန်မမန်စစ်၍ ရဲ့နိုင်ခြားကြစေ၊ သက် သေတို့ နေရပ်ငှာနဒေသနှင့်စရိတ်အင်၊ ကြေးအင် မတန်ဖြစ်သောကြောင့် ပြသက်သောမရောက်မီ တရားကျေနရန်ကို အညီအမျှခံချို့ ရပ်နားနှင့်စေ—

ပြီးပြတ်သောနေ့့။ ॥ဟူ၍ ၁၁၅၁-ခု နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် နှုတ်ဟယင်းမြို့အုပ် မောင်မိုင်း ကောက်ယူ စီရင် လျှင် သည်း၊ မိချင်း နှစ်ဦးသဘောတူ-လက်ဘက်လှမ်းစားကြသည်။

၃-အိမ်စထာင်မှုတရားဖြတ်ထူး (၁)

“ငသာဝ”နှင့်“မိပျော်”သမီး မိသာညီတို့ နှစ်ပြင်စကားတဲ့ ရွှေနေ နှစ်ဦးတို့ ဆိုရည်ပြောရည် ဂုဏ်ဖြောင်ထွန်းပေါ်အင် အပြောတင် ဆင်ခြေ အသားကို စကားနောက် တရားပါ ရှာ့ကြံးကောက်ယူလျှင် အမှုသည် နှစ်ဦး လင်မယားတို့ တရားကျယ်ဝန်းတော့မည် ဖြစ်သည်။ “ငသာဝနှင့် မိသာညီလင်မယား” တို့ နတ်ခမ်းပဲ့ချင်းမီးမှတ်သည်ဆုံးသက္ကာသို့အပူရှင်းမှုလ ကို စစ်လျှင် သူကြီး၊ မြေတိုင်၊ ကြေးကိုင်၊ အစီအရင်၊ ရွာစား၊ မြို့စား၊ ဝန်စုရင် ကဲ့သို့ “မိပျော်” လည်း “ငသာဝ” ကို သမီးပေးမှားသည်။ “ငသာဝ”လည်း လောတိက၊ ဖော်က၊ အနာထပိက် သင္ခွေးသူကြော် တို့ ကဲ့သို့ ဥစ္စာအင်ခွင့် မရှိလျက် မယားနှစ်နေသည်မှာ မယားနေမှား သည်။

စိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ॥နှစ်ဦးသားတို့ မှားယဉ်းရှိကြသည်အမှုကို “တရား ရှုံးရှုံးခြားနေစေ၊ အိမ်ရောက်စေ၊ သူတော် တကာာတန်း ကျွေးမွှေးပြုစွာစေ” စိရင်ခွင့်ရှုံးတိုင်းစိရင်သော်လည်း မကုံမလို ညီးကြံးသသူတို့ တတ်နိုင်ရာအသာ အအရေးမဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် “မိသာ ညီး”နှင့် “ငသာဝ”တို့ အရှည်ပေါင်းဘက်နိုင်မည့် လက္ခဏာမရှိ ဖြစ်သည် နှင့် အညီ “မိသာညီး၊ ငသာဝတို့ လင်မယား (စိတ်တူကွဲ့တရား)မည်ပေး ၍ ပြတ်စံရှင်းကွာကြစေ၊ တရားမှား ‘မိသာညီး’ နှစ်စာ၊ “ငသာဝ” တစု ခံစေ—

၁၆၄တန်ဖူးပြတ်ထုံး

၄ - ပြောတရား ဖြတ်ထုံး

“ကအိသာ၊ ငြီး”တို့၏“လေယသူကြီး ငြို့”တို့၏ပေါ်ကျမသမက်အထက်ဖြစ်ရင်း လက်ပွဲရင်း လယ်မြှုပ်နောင်း နှစ်ဦးလုဆိုကြသည့်ကဗျား စခန်းတောက်ကိုရှာသော်..

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။ပေးခြင်းသုံးပါး၊ ပေးခြင်းအခြာက်ပါး၊ ပေးခြင်းဆယ့်ရှစ်ပါး တရားသုံးရပ်ရှိသည်။ ပေးထိုင်းပိုင်ရာသည်တရား၊ မပေးသော်လည်း ပိုင်ရာသည်ကဗျား၊ ပေးသော်လည်း မပိုင်ရာသည်တရား သုံးရပ်ရှိသည်။ မိဘ ယောက္ခမတို့နှင့် သားသမီးသမက္ကတို့ သင်းသီးဖြစ်ရာသည့် ဥစ္စာခုနစ်ပါး၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတရားပြုသည်။ မြေကိုပိုင်ရာသည့် တဆယ့်ဘပါး တရားအာရပ်ရပ်တို့နှင့် ချင့်ထောက်လျှင် ယခုအာခြင်းဆိုသည့် လယ်မြေရပ်သည် သင်းသီးဆယ့်နှင့်ပါးအဝင့်၊ မဂ္ဂာလာအပေးစား ထိုပ်းမြေားလက်ထပ်သည့်ကာလ ကိမ့်ဘတုံးတပ်းပေးကော်းလက်ပွဲသည့်မြေရပ်ကို သမီးရှိစဉ် သမက် “ငအီတို့”လုပ်စား၏ လက်ရောက်သည်။

သမီးသေသည့်နောက် လက်ကွာရှု သုံးမယား၊ လေးမယား ဆင့်ပွား
နေထိုင်သောကြောင့် ပိုင်ရင်းသူငယ်မ ယောက္ခာမဟောင်းက ပိုင်ကောင်း
ရကောင်းသည် ဆိုသည်မှာလည်း ပေးပွဲသည့်နောက် လက်ကွာသည်ကို
အစွဲပြုရှု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးချို့ပျော်အတွင်း “ငါ့” ပိုင်သင့်သည်၊
ငြော်ပိုင်သင့်သည် တရားလုဆိုသွေ့င ကြေးကုန် ငွေကျ များပြားစွာ ရှုကြ
တော့ပည်၊ ငြော်အမွှေကိုလည်း အော်ခံသင့်သည်၊ အော်အမွှေကိုလည်း ငြော်
ခံသင့်သည်၊ ပေးကမ်းပြုစုထိုက်သူ အမိမရှိသူ “ငါ့” ဖြစ်သည်။ ဘိုးဘား
မိဘတို့ ကျင့်ရာကျင့်ဝတ် တရားငါးပါးပါးတွင် သား သား၊ မြော်တို့အရွယ်
ရောက်လွှင် အရင်းအနှံး ကြေးငွေ့သွား လယ်ရာမျိုးမြဲ ခဲ့ဝေပေါကမ်း
သင့်ကြောင်းကို ဘုရားဟောတော်မှသည် ဝတ်တရားနှင့်အညီ—

ရွှေခြိုး ဓာတ်ပြည်ထဲ့

ရိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ယခုအခြင်းဆိုသည့် မြေ ၃-ပုံအနက် အနောက်
တောလယ်မြေ မျိုးဝင် ၂၅-တင်းကြဲမြေကို ငြီးက
ရစေသင့်သည့်တွင် မျိုးဝင် ၂၅-တင်းကြဲ အနောက်တော လယ်မြေကို
အဘိုး “c ကြီး” က ရောင်းစားယိုယွင်း လစ်ဟင်းရှိသည့်ဖြစ်သောကြောင့်
ဂုဏ်လယ်မြေအစား ရှားတောကြီး လယ်မြေ ၁၀-တင်းကြီးကို အဘိုး
“c ကြီး” က မြေး “c ဦး” သို့ ပေးစေ၊ ကုစွဲပင်တောလယ်မှာ အဘိုး
c ကြီးရောင်းရှုရှိသည်၊ အဘိုး c ကြီးရောင်းရင်း အဘိုင်းတည်စေ၊ မြေး
ငြီးက ရွှေးလိုလျှင် ရောင်းရင်းငွေနှင့် ရွှေးနှုတ်စေ၊ အနောက်တော
လယ်မြေမြို့ငြိမ်း မျိုးစား ၂၅-တင်းကြဲမှာ အဘိုး c ကြီးကျမြေချင်းလျှို့
ရှိသည်၊ အနောက်တောလယ်မြေ ၂၅-တင်းကြဲကို အဘိုး c ကြီးက ရာဇ်
ပိုင်စေ၊ တရားကျေနရန်မုန်သမျှမှာ စုံစုံရွှေးထား အဝါး သူရကျော်ထင်
ပြော်ချက်အတိုင်း အဘိုး “c ကြီး” နှင့် မြေး “c ဦး” တို့ မျက်နှာညီ
အသိအမှု ကျခံဆက်ပေးစေ—

ပြီးပြတ်သောနှစ်း။ ဟူ၍ ၁၁၅၁-ခုနှစ် တပို တဲ့လဆန်း ၉-ရက်နေ့
ဟလင်းမြို့ အုပ်မင်း မောင်မှုံးစိစိတ်လျှင် ငြိုးနှင့်
အော်သား ငြိုးတို့ မျက်နှာညီ လက်ဘက်လုပ်းစားကြသည်။

ပြ-နှုတ်လွန်မှ တရားဖြတ်ထုံး (၂)

“မြတ်”က ကျွန်တော်မကို “မြလှ” “မြန်နက်သဲးဆင်းမ” ဆိုခဲ့သည့် စုံဆို သူကိုရှိရှိ “မြလှ” ကို စစ်လျင်—

ကျော်တော်မ “မြို့”နှင့် စကားပြောဆိုကြရ စကားပြတဲ့ပြီးနောက် ကျော်တော်မအလျောက် ဒီနှစ်ကိုသဲ့ဆင်းမဆိုသည်။ “မြို့”ကို မဆို၊ ကယ်ကန်သံ၊ ဖြောင့်သံ စကားနှစ်ချက် နှစ်ဦးနှင့် အစ်ခုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။တရားမမ္မာသတ် မမ္မာဂန် ကြောင်းများတွင်
“ဒိန်က်သဲ့ဆင်း” ဆိုသည့် နှုတ်လုန်ခန်း
စီရင်ထုံးမရှိ၊ ပေါင်ကြောင်းများတွင် နေဝါဒနေထိုက်ကို သူခွဲဒိန်တလုံးဆို
သည်၊ သူခွဲဒိန်တလုံးကို(၂၀၃)စိတ် စိတ်၏(၆၉၂)စိတ်ကားလသည် တိထိ
တလုံးဖြစ်သည်၊ တိထိတလုံးထက် သူခွဲဒိန်တလုံးက တရာ်လျှင် တဆုံး
တစိတ်ကြီးသည်၊ အစိတ်ပေါင်း(၆၉၂)စိတ်ပေါင်းမိလျှင် တိထိတလုံး

နှစ်ထွေမှုပါတားပြတ်ထုံး (၂)

နှစ်ထုံးစသည်ဖြင့် တက်မြေးတွင် J-လုံးတက်သည်ဖြစ်၍ သူခွဲခိုင် (၆၃) ရက် (၆၄) ရက် ကာလများတွင် အဝမာန်ပြု၍ တိထိတလုံးတက်သည်ကို “မိန့်က်သဲးဆင်း” ဆိုသည်ဖြစ်၍—

“ရက်ပိုလ်ပြည့်လွန်၊ အဝမာန်မှာ၊ ကောဓာသာတိုးနေကျ။
စမ္မနဝ၊ ရာသပြည့်လို့၊ ဖြူလေအမြေး၊ မိန့်က်သဲးဟု၊ ရွှေးပြီး
ခတ်၍ထား။

တခုတက်မြေး၊ တိထိထဲးဝယ်၊ ဆကဲးနှစ်ထွေ၊ တိုးလေမမှာ။”
ဆိုသည် စကားလည်းရှုံး၏။

လက်ရိုးအခိုမာသ်စန်းတွက် တွင်လည်း ထိုင်း သူခွဲခိုင်ကိုထုတ်၊ နှစ်
ဘော်ထား၊ အောက်တဘော်ကို ၁၁-ပြောက်အတာအဝမာန်ရော့”ဟူ၍
အဝမာန်ထန္တလျှင် တဆဲ့တခုတိုးကြောင်းကို သိသာသည်။

အဝမာန်(၆၅) မိတ်ရောက်၍ မိန့်က်သဲးကြိမ်လျှင်တိထိပင်တိုးပွား
သည်ကို ထောက်လျှင်လည်း မိန့်က်သဲးသင့်သဲ့ဖြင့် အယုတ်အလျော့
အနိမ့်အည့်မဟုတ်၊ တိုးပွားသည်ပင်ဖြစ်သည်၊ မိန့်က်သဲးဆင်းဆိုပါ သော်
လည်း အပြစ်ဒေါသကင်း၍ မစိရင်သာ ကောက်ယူစိရင်သည်တွင်—

“မြှု” က ကျွန်ုတ်မနှင့် “မိလှ” လော်လည် ပြောဆိုသည့် စကား
ရင်းသည် ကျွန်ုတ်မ ကံအလျောက် လင်နှင့်မသင့်၍ ကာသည့်နောက်
မရှည်မကြာ တလင်သင့်နေသည်အထက်လင်လည်း “မိလှ” မောင်တော်
သူဖြစ်၍ ငှင်းအမှုသည်နှင့် စကားပြောဆိုကြသည်အတွင်း “မိန့်က်သဲး
ဆင်းမ” ဆိုလင်သည့်စကားသည် “တလုံးတက်မြေးတိထိထဲးတွင် နှစ်လုံး
တိုး၍ တက်သကဲ့သို့” တလင်နှစ်လင် အလျင်အမြန် သင့်နေသည် ဆိုရာ
ဖောက်ပါသည်။

“မြှု” ရှေ့နေက ထပ်၍ အစိရင်ခံသည်မှာ “မိလှ” လည်း ဗောင်
တွက်ရိုး တွက်နည်း၊ သူခွဲခိုင်၊ တိထိ၊ မိန့်က်သဲးဆင်းများကို နားလည်
မည်မဟုတ်၊ ကောက်သံတားနိမိတ်ကိုဖမ်း၍ ရှေ့နေတို့ ကိရိယာလဲဆုံး
ခြင်းဖြစ်ရာသသည်။

မိရင်ထုံးပြတ်ချက်။ ။“မြှု”ကို “မိလှ”ဆိုမိသည့် အပြစ်မှာ လျှော်စေ
မစိရင်သာပြီ။

၁၄၁ကြို ခုံတန်ဖြတ်ထုံး

ပရီယာယ၊
နိမိတ်၊
ဉာဘသ၊
တိက်ရှုက်—

အားဖြင့် စကားလေးရပ်တွင် ပရီယာယ, နိမိတ်, ဉာဘသ စတားသို့
ရောက်သည်ကိုထောက်၍၊ ယခုံးဆိုကြရာ တရားလက်ဘက် ကျွန်ရန် မှန်
သမျှကို “မိလှ”က ကျခံနှုတ်သိမ်းပြောင်းကြစေ—

ပြုပြတ်သောနေ့။ ။ဟူ၍ ၁၁၅၁-ခု ကဆုန်လဆန်း ၅-ရက်နေ့
. ရတနာသိသိမြို့အညွှံး မောင်မြိုင်းကောက်ချက်ကို
“ပြုပြတ်”တို့ မျက်နှာညီ လက်ဘက်လူမ်းစားကြသည်။

၆-မျောက်မထားမှုတရားပြတ်ထုံး

“မိလှ”က ကျွန်တော်မလင် “သိရိကျော်သူ” နှင့်သင့်နေသည် အတွင်း
ကာမဂ္ဂကျွန်ပုထုဇန်ဖြစ်၍ “ငသူ” နှင့် ကျွန်တော်မမှားယွင်းကျိုးလွန်
သည်ကို “သိရိကျော်သူ”တရားပြုလုပ်၍ “ငသူ” လျှော်ပြစ်ငွေ့ ၆၀-စား
ယူပြီးလျှင် ကျွန်တော်မကို မျောက်မထားမိန်းမဖြစ်သည်၊ မိန်းမထိန်းတို့
ထံငွေ့စီသွားပါသယ်နှင့် ရောင်းမည်ရှိခဲ့သည်၊ ငွေ့နှင့်စီသွားပါသယ်
ကိုယ်ဘိုးနှင့်မရောင်း မစားထိက်ပါ၊ တရား ထုံးစုံရှိရာ ပြတ်သင်ပါသည်
လျောက်၍ “သိရိကျော်သူ”ကိုစစ်လျှင် မျောက်မထားမိန်းမဖြစ်၍ မယား
ခိုးသူမှားလည်း လျှော်ပြစ်ယူသည်၊ မယား “မိလှ” ကိုလည်း အဘိုးရရာ
ငွေ့နှင့်စီသွားပါသယ်နှင့် ရောင်းမည်ရှိသည် အစစ်ခံသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။စတားနှစ်ရပ်သည် မိလှစုံချက်အတိုင်း “သိရိ
ကျော်သူ” က မကွုယ်မထောင် ပြောင့်သည်၊
မျောက်မထားမိန်းမတူဗြိမှာ “သဗ္ဗာနဒိဝဝန်ဒီ” စသောကျိုမ်းဂန်နှင့် အညီ
ဆင်သိမ်းသော မြစ်တို့သည်ကောက်သကဲ့သို့ မိန်းမတူဗြိသည်လည်း မပြောင့်
ကြောင်းကိုကျော်းဂန်ရှိသည်၊ မြစ်၊ ရေကန်၊ ခရီးဆုံး၊ သေသောက်အိမ် ကဲ့သို့
သူခေပ်သိမ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံရာပြစ်ကြောင်းကိုကေနိပါတ် “အဏ္ဍာဘူတလာတ”
“အနာဘိရတိလာတ” များ၌လာသည်၊ အပြစ်အလျော်မယူမစား မယားကို

အိပ်ထောင်ပူတရားဖြတ်ထုံး (၂)

မစွန်သင့်နေမြန်မာတော်လည်းရှိသည်၊ မျောက်မထားသူ မိန်းမတ္ထိကို *စွန်အပ်သော မယားငါးယောက်အဝင် ဓမ္မသတ်မှုဆိုသည်၊ ကိုယ်ဘိုးရယူလိုလျှင် တကျိပ်သူ၊ နှစ်ကျိပ်သူတို့လျှော်ပြစ် ထားရှုံးကိုယ်ဘိုးစကား၊ ကျော်တွဲ၏ကိုယ်ဘိုးစကား၊ သူနှပ်၊ သူတန်၊ သူမြတ်၊ သင္္ခြား၊ သူကြယ်၊ မူး၊ မတ်၊ ဒေါ်ပညားတို့ ကိုယ်ဘိုးထားရှုံးစကားများနှင့်မတူ၊ မျောက်မထားမိန်းမတ္ထိ ကိုယ်ဘိုးကိုတရားရှားလျှင်—

“ပတိ တိက္ခာမာယ လူတို့ အညေသံ ဆန္ဒမာဝသော

ရဇတ်ယေဝ တာလီသံ မိစ္စာစာရရှိခိုပ်တံ”။

ဟူ၍ မျောက်မထားမိန်းမ ကိုယ်ဘိုးငွေ ၄ဝိ-မှာသည် ဖြစ်သော ကြောင့်—

ဒိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ““မိလှ”ကို သိရိကျော်သူက ငွေ့စ်ပီသာင်းဆယ် နှင့် မနောင်းမစားသင့်၊ မျောက်မထား မိန်းမတ္ထိ ကိုယ်ဘိုးငွေ ၄ဝိ-သာ “မိလှ”၊ “သိရိကျော်သူ” သို့ပေးစေ၊ တရားကို ပိုလှခံစေ။

ပြီးပြတ်သောမန္တ္တး။ ဟူ၍ ၁၁၅-ခု နယ်နှစ်လဆန်း ၃-ရက်နေ့ရတနာ သိသိမြို့ အညီခံ မောင်မြိုင်း ကောက်ယူစိရင်ချက်ကို “မိလှ၊ သိရိကျော်သူ”တို့ မျက်နှာသို့ လက်ဘက်လျမ်းစားကြသည်။

၂-အိပ်ထောင်ပူ တရားဖြတ်ထုံး (၂)

“နှစ်ကျော်သူ”က ကျော်တော်မယား၊ “မြို့” ကျော်တော် ခေါ်ရာ မလိုက်၊ မိဘအိမ်တွင်သာနေလိုသည် ဆိုခဲ့သည်၊ ကျော်တော်ခေါ်ရာ လိုက် သင့်ပါသည် အစီရင်ခံ၍ “မြို့” ကိုစစ်မေးမည်ခေါ်သည်တင် “မြို့” အဘ “ရဲးကျော်ဝေရ”က ကျော်တော်သိုးကို “နှစ်ကျော်သူ” သင့်နေလို

* စွန်အပ်သော မယားငါးယောက်ကား—

၁။ လက်ထပ်ပြီး၍ ၈-နှစ်၊ ၁၀-နှစ်တိုင်မြှုံးသောမိန်းမ။

၂။ သမီးဂ-ယောက် ၁၀-နှစ်တိုင်စွဲဗြို့ သားမမွေးစသာမိန်းမ။

၃။ နှစ်၊ မရင်ဂျိနာ၊ ဝက်ရှုံးနာခဲ့စသာမိန်းမ။

၄။ အပျိုး၏အကျင့်ကိုစွန်းသောမိန်းမ။

၅။ လင်အလိုသွေ့မလိုက် ဆန္ဒမမျှစသာ မိန်းမ။ (မန့်ရင်းအကျယ် ခွဲ့အသမတ္ထု အပိုင် ၃၄)

၄၇၁ကြို ခုံတော်ပြတ်လုံး

သည်ဆိုလျှင် မိဘတိုကိုကျေးမွေးပြုစိန်ပည် မှတ်ရည်၏ ပေးစားထိမ်းမြားသည်၊ ငါးလအကျို့ ပြောက်လအန်ရှိလျှင်ပင် ကျွန်တော် အိမ်တွင် မနေလို့ “နန္ဒကျော်သူ” မိဘအိမ်သို့ လိုက်ရှုပည်ခေါ်သည့်မှာ မခေါ်သင့်ပါ ဆိုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။နှစ်ပြင်စကားကို တရားကျမ်းဂန်၊ နိပါတ် ၃၁၈၂၀။၊ သက်သေ၊ ဓမ္မသတ်များနှင့် ရွှေးချယ်လျှင် သင့်သတ္တုတန် သံယုတ်အဝင် မာတုဂါမသံယုတ်၌— ယောကျားတိုနှင့် မဆက်ဆံရ၊ ပိန်းမထွေးသာ ဆက်ဆံသော ဆင်းရဲးငါးပါးကို—

“ပိုမာန် ဘိက္ခင် မာတုဂါမသာ အာဝေဏီကာန် ဒုက္ခာန်”
စသည်ဖြင့်—

ငယ်ရွှေးယောကာလ ဖျော့သာအမျိုးအိမ်တို့သို့ သွားရခြင်း-ပထမ ဆင်းရဲး၊

ဥတုလာရခြင်း-ခုတိယဆင်းရဲး၊

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်း-တတိယဆင်းရဲး၊

သားဖွားရခြင်း-စတုတ္ထဆင်းရဲး၊

ယောကျား၏ အလုပ်အကျေးဖြစ်ရခြင်း-ပုံမှန်ဆင်းရဲး-

ဟု ယောကျားတရာ့မဆံသွားရသော ဒုက္ခင်းပါးပါးကို ဟောတော်မူသည်။
မာတုဂါမတို့ရခြင်း ငါးပါး၌လည်း “ပနိုရွှေပေ ကုလေ ၃၁၂၅”

စသည်ဖြင့်—

ပတိရှုပရှိသာအမျိုး၌ဖြစ်ရခြင်း၊

ပတိရှုပရှိသာ အမျိုးသားတို့သို့ လိုက်သွားရခြင်း၊

ဥစ္စာစည်းစိမ် ပြည့်စုံခြင်း၊

သားသီးရခြင်း၊

လင်ကိုလှမ်းမိုးနှင့်ခြင်း၊

၅၅၈ပါးကို ရခဲသော ခုလွှာဘတရားဟု ကျမ်းဂန် လာသည်ကို ထောက်လျှင် လင်၏အိမ်သို့ မယားလိုက်ရှုသည်ပင် ဖြစ်သည်။

၁။ သိုးပေးခြင်းတရား ရှစ်ပါး၌၌ ခက်သော အမူကို ဆောင်၍ သိုးကိုပေးလျှင် ပုံက္ခာတို့ကဲ့သို့ လူရန်တို့ကိုပေးခြင်း ရယူဆောင်သွားသည့် အမူလည်းရှိသည်။ (ဝိစရုဇာတ်)

နှုတ်လွှန်မူတရားပြတ်ထုံး (၃)

၂။ ဖေည်းကဲ၊ ဤကျောက်ရှည်၊ အိမ်ထန်းပင်တို့ အိမ်ထောင်ခမ်းနားရှုမယားနေမှု၏ ပါဘထဲ သုံးနှစ်စားလ အရှည်အစောင့် နေရာကြောင်းကိုလည်း ဝဏ္ဏာတ်နိပါတ်ရှိသည်။ (မဟောသခာလာတ်)

၃။ ကရိယ် သမျှခါ ဝတ္ထာ၊ လူစီးတဲ့ ဓိတရုံ ဒေဇား

မာတာပိတု သရေ ကတ္ထာ၊ တိဝယ် မူးဆောင်တော်

စသည်ဖြင့် အမူကို လုပ်ဆောင် ပေါ်မည်ဆို၍ သိုးပေးခြင်း၌ “သုံးနှစ် မိဘထဲလုပ်သာင်နေထိုင်ပြီးမှ လှတ်စေ” ဓမ္မသတ်မှုာဆိုသည် လည်းရှိသည်။

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ၁။ ယခု “နှုန်ကျော်သူ” ကို “ရဲးကျော်ဝေရ” သိုးပေးသည့်အမူမှုာ ပေးခြင်းရှစ်ပါးတွင် မည်သည့်အကြောင်းနှင့်ပေးသည့် မဆိုနိုင်သော်လည်း မိဘ၊ သားမယားတို့ကို ကျေးမွေးပြုစိုင်မည်ရည်၍ ပေးသည့်အမူဖြစ်သည်။ မြို့ရွာတုံးစံကိုစစ်လျှင် လည်း ယောက္ခာမ ပိုဘတ္ထုအခွင့်မရလျှင် သုံးနှစ်လည်မှဆင်းသွားသီးခြားနေစေသည့် ထုံးစံများကို ထောက်၍ “မြို့” နှင့် “နှုန်ကျော်သူ” သင့်နေသည့် အိမ်မူမှုာ ငါးလကျော်ခြာက်လခန့်သာ ရှိသေးသည်။ မိဘအိမ်စာဆင်းစေ မဆိုသာ၊ မိဘအိမ်ထက် နေထိုင်မြှုံးနေထိုင်၍ သင့်နေကြစေ—

ပြီးပြတ်သောနေ့။ ၂။ ဟူ၍ ၁၁၅၁-ခု ပြာဆိုလေန်း ၅-ရက်နေ့၊ ရတနာသီယံ့မြှို့ အညီခံမောင်မိုင်း ကောက်ယူစီရင်ချက်ကို “နှုန်ကျော်သူနှင့် ရဲးကျော်ဝေရ” တို့လက်ဘက် လှမ်းစားကြသည်။

ဂ-နှုတ်လွှန်မူ တရားပြတ်ထုံး (၃)

“ငရွှေဘင်” က ကျွန်တော်မယား “မြို့” ကို “ငြှုံး” မယား “ပိုကောင်း” သားသန္တာ ဖျက်သည်ဆိုခဲ့သည့် စွဲဆိုချက်ကို “ငြှုံးမယား ပိုကောင်း” တို့က သားသန္တာဖျက်သည် မဆိုရ ကုယ်သည်၊ ဓမ္မဂိုဏ်ကြောင်း၌ “တွဲယကွာသီ၊ တွဲစောရောသီ” စသည်ဖြင့် နှုတ်လွှန်တရားငါးပါး၊ ဆယ့်ငါးပါးအပြားများစွာပြမှုာသည်၊ ဓမ္မဂိုဏ်ကြောင်း၌ “ဉာဏ်သဝိဒေဝါစိတ္တာ” စသည်ဖြင့် နှုတ်လွှန်ထုံးခြင်း၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်စေ- ဝိနည်းတော်ကြောင်း၌ ပြမှုာသည်၊ “ဉာဏ်သီ မေန္တာသီ

၁၇၀

ဂေါက်ဘာသီ”စသည်ဖြင့် ကုလားအပ်၊ ဆိတ်၊ နှားတိရစ္စာနှင့် တူသည်၊
ငရဲးသူဖြစ်သည် * ဆဲးရေးခြင်း ဆယ်ပါးကိုလည်း ဝိနည်းတော်ကြောင်း၊
သုတေသနကြောင်းမှာဆိုသည်။

ရှုတ်ချွဲ ဆိုအသာခုံသန-နှုတ်လွန်၊ ကဲ့ရဲ့၏ဆိုသော ဝမ္မန-နှုတ်လွန်စ သည်ကိုလည်း ကျမ်းဂန်လာသည်။ ထိုတိသို့သောနိုင်ငံ ကျေးဇူးဇနပုဒ် တို့၏မနှစ်သက်ခဲသာစကား၊ မသာယာသောစကား၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော စကား၊ များသည် ယုတ်သောစကားဖြစ်သည် ပိုနည်းကော်ကြောင်း၌ လာသည်။

ယခုမှာလည်း ငရွေဘင်မယား “ပို့း” သားသန္တဖျက်သည်ဖြစ်စေ၊ မဖျက်သည်ဖြစ်စေ၊ မဆိုင်သည်ကိုပြောဆိုချေက ယုတ်မာသော စကားကို ပြောဆိုရာနေဂံက်သည်၊ သားဖျက်သည်မှန်လျှင်လည်း ရာဇ်အား မက်င်၊ ရာဖြစ်သောကြောင့်စစ်လျှင်ကွဲယ်သည် “အကွယ်ရှိကပြရမြဲ” ဓမ္မနိယာမထဲးစံနှင့်အညီ—

ଜୀବିତ ॥ଗୁଣଟର୍ ଅନ୍ତର୍ମାଣ ପିଲିଃକ୍ରି ଚର୍ଚାମନ୍ତରାଣ ପିଲିଙ୍ଗାଣ ॥

* සැරුණු ටොට්ස් -

၁။ ၃၁ထိ=၃၁ထိကိုထိပါ။၇၂ခဲ့ခြင်း။

॥ కుమ=కుమన్గలుపురుషులు ॥

၃။ ဂေါတ္ထ=မျိုးနယ်ကိုထိပါးရှုလဲခြင်း။

၄။ ကမ္မ=အလုပ်ကိစ္ထပါးရှိသွင်။

၅။ သိပ်=အတတ်ပညာကိုထိပါ၍ရဲပဲခြင်း။

၆။ အာမာစ=အနာဂရိ ဂါဏ်စရိတ်။

၃။ လိပ်=အသင်ကိုဖော်ပြုခဲ့ခြင်း။

၈။ ကိုလေသာ=ကိုလေသာတပါးပါးကိုစံရှုဖွံ့ခြင်း

၃။ အာပတ္တိ=အာပတ်ဖြင့်စပ်စရှုံးခဲ့ခြင်း။

၁၀။ အမက္ခာသ=ယုတ်ညံမဏားဖြင့်ရှိခဲ့ခြင်း။

(ဗိသုတေသန)

ပျော်ခုတိက်မူ တရားပြတ်ထုံး

စီရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ အချုပ်ထုတ်၍ “ငရွှေဘင်” တရားဝင်ညီအောင်ပြစ်၊ ပြရှုရလျှင် နှုတ်လွန်ပြစ် သုံးပါး၊ ငါးပါး၊ ဆယ်ပါး အပြားများစွာ ရှိသည့်အတိုင်း အပြစ်ရှုံးရွှေးချယ်၍ လျှော်စေသည်တွင် သတ္တဝါတိုကမ္မာပါကအာလျှောက် အေသြာ်ထက် တရားစရိတ်မူးရှိသည်။ * “အလျှော်မြှင်လျှင် အစင်ပြန်စေ” စီရင်ထုံးတရားရှိသည်နှင့် အညီ “ငရွှေဘင်” တွင် ကုန်သည်မှန်သမျှ တရားစရိတ်ဘုံး “ငဖြူမယားမိုးကောင်း” တိုက ပြန်ပေးစေ။

ပြချုပ်အတိုင်းပြရှုမရလျှင်လည်း ငဖြူမယား မိုးကောင်းက ငရွှေဘင်မယားကို နှုတ်ကျူးမှုနှုတ်လွန် ခိုက်ရန်ဝိုက်လဟ အဓိကရှုက်းမရှိသည်ကို ကျူးလွန်ဟန်စတင်လျှောက်ထား တရာ့စွားဆိုချေသည်၊ ပဟုတ်မမှန်သည်ကိုစွဲးဆိုချေက မှသာဝါဝက်ဖြစ်သည်ကျမ်းဂန်ရှိသည်ကို ထောက်၍ “ငဖြူမယား မိုးကောင်းတို့တွင်” ကုန်သည်မှန်သမျှ တရားစရိတ်ကို “ငရွှေဘင်လင်မယား” တို့က ခံစေ၊ တရားကျွန်ရန်မှာ တရားရှုံးသူ ခံစေ၊ အောင်ကို နိုင်သူဆက်စေ။

ပြီးပြတ်သောစန့်စွဲ။ ဟူ၍ ၁၁၅၇-ခ တန်ခိုးလပြည့်ကျော်၂-ရက်နေ့တွင် ရတနာသံယုံမြှုံးဝန်မင်းခုံမောင်မြှုံးကောက်ယူ စီရင်ချက်ကို အမှုသည်နှစ်ဦးမျက်နှာညီ လက်ဘက်လှမ်းစားကြသည်။

၉-ပျော်ခုတိက်မူ တရားပြတ်ထုံး

“ပိတော်” နှင့် “ငစ်လျှောက်” တို့ ဆိုကြသည့် စကားနှစ်ပြင်တွင်— “ပိတော်” က ကျွန်တော်မအိမ် ကြမ်းစွဲးတင် ဝါးကို “ငြီး” မယားမသာမေးသွားရသည်ကား “ငစ်လျှောက်” ပျက်သည့်ပျော်ခုံအလောင်းထမ်းသွားသည်ကာလ ကျွန်တော်မအိမ်ကို ခုံကိုချိယာတန်းဆာ အစွမ်းနှင့်ထိခိုက်သည်၊ မိဘာန်သောင်ရွှေက်လည်း အိမ်ကြမ်း စွဲးအောက်တွင် ရပါသည် ဆိုသည့်စကား အနိုင်ဗျာရုံ အမဂ်လာ အသုံးရှိ၍ “ငြီး၊ ငစ်

* “အလျှော်မြှင်လျှင် အစင်ပြန်စေ” လျှော်စက် ထိုက်က တရားနိုင်သူကုန်သမျှစရိတ်နှင့်တရားလက်ဘက်ကျွန်ရန်မှန်သများကို တရားရှုံးသူက ပေးအောင်ရမြှုံးစုံရှိသည်။

† လှသေအလောင်းတင်ဆောခုံ၊ ငှုံးကို ပျော်ခုံ၊ မြှင်းပေါင်၊ အလောင်းတင်ခုံ၊ ကလ်ဟူ၍လည်းဆောက်၍

၁၄၁ကြို ခုတေသနပြတ်ထူး

လျှောက်”တိုကို စစ်ဖော်လျှင် မိတော့အိမ် ကြမ်းစွန်းတင် ဝါးကို ခါးမသားသာ၍ ပြင်ထားသည့် ခုကိုရိယာတန်းဆာ အစွန်းနှင့် “မိတော့”အိမ်ကို မထိမခိုက်၊ မိတာန်ညောင်ရွှေက်လည်း မတိုက်မချိတ် ဆိုသည့် စကားသည်—

တရားသူကြိုးယူဆချက်။ ။ဂုဏ်, ပြုံး, သကတ်, လိုင်, သချို့, ကြိုယာ, ကာရ ကအားဖြင့်တရားထွန်းရဲ, မထွန်းရာကိုဆင်ခြင် လျှင် “မိတော့”အိမ်ကြမ်းစွန်းတင်ဝါးကို “ငံလျှောက်”က ပြင်ဆင်ဖော်ရှားကြောင်း နှစ်ဦးသားတို့ စကားအနုညာတ နိမိတ်သံကြောင့် မှန်ပြ ယူသင့်သည်၊ ကိမ်ကြမ်းစွန်းတင် ဝါးကိုဖယ်ရှားသည်ဖြစ်စေ၊ မဖယ်ရှားသည် ဖြစ်စေ၊ အစိညားကောဖြစ်ရှိ သို့ညားကောကဲသို့ အပြစ်မဆပေးသာသေး၊ မိဘာန်ညောင်ရွှေက်”အိမ်ကြမ်းစွန်းအောက်တွင် ရှုံးညွှေဆိုသည့် ကေားမှာ ပထိ, တေဇာ, အာပေါ့, ဝါယော ဓာတ်လေးပါးတို့တင် ဝါယောဓာတ် အစရှုံးသည်ဖြင့် လွင့်ရဲ ကျော်သည်လည်းရှိသည်၊ “ပျော်ခုံ ကိုရိယာတန်းဆာ” အစွန်းနှင့်ထိသည် မထိသည့်ဆိုသည် စကားမှာသာတရား၏ အမြှင်အခြေရပ်နေသည်နှင့်အညီ စစ်လျှင် “ငံး, ငံလျှောက်”တိုက ကွဲယ်သည်၊ “အကွဲယ်ချိုက နိယာမင်းပါးတွင် ချုပ်ရှုံးပြုစ်စေ” မမှန်ယာမသို့ ရောက်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုဆိုသမျှ စကားရပ်များတွင် တရားရပ်နေရာအချုပ်ထုတ်ရှု အချုပ်တွင် ပါလေပြီး အချုပ်အတိုင်း “မိတော့”က တရားနှင့်ဝင်ညီအောင်ပြပေးစေ၊ ပြု၍ရချေလျှင် “ယ ဒ္ဓိ မိတ္ထံ အဝမဂ်လွှာ” ချိသည့်ကျေမ်းဂန်ဂါထာနှင့်အညီ ကောင်းသောနိမိတ်, တိတ်, ဉာဏာသ, မျိုးမဂ်လာ နှုံးနယ်ရာသည် ဖြစ်သောကြောင့်—

သက်သေတောင်းစီရင်ချက်။ ။သေခမ်းသေနား တရားမှု၌ သေခမ်းကိုရိယာ အတင်*“စမြင်း, မိတာန်ညောင်ရွှေက်, စန္တား, ယမား, ကုပ်ဘီးထမင်း, ပခြပ်, မြှုတာ” အဆောင်အရွှေက်များလည်း အိမ်တစက်အောက်မျှဝင်စေလျှင် ထမ်းသွားသူတိုကတိုးလျှင်

* စမြင်း=ခုကလပ်။

စန္တား (စန္တား) (စန္တား)=မီးရှို့ရန်ထင်။

ယမား (ယမား)=ဆွဲသောဖျင်း။

ကုပ်ဘီးထမင်း=မသာချေသောအခါထပ်၍ ထည့်ရသောထမင်း။

ပျော်ခုံတိက်မူ တရားဖြတ်ထဲး

၆၄-၃ *ဖွတ်ပြားစေ တရားမှာဆိုသည်၊ ပျော်ခုံတိက်သည် မှန်ကလည်း
ပျော်ထမ်းသူ တကျိုပ်ရှိနာသည်၊ ထမ်းသူ တယောက်လျှင် ငွေ ၃-ကျ
“မိတော့”သို့ ငြီး၊ ငံးလျောက်တို့က ငွေ ၃ပို-ပေးလျှော်ဝါ၊ အချုပ်
အတိုင်း မိတော့ကပြု၍မရချေလျှင် “ငြီး၊ ငံးလျောက်”တွင် ငှင်းတရား
တွေ့ဆုံးရ ကုန်သမျှတရားစရိတ်ကို “မိတော့”က ပြန်ပေးစေ၊ တရားကျွန်
ရန် မှန်သမျှကိုလည်း ခံစေ—

သက်စသတောင်းနှင့်၊ ॥ဟူ၍ ၁၁၅၇-ခု နယ်နှစ်လအန်း ၃-ရက်နှင့်
တွင် အညီခံ ရတနာသိသုံးမြို့ဝန်မင်း ခံမောင်
မိုင်းကောက်ချက်ကို “မိတော့၊ ငြီး၊ ငံးလျောက်”တို့ မျက်နှာညီ လက်
ဘက် လုမ်းစားကြသည်။

ပျော်ခုံတိက်မူသက်စသခံ။ ॥မိတော့၊ ငံးလျောက်တို့ ပျော်ခုံတိက်မူ အကွဲယ်
အဆိုရှိကြသည်၊ နှီယာမ ငါးပါးတွင် ဓမ္မ^၂
နှီယာမသို့ ရောက်သာကြောင်း မိတော့က ချုပ်စေပြော၊ ဓမ္မနှီယာမနှင့်
အသီ စီရင်ချက်ကို လက်ဘက်လုမ်းပြီးပြတ် သေဝပ်ကြသည်၊ ဝိနည်းတော်
ကြောင်း၌—

“၁၁၁၂ ယထာဓမ္မ နိဟတာမိကရဏံ ပုန်ကမ္မာယ ဥက္ကာ-
ငှေယျ ပါစိတ္တိယံ”။

စသည်ဖြင့် ဌီမ်းလေပြီးသော အဓိကရှုက်းကို တဖန် မောက်လှန်
ကြေးကြော်ချေစေ ပါစိတ်အာပတ်သင့်စေ ပညာတော်မူသည်၊ ဓမ္မသတ်

ပြုပြု-မူးသားမတ်သားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အသုံး အဆောင်အထောက်တမျိုး
အဖုံးတွင် ရွှေချထားလျှင် ရွှေပြုပြုခဲ့သည်၊
မူးကြော်ရောင့်း

* ဖွတ်ပြားစေ=စလျှော်စေ (ဖွှေ့ကြစေဟေးရင်းထင်၏)

† နှီယာမငါးပါးကား—

- ၁။ စိတ္တိနှီယာမ=စိတ်၏အစဉ်မြှုပြင်း။
- ၂။ ကုန်နှီယာမ=ကုန်းကုန်းမြှုပြင်း။
- ၃။ မိုင်နှီယာမ=မျိုးမိုင်းမြှုပြင်း။
- ၄။ ဥတုနှီယာမ=ရာသီဥတုးမြှုပြင်း။
- ၅။ ဓမ္မနှီယာမ=သဘာဝဖြစ်မြှုပြစ်းရုံးမြှုပြင်း။

ရေဝက္ခာ မြို့စတ်ဖြတ်ထဲး

ကြောင်း၏ တရားလက်ဘက်ပြီးပြတ် သေဝပ်လပြီးသည်ကိုလည်း တဖန်
မမောက်မလှုန် မပြန်မဖောက် မကြေားမကြော်သင့်ပြီဖြစ်၍ ပြချုပ်အတိုင်း
“ပိတော့”ကိုသက်သေပြရမည် တောင်းသည်တွင်-

မိတော့အချုပ်။ ကျွန်တော်မအိမ် ကြမ်းစွန်းတင်ဝါးကို “ငြီးမယား”
မသာမဓ်း ထပ်းသွားသည် ကာလ စံလျှောက်နှင့်
ပျော်ခံထမ်းသူတို့ ကျွန်တော်မအိမ်ကို ခုံကိုရိယာ တန်းဆာ အစွန်းနှင့်ထိ
ခိုက်သည် မှန်သည်ဟုတ်စို့ပြီ။

သက်သေတင်ပြပုံ။ ထုတ်သည့်အချုပ်ကို မိတော့က သည်အရာကို “စံ
လျှောက်” ကိုပင် ယုံပါသည် သက်သေပြသည်၊
စံလျှောက်ကလည်း ကျွန်တော်မှာ အရပ်တွင် လူကြီးပြစ်၍ ပျော်ခုံကို
ဆောင်ယူသွားသူသာဖြစ်သည်၊ အမသည်ရင်း “ငြီး” ထင်ရှားရုပါသည်၊
အမှုသည်ကိုပင် ယုံလျှင် ငြီးကိုစစ်၍ ရှုံးနိုင်ခံသင့်ပါသည် ဆိုပြန်သည့်
စကားအရပ်ရပ်များကို တရားနှင့် ချင့်ထောက်လျှင်—

ဝိရှင်ဓားဖြတ်ချက်။ ။(၃၁) ယောက်သာသက်သေ၊ (၆၀) ယောက်သာ
သက်သေတို့ကို မစစ်ရာ မှာစိုးသည် တရားလည်း
ရှုံးသည်။

နည်းများမခို့ ဂတိသစ္စာ သမ္မာဆန္ဒ ကုလားမျိုး အရားသန့်စင်သူ
တို့ကို စစ်လျှင်းရာသည် တရားလည်းရှုံးသည်။

“ပတိရှုပသက္ဍားလဘိတ္တာ၊ ဝိနိစ္စယော ကာရေတဗ္ဗာ”

စသည်ဖြင့် ပဋိရှုပရှိသူတို့တွင် သက်သေပြ၍ ဆုံးဖြတ်ဖေကြောင်းကို
ဝိနည်းတော်ကြောင်း၏မှာခိုးသည့်အတိုင်းတရားနှင့်ဆင်ခြင်လျှင်—

ငြီးမယား သေသွေအမှုတွင် အမှုသည် တဘက်ကိုယုံလျှင် အမှု
သည်ရင်း “ငြီး” ကိုပင်ယုံသင့်သည်၊ “စံလျှောက်”က ဆုံးသည့်စကားမှာ
ညစ္စာရွှေငွေလယ်မြေခုံးရာ နှုတ်ကျူးမှုးလက်လန့်မှုးကဲ့သို့ မဟုတ်၊ နာနာဘာဝ၊
ဝိနာဘာဝ စသည်ဖြင့် ပျက်စီးကောကွင်းခြင်းတရားတွင် “ငြီး”မှာ မယား
သေ၍ ဝိနာဘာဝတော်ကြော်ပြန်ပျက်စီးသည့်အတွင်း စိုးရိမ်ပူဇာ မောဟာ
ဂတိ ပရိဒေဝ ကာလသို့ ရောက်သည်၊ အမှုသည်ရင်း မှန်သော်လည်း
ဖောက်ပြန်မှုံးနေတွေ့ဝေသည်ကာလပြစ်၍ “ငြီး”ကိုပစ်သာလပ်စေ။

အိမ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထဲး (၃)

ဗာဟိရသက်သေ၊ အန္တသက်သေ၊ အပအတွင်းနှစ်ရပ်တွင် “မိတော” က အတွင်းသက်သေ “ငံဗောက်” ကိုပင် ပျော်ကြည်၍ ပြခိုသည်မှာ ရှေးရှေးသော ဘုရားထောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် သစ္စာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ J-P ပါးကိုဖြည့်စွမ်း ကျင့်ဆောင်သုဖြင့် သစ္စာလေးပါး ထုတ္တာကို သိတော်မျှ၍ မဖွဲ့လာတ်၊ ဝန္တလာတ်၊ ပါရိကာလာတ်စသည်တို့ သစ္စာပါရမီကြောင့် မိုယ်းကြီးသည်းထန်စာရွားခြင်း၊ ပီးဘေးကင်းခြင်း၊ မြေဘေးကင်းခြင်း စသည်များကို လာတ်နှုပါတ်လာသည်၊ မြတ်ဆယာ သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ရသုဖြင့်လည်း အပပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးတို့သို့ မလားမရာပ် သည်ပြစ်၍ သူဂါတီ ခုန်စုံသုံး လူးလာစုန်ဆန် အဆုံးစန်ဘဝ္မား အာသဝ်၊ ပျော်၊ ထောက်၊ ကိုလေသာ “တက္ကာ” ကင်းရဲ ကုန်စာ ပြို့ဗျာပြို့ရဲ၊ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော နိုဗာန် တရားကို မျက်မောက်ပြုရသော သစ္စာပါရမီပင်ဖြစ်သည်၊ “မိတော” ကပြချက်အတိုင်း တရားပဲးတွင် နှိုင်လိုက် ကွယ်မိလျှင်လည်း ဘွယ်မိသည် အလျောက်၊ မဟုတ်မမှန် ကွယ်ကန်မိလျှင်လည်း ကွယ်ကန် မိသည် အအလျောက် ဟုတ်တိုင်း မှန်ရဲ သစ္စာပန္တက် ဓမ္မာန်ချက်နှင့် “ငံဗောက်” အစိတ်ခံစေ—

ပြီးပြတ်စသာနှစ်း ॥ဟူ၍ ၁၁၅၂-ခု နယ်လပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် အနဲ့ရတနာသို့ မြှို့ဝန်မင်း ခုံမောင်မှုင်းကောက်ယူ စိရင် ချက်ကို အမှုသည် နှစ်ဦး မျက်နှာသုံး လက်ဘက်လျမ်းစားကြသည်။

၁၀-အိမ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထဲး (၃)

မဲလှေနှုန်းသီး အိမ်ထောင်ကြီး “မိကျော်” ကို မယားရှိလင် “ငါး” ပပ်ယူကိုသင့်နောက်သော တရားစကား၊ အင်္ဂါးပါးတွင် နှစ်ဦး ပစိုးသုံးကို ရှုံးကြသည်ပြစ်သည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥ဝိနည်းတော်ကြောင်း၌ ဥ္ဓာတော်ဝိဘင်းတွင် စောင်စွဲပစ်/ပွဲအူးသည်၏ “သူရှိတဲ့” သိက္ခာပုံစွဲ မာတုရက္ခာတစသည်။ ဖြင့် အုပ်ထိန်းသည် ပိန်းမဆုံးယောက်၊ ဓနရက္ခာတဲ့စသည်ပြင့် မယား၏ ဆယ်ယောက်တို့ကို ကျူးလွန်ချေထွင် “မှုစွဲစာရဲ” မြောက်စေ ပညတ် တော်မူသည်၊ မြောက်တွင်း၌ “ယဉ်ရက္ခာတဲ့ အနုရက္ခာ” ချို့သည့် ဂါတာ၊ “မာတာပိတု ဝိဝိဘာတိတာ” ချို့သည့်ဂါတာတို့မှာ ပို့သည့်

ဧရဝကြီးခုံတော်ဖြတ်ထုံး

သဘောမတူလျှင် နှစ်ယူပိုင်စေ တရားပြမှာသည်၊ လင်ကွာလင်သေစသည်
တိုကို အိမ်ထောင်ကြီးဖြစ်စေ မယားရှိလင်ဖြစ်စေ ရောက်ပေါက်ရှုံး မိဘ^၁
တို့ မလျှင်စားစု “မနှစ်ယူမှုသာတ်”စတေ့တဲ့ ပြမှာသည်။

ဒိရင်ထုံးဖြတ်ချက်။ ॥တရားအရပ်ရပ်နှင့် ချင့်ထောက်မိလျှင် မိလျှော်း
သိုး “မိကျော်” တအိမ်ထောင်၍ ရှင်းကွာဘူးသည်၊
နှစ်ဦးသားတို့ အဆိုညီသည်၊ ရှင်းကွာပြတ်စဲသည့် အထက် လင်ဟောင်း
ဖြစ်စေ မိဘတို့နှင့် အတူစား အတူနေရှိတောင်းချေက မိဘပေးမှုရရှုသည်
တရားမှာဆိုသည် ပြစ်သောကြောင့် မိလျှော်းသိုး “မိကျော်” ကို အမဲ
မိလျှော်းနှစ်ယူပိုင်စေ၊ တရားကျော်ရန်ကို “ငန်း” က ခံစေ၊ အောင်ကု
မိလျှော်းသိုး မိကျော်က ဆက်စေ။

ပြီးပြတ်သောနှစ်ဦး။ ॥ဟျှော် ဘာဗုံ-ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့
အညှီးရတာနာသိသို့မြှို့ဝန်မှင်း ခုံမောင်မှိုင်း ကောက္
ယူ ဒိရင်ချက်ကို အမှုသည်နှစ်ဦးမျက်နှာညီ လက်ဘက် လှမ်းစားကြသည်။

၁၁-လက်ရောက်ပူး တရားဖြတ်ထုံး(၁)

မအူရွှေ့နေ “ငပေါ်တင်” က ကျွန်တော်တို့နှင့် “ငပြီ” ကြေးငွေ့
ယုံက်တင်ရှိကြသည် စကားရှိ၍ လော်လဲပြောဆိုကြရာ ငပြီ၊ ငသူ့၊ ငလျေး၊
ငဝေ တို့လေးယောက် ကျွန်တော်ကိုတူတို့နှင့် ရိုက်သူက ရိုက်သည်၊ ငခြားနှင့်
ကျောက်သူကကျောက်သည်၊ လက်ရောက်သတ်ပုတ် တွန်းထိုးသည် ဆိုချက်
ရှိ၍ စစ်လျှင် ငပြီ၊ ငသူ့၊ ငလျေး၊ ငဝေတို့ လေးယောက်က ကျွန်တော်တို့
နှင့် “ငပေါ်တင်” ကြေးငွေ့စကားအများယုံက်တင်သက်းစွန်းပြုကြသူ့ ဖြစ်
ချို့ တွက်စင်လော်လိုကြရာ “ငပေါ်တင်” အလျှင်စတောင်၍ ကျွန်တော်တို့
အနီးအပါး လာရောက်သောကြောင့် လက်ရောက်တွန်းထိုး ဆီးကားမိပေ
သည်၊ တုတ်နှင့်မရှိက် မသတ် မထောင်းဆိုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥နှစ်ဦးဆိုကြသည်စကား “ဇူနှေ့၊ အနို့
ရုံ” နှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်လျှင် တော်းအဆိုကို
တော်းကကုယ်သည် အရာလည်းကျယ်သည်၊ ပြု့သည့် အရာလည်းကပြု့သည့်
သည်ဖြစ်၍ ရှာအသတ်၊ ဓမ္မသတ် ကျေမ်းဂန့်များနှင့် စဉ်စားသော် ကေသမု

ထက်မှန်မှု တရားပြတ်ထူး (၁)

“ဦးသိန္ဒသီသ” စသောရွှေများဓမ္မသတီ ပါ၌နှင့်အညီ ဦးဆံဆွဲဗြို့ စသော လက်လွန်ခြင်းဆယ်ပါး ပြမှာသည်၊ ရုပ်သတ်ကြောင်း၏ အစုမြဲကျွန် အမိန့်တော်တမ်းရှိသည်။

ဝိနည်းတော်ကြောင်း၏—

၁။ သုံးသပ်ကာများသည် “အာမသန”

၂။ ထိမှုကြုံမှုဖွေ့သဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည် “ပရာမသန”၊

၃။ အထက်သုံးတက်ပင့်၍ သုံးသပ်ခြင်းသည် “ဥမ္မသန”၊

၄။ အောက်သုံးချု၍ သုံးသပ်ခြင်းသည် “ချုမသန”

၅။ ယထက်သုံးချုံးမြှောက်ခြင်းသည် “ဥလ္လယ်နှုန်”၊

၆။ အောက်သုံးဘီးခြင်းသည် “သုလယ်နှုန်”၊

၇။ ရွှေသွေးဆွဲဗြို့ခြင်းသည် “အာကာဓန”၊

၈။ နောက်သုံးတွေ့ဗြို့ခြင်းသည် “ပတိကခုန်”

၉။ အောက်သုံးဘီးခြင်းသည် “အဘိန္ဂဂျာနှုန်”၊

၁၀။ ဝါးဖြင့်ညှပ်သကဲ့သုံးညှပ်ခြင်းသည် “အဘိန္ဂပိုင်”၊

၁၁။ ဆွဲးကုံးကာများသည် “ဂဟကာ”၊

၁၂။ ထက်ဖျားခြောဖျားကို ထိကာများသည် “ဆုပ္ပန်”—

အားဖြင့် လက်လွန်ဆယ့်နှစ်ပါးကို ကျိုးမှန်လို့သောစိတ်ကို အစွဲပြု၍ ပည်သည်။

သုတေသနကြောင်း၏ “မနောပုံမှန်မာ” စသည်ဖြင့် ဓမ္မပဒကျမ်းကန့်များ လာသည်နှင့်အညီ နာမက္ခနာတရား လေးပါးတွင် ဝိညာဏက္ခနာ သာလျှင်းပြုတာန်းခြင်း၊ စိတ်သာလျှင်မြှုတ်၏၊ စိတ်သာလျှင်ပြီး၏၊ ထို့ကိုဖြင့်ပြုသော ကာယက်၊ ဝစ်ကံများသည် နှား၏၊ ခြေရာသူး အစဉ်လိုက်သော လျော်းသိုးစက်ကဲသူး ကျူးလွန်သမျှအတော်သုံးလျော်းသည် ပစ္စာပြန်ဘဝတို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်၍ အကျိုးပေးကြောင်းကို ဟောတော်မူသော တရားရှု ခေါ်သည်။

ယခုမှာလည်း လက်လွန်သည်၊ တုတ်နှင့်ရိုက်သည်၊ ခြေနှင့်ကျောက်သည် ဆုံးသမျှစကား၊ ရပ်များတွင် တုတ်နှင့်မရိုက်၊ ခြေနှင့်မကျောက်ကွဲယ်ဆုံးသော်လည်း သီးတားလက်မရှာက်ကြောင်းကို ဖြောင့်ချက် ရှိလေပြီး သည်၊ ဓမ္မသတ်ကြောင်း၏ “ဒါရာပုံရိသောပေါ်သထာ” ချိသည့်ရွှေများနှစ်

ရေစကြို ခုံတော်ပြထုထူး

တ္ထိ “မိန်းမနှင့်ယောကျုံး၊ လူငယ်နှင့်လူကြီး၊ တယောက်နှင့်နှစ်ယောက်ပုံတော်ကို။ လွန်သော် နှစ်ဆဲပြစ်လျော်စေ” တရားမှာ ဆုံးသည့်အတိုင်းလျော်စေ စိရင်သင့်သည်တွင် “ငဖြူ”က ကျွန်တော်တို့ လူလေးယောက်အနေက် “ငဝေ၊ ငလျေး”တို့မှာ ငပေါ်တင်ပြစ်တော်သူ ဆွဲခနှစ်ဆောက်အဝင်ပြောစီသည့်သို့၍ ငပေါ်တင်ကိုစစ်မေးပြန်လျှင် မြှစ်တော်ကြောင်းကိုဖြောင့်သည်။ “အညာတက်စိဝရငောဝန်” သိက္ခာပုံမြို့၌ “အမော့ခြွှေ့သတ္တာမယုံ” စသည်ပြုင့် * ဆွဲခနှစ်ဆောက် တို့ကိုလည်း ဝိနည်းတော်ကြောင်း၏ပြုသည့်မှာ ဓမ္မသတ်ကြောင်း၌ ဟသီးကိုးသောင်းတိုးတို့ကိုယောက်၍ ဆွဲခနှစ်ဆောက်တို့မှာ လျော်ပြစ်လျော်စေ၏ စရိတ်ပြန့်စရင်ထူးမရှိ ဖြစ်သော်ကြောင့်—

စိရင်ဆုံးပြထုချက်။ “ငပေါ်တင်”ကို မြှစ်တော်သူ “ငဝေ၊ ငလျေး”
တို့လက်နောက်ကျိုးလွန်မိသည့် အာမှုမှာ အလျော်
အပြင်များကို တရားနှင့်အည် “အဟောသိကဲ့” ဖြစ်စေ၊ “ငဖြူ၊ ငသူ”
တို့ နှစ်ယောက်ကျိုးလွန်သည့်မှာ ဓမ္မသတ်ကြောင်းနှင့်အည် နှစ်ဆဲပြစ်
စိရင်ထုံးတရား၊ အပိန့်တော်တမ်း ထက်ရှိသည့်အတိုင်း အစုံမဲ့ ကျွန်ပေး
စေသင့်သည် တရားများကို ယောက်၍ “ငပေါ်တင်”ကို ငဖြူ၊ ငသူ”တို့
နှစ်ယောက်ကဲ အစုံမဲ့ ကျွန်နှစ်ယောက် တိုးပေးလျော်စေ၊ တရားကျွ
နုရှိကို “ငဖြူ၊ ငသူ”တို့က ခံစေ၊ နှင့် အောင်ကို “ငပေါ်တင်”က ဆက်
ဝေ—

ပြီးပြထုသောနေ့စွဲ။ ॥ဟျှော် ဘာဗုဂ- ခု ဝါခေါင် လပြည့်ကျော် ၂-၄၈။
နေ့တိုင် အညီသံရတနာသီလ် မြို့ဝန်မင်း ခုံမောင်မြို့င်း
ကောက်ချက်ကို အာမှုသည်နှစ်ဦး မျက်နှာညီ လက်ဘက် လျမ်းစားကြ
သည်။

* အထက်ပေါ့ခဲ့ခြင်းဆောက်=သဲ၊ တို့၊ ဘေး၊ ဘီ၊ ဘင်၊ ဘောင်၊ ဓဘား၊
အအာက်ပေါ့ခဲ့ခြင်းဆောက်=သား၊ ပြေား၊ မြှင့်၊ တို့တွေ့၊ ကျွတ်၊ ကျွတ်ဆောက်။
(အမော်အဝေးအကွဲအလွှဲရှိ၏)

† အစုံမဲ့ကျွန်တယောက်သို့ ၆၀-ပြစ်၏။

‡ တရားကြော်းသို့ ဆယ်ခိုင်တခိုင်။

၁၂-ကုန်စရောင်းဝယ်မှု တရားပြတ်ထဲး

ကုလား “ငဗာဝါ”က ကျွန်တော်နှင့် “ငငို့နှု” တို့ ကုန်ဝယ်သွားရှု *ရမှာဝတီမြို့မှာ ကျွန်တော် ကုန်ထူပ်ရေ ငါးဆယ်ကို အဘိုးငွေ့နှင့် ပိဿာနှင့် “ငငို့နှု” ကို ရောင်းသည်၊ အဘိုးငွေ့ကို ရတနာသံသိမြို့သို့ ရောက်လျှင်ပေးမည် ဆုံးချက်အတိုင်း မပေးနေသည်စွဲ ဆို၍ “ငငို့နှု”ကို စစ်လျှင် ကျွန်တော်ကုလား “ငဗာဝါ”ကုန်ထူတ်ရေ ငါးဆယ်ကို အဘိုးငွေ့နှင့်ပိဿာနှင့် မဝယ်မယှု ကုန်ဝယ်သွားရှု “ရမှာဝတီမြို့မှာ တွေ့မြင် ကြသည်သာဖြစ်ပါသည် ကွဲယ်ချက်ရှိ၍—

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။သတေသာသားကုလားတို့တဲ့၊ ဓမ္မဂါန်၊ ဓမ္မသတ်၊ နာဇသတ်များနှင့် သက်ထောက်စိရင်သင့်သည်ဖြစ်၍ ကုလားတို့ရောင်းဝယ် သွားလာ ပေးကမ်းရှုံး ထုံးစံကို ဆင်ခြင်လျှင်— “ပြင်ကူ့လေလ်၊ ငိုတ်၊ ဝတ်တို့၊ ဖီမာ” —
စသည်ဖြင့် ရောင်းဝယ်စကားထဲး ငါးရပ်ရှိသည်။

၁။ “ပြင်ကူ့”မှာ ကုန်အထည်ကို အဘိုးထားရှု လူဆယ်ယောက်သားတို့ အသိသီးအမည်ရေးပြီးလျှင် ကုန်သိုးဟပ်သွားမှာ လူတဆယ်စီထားရှု ကံစမ်းစကူ့လိပ်ကို အဘိုးထားကုန်လိပ် တဆယ်ရော်၍ စကူ့၍ တလိပ်၊ နှစ်လိပ်စသည်ဖြင့် ဆယ်လိပ်စံငွေ့ရေးပြီးလျှင် ခွွဲက်ဖလားတွင်ထည့်၍ လူငယ်ကိုကောက်စေသည်၊ စာတတ်သူဖတ်လျှင်းစေလျှင် မလားလိပ်ကို အမည်ပါသူရှုံးသည်၊ ကုန်လိပ်နှင့်ကိုယ်အမည်ပါသူနှင့်သည်တဲ့သည် “ပြင်ကူ့”ထုံးဖြစ်သည်။

၂။ “လေလ်”မှာ သတေသာသားကုလားတို့တွင် ငွေ့ ၁၀ဝါ-ကြီးမြှုတင်သည်၊ ကုန်အထည် ၅၀ဝါ-တန်သာ ရှိသည်ကို ကြီးရှင်တစုတို့သို့ အပ်၍ ငွေးကုန်ကိုဝယ်လိုသူကိုရောင်းသည်ကာလ စုံရာလူတယောက်က အထည်ကိုဂိုင်၍ အဘိုး ၁ဝါ-ဆုံးလျှင် ဝယ်လိုသူက ဝယ်မည်ဆုံးသည်၊ နောက် ၁၁-ကျွမ်းဆုံးပြုနှင့်သည်၊ ဝယ်လိုသူရှိလျှင် တိုးပြန်သည်၊ နောက်ထပ်၍ တိုးပွားလျှင် ဝယ်သူမရှိက နောက်အဘိုးနှင့် ဝယ်နှင့်သူသို့ ကုန်ကို အပ်သည့် အမှုသည် “လေလ်”ထုံးဖြစ်သည်။

* ရရှိပြည်၊ ရန်းမြှုပို့။

၃။ “လိုတဲ့ စတ်တွေ” မှာ သဘောသားတိုကို ငွေပေးလျှင် ချောင်းထွက်ချောင်းဝင်ပျက်ချေက ငွေရှင်ကစိုက်ရသည်၊ ပင်လယ်တွင် ပျက်လျှင် ငွေသုံးရသည်၊ မပျက်မစီးလျှင် “ဝတ်တွေ” ငွေတဲ့ လပ်တိုးပေးရသည်။

၄။ “ဖော့” မှာ သဘောသားတွေ သဘောလှုံးလျှင် ပျက်စီးသော လျှော်ပည်ဖိမာမှာ ခံဝန်သည်၊ မပျက်လျှင် တမိဿာကို ၅-ကျပ်ပေးရ မည်၊ ပျက်လျှင် ခံဝန်သူ “ဖော့” မလျှော်ရ၊ ပျက်စီးသည့်ကုန်အနက် သဘော စီးတို့ တစ်တဲ့ အထူးထည့်အလိပ်ယူခဲ့လျှင် အလျော်လွှတ်သည့် ထုံးစံများကို ထောက်လျှင် ရောင်းဝယ်ချေးပေးသမှု အမှုအရပ်ရပ်တွင်ပင် စာရေး အချုပ် သက်သေ သာမက မက်င်ဖြစ်သည်။

သဘောသားတို့မှာလည်း သဘောသား ကပ္ပါတဲ့ အထောက် မာလိန် ကြီး-၁၊ မာလိန်ငယ်-၁၊ တက်မကိုင် သူကာနီ-၁၊ ခလာသီဇော်င်းသူ ရင်း-၁၊ ခလာသီအကြပ်-တံ့ဘာစ်ပြင်-ဘဏ္ဍာစိုး-ကယ်တ်-၁၊ စေားသူ ခလာသီငယ်အများ တို့တွင် အမှုအခင်းရှိလျှင် ကပ္ပါတဲ့မာလိန်ကြီးငယ် တို့ သက်သေ သက်ကန်နှင့်စစ်မေးစီရင်သည့် ကုလားတိုးစံရှိသည် ဖြစ်၍ ကုန်ထုပ်ငါးဆယ် ရောင်းဝယ်သည့်ကာလ သက်သေရှိ၊ မရှိမေးလျှင် “ငဗာဝါ”က ပြုသက်သေမရှိ၊ တရားထုံးစံရှိရာ ပြုပါစေတော့ အဆိုရှိသည် ဖြစ်သောကြောင့်—

* အချုပ်။ “ငဗာဝါအချုပ်”ကျွန်တော်ကုန်ထုပ်ရေ ၅ပိ-ကို ငွေနှစ်ပီသာနှင့်ဝယ်ယူသည် မူန်သည်။

စိရင်ဓားပြတ်ချက်။ ॥အချုပ် ထုတ်ရှု “ငဗာဝါ က သက်သေ ပြေစေ ပြရန်မရှိရှု တရားသက်သေ ပြလျှင် “အချုပ်ကို အချုပ်ရှင် မဆိုစေနှင့် အချုပ်ခံစိုးစေ” မြန်မာတိုးစံရှိသည်၊ ယဉ်မှာ ပြန်မာမဟုတ်၊ ဒီလင်ယန်းရှမ်းစမေသာ ကုလား(၆၀)လူမျိုးအတင် ကုလားဖြစ်ကြသည်၊ “ငဗာဝါ”-အချုပ်အတိုင်း မဟုတ်မမှန်ပါဘက်လားတို့ ဘာဝ ကုလားဆန်ကြီးတို့ ပြသထုံးမြတ်ရာ နှာခံရှု “ငို့” ဗလိဝင်ပြီးလျှင် အချုပ်ကို ဖတ်နာရှု အစစ်ခံစေ၊ မလိုဝင်စုံသည်၊ မဝင်စုံသည်၊ ဝပ်ပြီး နောက်အချုပ်အတိုင်း အစစ်ခံစုံသည်၊ မခံစုံသည်ကို ရွှေးချယ်ရှုစီရင်မည်—

* စွဲချက်။

ထက်စွန်းမှ တရားပြတ်ထဲး (၁)

ပြီးပြတ်သောနှစ်။ ॥ဟူ၍ ၁၁၂၈-ခု တော်သလင်း လပြည့်ကျော်
၆-ရက်နေ့ အညီခံမောင်မိုင်း ကောက်ယူ စီရင်
ချက်ကို “ငဗာဝါ၊ ငိုန်” တို့အမှုသည် နှစ်ဦးမျက်နှာညီ လက်ဘက်လျှမ်း
စားကြသည်။

၁၃-ထက်စွန်းမှ တရားပြတ်ထဲး (၂)

သတ္တာ၏ ၁၁၆၀-ပြည့်နှစ် ယိုးဒယားမြို့သို့ အသိမ်းအယူ အောက်
ရောက်ည် စံနှစ်းတော်းရာက် ရွှေစက်တော် ပြန်ချိတော်မူသည့်ကာလ မိုး
မိတ် ယင်းကို ရွှေ့တပ်ခုနှစ်တော်မူ၍ ချိတ်ကျသည်၊ တောင်ငြို့ မြောက်
ပေါင်းဆလာင်းမြှင့်နားတပ်ယခန်းတွင် တပ်ပါတပ်မှုး မိုင်းလုံးမြို့စားခန်းတို့
စားရေး “ငသာ”က ကျွန်တော့ကို “မိုင်းလုံး”စားက မိုင်းလုံးမြို့သို့ စာပေး
ရမည် ဆင့်ဆို၍ “မိုင်းလုံး သခင်အရှင်စော်ဘား အမိမံတော် ရှိသည်”
စာခေါင်းတပ်ရှုံးရေးသည်ကို စာရေး “ငလျှေး” က “အမိန့်တော်ရေးသည်”
မ-အက္ခဏကို လုံးကြီးတပ်ပြီးလျှင် မ-သတ်အောက်မြှင့်နှင့် ရေးသည်ကို
မ-အက္ခဏမသတ်သင့် “န-သာ” သတ်သင့်သည်” ပြောဆိုသောကြောင့်
ပြင်းဆန်မံသည်တွင်ကျွန်တော်ကို စာရေး “ငလျှေး” လက်စရာက် အနာ
ဓကျော် ထောင်းသတ်ခဲ့သည် ဆိုချက်ကို “ငလျှေး” က စာရေးဖြစ်လျက်
အသတ်မုန်သောကြောင့် ပြောဆိုသည်ကို မနာမယူ နေသည်သာမက
ကျွန်တော်ကို “ငဆ နှင်ဘဲး” ဆိုသောကြောင့် စိတ်မာန်အလိုက် ထောင်း
သတ်မီ ပေသည် အစစ်ခံသည် စကားနှစ်ရပ်ကိုထောက်၍ စပ်ကြားတွင်
ရှိသူ မိုင်းလုံးအမှတ် ဆိုင်းကောင်းမိုင်းဆိုင်း၊ ငဝါအုခန်း၊ ကည်ဆိုင်၊ ကွန်ခန်းအဲ
တို့ကိုမေးလျှင် စာအရေးအသတ် မမှန် ဆိုသောကြောင့် “ငသာ” က
“ငလျှေး”ကို “ငဆန်သင်” ဆိုသောကြောင့် “ငသာ” ကို “ငလျှေး”
ထောင်းသတ်သည်ကို ကြားခြောင်းမြှင့်ကြောင်းနှင့် ထွက်သည်။

တရားသူကြီးယူသချက်။ ॥နှစ်ဦးစကားကို တရားနှင့် ထောက်လျှင် စာ
ရေးပြုလုပ်သူတို့သည် အသတ်၊ အပင့်၊ အရှစ်
စသည်ကို နှစ်ဦးထားသင့်သည်၊ ရှုမ်းတို့အော်အရပ်မှာမြန်မာရောက်ဝင်ရှု
စာရေးလုပ်ကြသည်၊ မိုင်းလုံးမြို့စားကို “မိုင်းလုံးသင် အရှင်စော်ဘွားကြီး
အပိန့်တော်ရှိသည်” စာခေါင်းတပ်သည်မှာ မိုင်းလုံးမြို့စားသည်စော်ဘွား

ဧရာ၏ ခုံတေသိဖြစ်ထဲ့

မဟုတ်။ “တပ်ပေါင်းမြှုံစားမျှသာ” ဖြစ်သည်ကို စော်ဘွားကြီး ရေးသည်
မှာ ကိုယ့်အရှင်ဖြစ်၍အထူးမဆိုသာ၊ အမိန့်တော်ရှိသည် ဆိုသည့် စကား
ကိုသာ အသတ်မုတ် ပြောဆိုသင့်လေသည်။

စတုဓမ္မသာရှုံး—

“ချိုလေးသာအိန်၊ ဤသိမိန့်၏၊ ထိန့်ထိန့်အဲတွယ်” —
စသည်ဖြင့်စပ်ဆိုသည်၊ စိန္တကျော်သူသတ်ပုံး—

“ချိုလေးသာအိန်၊ နှုတ်တော်မြန်၊ ထိန့်ထိန့်ကျော်သံစဝါ။
နှသတ်တင်မြစ်၊ ရေးနည်းစစ်၊ အသစ်ရတတ်စေ၊
ယင်းသည်အပါ၊ ထူးချွဲရာ၊ လူမျှားခေါ်ချုပ်နော်။
အင်္ဂါမချို့၊ စုံပြီပျို့၊ ငါတို့ဆရာပေ”

ဟူ၍ နသတ်၊ အတင်၊ အမြစ်၊ သည်သာရှိကြောင်းကိုဆိုသည်။

စိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ၁၂လျေးကင်သာကို အသတ်မုတ်ဆိုသည်မှာဆိုသင့်
သည်၊ ၃သာက “ငဆန်းသင်” ဆို၍ ထောင်းသတ်
သည်မှာ လက်အောက်စာရေးနှင့်စာရေးကြီးဆုံးတော်လည်းမဟုတ်၊ လူ
ရည်တူချင်းပြုကြသည်၊ နှုတ်လွန်နှင့် လက်လွန်ကို လက်လွန်တရားရုံးစေ
မှာ ဆိုသည်အတိုင်း “အစုံပဲ့ကျွန် ၁၀-လျော်စေတရားကိုခဲ့စေ” စိရင်သင်
သည်တင် တပ်စခန်း လမ်းခေါ်းပြစ်သည်၊ အပြစ်အလျော် တရားခံရန်
များကိုလပ်စေနောင်မှုပုံအောင် “ငလျေး” ကို ရှုံးခိုးခဲ့သော ဆယ်ချက်ခတ်ရှုံး
လတ်စေ—

ပြီးပြတ်သည့်နေ့။ ၁၁၆၀-ပြည့်နေတွေ်လဆန်း နှစ်ရက်နေ့
ပိုးမိုးတော်မင်းဆကြီးတော်စိရင်သည်၊ လက်ဘက်ပပေး
လပ်စေ။

၁၄-ထက်လွန်မှ တရားပြတ်ထဲ့(၂)

မကိုပူရကသည်း “ငစန္တရော်”က ဤလောကတွင် လူအော်မရှိပါ
လောကအားလုံး သခင်ပြစ်သော “တိုင်မဘူး” ဘုရားသည် လူအော်မပေါင်းကို
ဖန်ဆင်းပြုမည့်ခြိုသည်အတွင်း ငါဖန်ဆင်းသောလျှော် များစွာဖြစ်သည်
ကာလ အသက်ရှုည်ဖော်ငြား စားရှုန်ခဲးခက်သည် နှုလုံးထားရှုံး မဖန်
ဆင်းနေသည်၊ ရေစောင်နှုတ်သီးကာ လူအော်မပေါင်းကို ဖန်ဆင်းတော်မူပါ။

လက်ထွန်မှု တရားပြုတိုး (၂)

ရေပါး ရေအား, ငါး, ပုစ္န်, ခရာ, ကန့်ကမဲ့အစိုးသည်ကို ဖန်ဆင်းရှု ကျေးပါ မည် ဝန်ခံသည်တွင် “တိုင်မဘူ” ဘုရားက သင်ဖန်ဆင်းသည့် ၄၄ သဗ္ဗာဝါနှင့် ငါဖန်ဆင်းသည့် လောကလူအပေါင်း စားလောက်မည် မဟုတ်သိသည်၊ ကုန်းစောင့်နတ်သီးက ရေစောင့်နတ်သီး ဖန်ဆင်းသည့် နည်း ကုန်းပြောပေါ်တွင် ဝက်, ကြက်, ဆင်, ပြင်း, ကျဲ့, နား, သမင်, ဒရယ် စသော တိရစ္စာနှင့်တို့ကို ဖန်ဆင်းရှု ကျေးမွေးပါမည် ဝန်ခံပြန်သည်၊ သင်ဖန်ဆင်းသော်လည်း စားလောက်မည်မဟုတ် ဆီပျို့သောကြောင့် ပေါ်အဲ သင်ပင်စောင့် နတ်သမီးက ပုံး၊ ဆင့်ရွှေ့၊ သစ်သီးပန်ဆင်းပါမည် လျောာက်သည်တို့ ဖန်ဆင်းကြလျှင် စားလောက် ပည်ပင်ပြစ်၍ “တိုင်မဘူ” ဘုရားသည် လောကကို ဖန်ဆင်းမည်ကာလ အစ ချုံးမြှောကို လူရှုပ်လုပ်သည်၊ အရှုပ်မလှုပြု တော့မှာပေါ်သည်၊ ထိုအရှုပ် မျောက်ဖြစ်သည်၊ ထိုနောက်တဖန် ချွဲ့ကို အရှုပ်လုပ်ပြန်လျှင်မလှုပြု ရေမှာ ပစ်သည်၊ ထိုအရှုပ် ဖားပြစ်သည်၊ ထို့နောက် ချွဲ့ကိုအရှုပ် လုပ်ပြန်လျှင် လျော့ထင့်တယ်စွာ လူဖြစ်၍ ထိုလူသည် ယောကျား၊ မိန့်ဗုံးမ အဆင့်ဆင့် ပွားများသည်နှင့် ယာဉ်တွင် လူ, တိရစ္စာနှင့်, သား, ငါး, ကျေး ငှက်, သစ်ရွှေ့က်, သစ်ပင် ပြစ်သည်။

လူတို့မှာ သား, ငါး, တိရစ္စာနှင့်ကို “တိုင်မဘူ” ဘုရားဖန်ဆင်းသည် ဖြစ်၍ သတ်ပြုတ် စားသောက်စသော်လည်း အပြစ်မရှိ၊ သစ်သီး၊ သစ်ရွှေ့က် ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်၊ လောကကို ဖန်ဆင်းသည်ကာလ အာချိုးမြှောက်သည် အော်း အျောက်နှင့်ဖားပြစ်၍ လူအစသည် မျောက်နှင့်ဖားပြစ်သည်၊ မျောက်နှင့် ဖားကိုသာ သတ်မစားကောင်း ကသည်းတို့ကျမ်းစာ ရှိကြောင်းကို စေနှင့် ရော်က ပြောဆိုသည်တွင်—

ပသီးဘူလား “မျောဟု့” က လူသတ္တဝါကို “ခုံးအောင်” သာ ဖန်ဆင်းသည်၊ ကြက်, ငှက်, သတ္တဝါတို့ရှိလည်း စားရန်ပန်ဆင်းသည်ဖြစ်၍ အပြစ်မရှိ “တိုင်မဘူ” ဘုရား ပြောချွဲ့ကို အရှုပ်လုပ်၍ ဖန်ဆင်းသည် မဟုတ်၊ စေနှင့်ရော် မငြေပြာဆိုသို့သို့ စကားလော်လဲ ပြေားဆန် ခိုက်ရန် တွေ့ကြသည်တွင် ကျို့စော်ကို “မျောဟု့” လက်ဆရာက် ဆွဲ့ငင် ထောင်းသတ်ခုံးသည် ဖို့ချက်ရှု၍ “မျောဟု့” ကို စစ်လျှင် ကသည်း “စေနှင့်ရော်” က လောကကို “တိုင်မဘူ” ဘုရား ဖန်ဆင်းသည်ဆို၍

ရေစကြို ခုံတော်ပြတ်ထဲ့

ကျွန်ုတော်က “ခို့အေရှင်” သာ ဖန်ဆင်းသည် ငြင်းဆိုကြသည်သာ စော့ရော်ကို ကျွန်ုတော် လက်မရောက် မထောင်းမသတ်၊ စကားပြောဆိုကြသည်ကာလ ပုံဏားဗလ်စီရိရှင် မင်းတို့နှစ်ယောက် စကားမဟုတ်၊ လောကကို ပိဿ္မီးနတ်သာ ဖန်ဆင်းသည်ပြောဆိုသည့်နှင့် ကျွန်ုတော် တို့ အသီးအသီး အိမ်သို့ ပြန်သွားကြသည်၊ ယခုမှ “စော့ရော်” က စာရွေးစွဲ့ခဲ့သည် အစ်ခံသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ၁၀စားနှစ်ရပ်ကို ထောက်လျှင် လောကကို “တိုင်မဘာ”ဘုရားဖန်ဆင်းသည် “ခို့အေရှင်” ဖန်ဆင်းသည်၊ “ပိဿ္မီးနတ်” ဖန်ဆင်းသည်ခုံ့သည့် စကားမှာ ဘာသာ အလျောက် စာပေပြောထုံးရှင်း အသီးအသီး ပြောကြသည်သာဖြစ်သည်၊ မြန်မာတို့ကျေမးဂန်း—

“သိကြား ပရမီသွား၊ မြှုပ္ပါန်တော်ခေါင်၊ ကောတောင်မီးရေး၊ မိုးလေခပင်း၊ ဖန်ဆင်းမတတ်” —

ဟူ၍ ကဗျာဆရာတို့ဆိုသည်။ “သံသရတော့ရှိ၊ သံသရမှုံး အစွဲး ကိုနှုပညာယတီမမြင်” အဝိဇ္ဇာပစ္စားဖြင့်သံရှိ၊ ဝိညာက်နာမ်ရပ် ပြုစ် ကြောင်းကို ကျမ်းဂန်လာသည့် အတိုင်း ကသည်၊ ကူလား၊ ပုံဏား တို့အယူကို ဆုံးဖြတ်သော်လည်း အယူသဘောကို စွဲနှုန်းမည်မဟုတ် ပြုသည်။

စိရင်ဓုံးပြတ်ချက်။ “စော့ရော်” ကို ပျော်ဟု၍ လက်ရောက်ထောင်းသတ်သည်ဆုံးသည့်အမှုမှာ ဘာသာအလျောက်ပြောဆိုသည်ကို သဘောမထူးလျှင် နေရမည်ဖြစ်လျက် ထောင်းသတ်သည် မှန်လျှင် မထောင်းမသတ်သင့်၊ စကားလော်လဲးပြောဆိုကြသည်ကာလပုံဏား မလဒစ် တယောက်သာ ရှိကြောင်းကိုလည်း “ပျော်ဟု” အခိုက်ခိုက်သည်၊ “ရှောင်းတခ် လျှင်တဆော တော်အေသ ညာကြံ့ခိုက် မိုက်ရာအိတ် ရှာတို့ရှိသူ သက်သေဖြစ်စေ” ဓမ္မသတ်မှာဆုံးသည့်အတိုင်း ပျော်ဟု၍ နှင့် စော့ရော်တို့ လောကစကားကို ငြင်းဆုံးသည်ကာလ စကားသာ ငြင်းဆုံးကြသည်ဖြစ်မည်၊ စော့ရော် ကို ပျော်ဟု၍ လက်ရောက် ထောင်းသတ်သည်၊ မထောင်းသတ်သည်များကို ပုံဏားတို့ထုံးစီရိရာ မဟာမိန္ဒီဝင်စွဲ မလဒစ် သစ္စာပန္တက်နှင့်အစ်ခံစေ။

အမွှား တရားပြတ်ထုံး

မလေစက် ထောင်းသတ်သည် ထွက်ဆိုလျှင် ငဗျာဟူ၍က စန္ဒရော်သို့
အစုံမှ ကျွန်တော်တယာကိုဖိုး ပေးလျှော်စေ၊ တရားကိုခံစေ။

မလေစက် စကားလော်လဲး ပြောဆိုသည်ကိုသာကြားသည်၊ ထောင်း
သတ်သည်ကို မမြင် ထွက်ဆိုလျှင် “စန္ဒရော်”က “ငဗျာဟူ့”ကို တရား
မစွဲးထိုက်၊ တရားတွေ့ရှု “ငဗျာဟူ့”တွင် ကုန်သည့်စရိတ်ကို “စန္ဒ
ရော်က ပြန်စေ၊ တရားကိုလည်းခံစာ-

ပြီးပြတ်သာမန္တ္တာ။ ॥ဟူ၍ ၁၁၆ ၂-၃ ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်နှင့်
မိုးမိတ်ဝန်မင်း ရှုနှုန်းမြတ်ကျော်ထင် စိရင်လျှင် နှစ်
ဦး လက်ဘက်လှမ်းစားကြော်သည်။

၁၅-အမွှား တရားပြတ်ထုံး

“ငသာ”က ကျွန်တော်အဘ “ဇေယျကျော်စွာ” တွင် မယားကြီး
“ပြီး”ရှိသည်၊ ပြီးတွင်သား “ငသာ” ကို မေးမြင်သည်၊ ပြီးနှင့် နှစ်ပါး
စုံသင့်နေရာ ကျွန်တော်အပါ မိုလှကို ငွေ ဂုံး-ကျော်နှင့် ပေးဝယ်စေပါး
သည်တွင် “ပိုလှ” ကို အဘ “ဇေယျကျော်စွာ” သိမ်းပိုက်သင့် နေရာ
ကျွန်တော်ကိုပွေးမြင်သည်၊ ကျွန်တော်ကို မမေးမြင်မိ ဇေယျကျော်စွာက
“ငသက်စံ”ကို သားပြု၍ ရပ်သိရှာမြင် သိုးမေးခံ ကောင်းမေးခံ မေးစား
သည်နှင့် “ဇေယျကျော်စွာ” နှင့် “ငသက်စံ” ကျွန်တော်တို့ တအိမ်တည်း
နေရာ ကျွန်တော်အဘ ဇေယျကျော်စွာသေသည်၊ မယားကြီး “ပြီးသား
ငသာတို့လည်း သေသည်တွင်” ကိုတို့မယားပြုသူ “ငသက်စံ”က ဉာဏ်
အရာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ကျွန်တော်ကို ကျွန်မယားဖြစ်သည်ဆို၍ အဘဇေယျ
ကျော်စွာပိုင်သည့် သက်ရှိသက်မဲ့ ဥစ္စာရပ်များကို “ငသက်စံ”က သိမ်းယူ
ခဲ့သည် လျောက်ချက်ရှု၍ ငသက်စံကိုစစ်လျှင် “ငသာ”သည် အဘသိမ်း
ပိုက်ရာ ကျွန်မယားဖြစ်ကြောင်း၊ “ငသက်စံ”မှာ ရပ်သိရှာမြင် ကိုတို့မ
ယားဖြစ်ကြောင်း၊ အတူနေစဉ် အဘသောက်ကြောင်း၊ ကျွန်မယားဖြစ်၍
အမွှားကို မပေးသင့်ကြောင်းများနှင့် “ငသာ” လျောက်ချက် အတိုင်း
“ငသက်စံ”က အဖြောင့်အစစ်ခံသည်။

တရားသူကြီးယူစာရွက်။ ॥တရားမွှာသတ်၊ ဗာတ်နိပါတ်၊ ဝတ္ထုသက်
သေ၊ သွေ့၍ ပရာပတ်များနှင့် ထောက်၍ စိရင်

သင့်သည်တွင် “ဉာဏ်ပုဂ္ဂအတွက်” စသော ဓမ္မသတ်ဂါထာ။^{*} ဉာဏ်၊ ဆောက်၊ ဟန်မှု၊ ပုံမှန်၊ ကိုယ်မှု၊ အပတိုင် သားခြောက်ယောက်သည် အမွှဲခံသားဖြစ်သည် စာဟောင်းထွက်သည်။

ဉာဏ်သားသည်အဘနှင့်အတူ စနစ်သည်ဖြစ်စေအပ်ခြားနေသည် ၌ စေ အမွှဲခံသင့်သည်၊ ကိုယ်မသားမှာ အပ်ခြားနေလျှင် အမွှဲမခံသင့်ကြောင်းကိုလည်း “ကိုယ်မေ” ဟဟိနီက္ခန္တနောက် နသော လဘတိဝါယံ့” စသည်ဖြင့် ဓမ္မသတ်မှာဆုံးသည်၊ တရားနှင့် စိစစ်ကြည့်လျှင် သေက်စံသည် ကိုယ်မသားဖြစ်၍ အပ်သီးခြားနေလျှင်ပင် အမွှဲမခံရ၊ ခေတ္တာသား “ငသာ”မှာ အပ်သီးခြားနေသည်ဖြစ်စေ အမွှဲစု မပျက်သင့်ဖြစ်သော ကြောင့် အဘဇ္ဇယ်ကျောစုံလျှင် သားရင်း ဉာဏ်၊ ပုံမှန်၊ ဟန်မှု မရှိလျှင် “ငသာ” သည်ဟင် ဉာဏ်မြောက်ထိုက်ရှု အဘဇ္ဇယ်ကျောစုံသစ္စာကို “ငသာ”က ဉာဏ်အစု ငသာက်စံ” က ကိုယ်မအစု ရှစ်စီရင်သည်တွင်—

“ငသာက်စံ”က အမွှဲခံသားခြောက်ယောက်တင် “ငသာ”မိဘနှစ်ပါး မွေးသည့် ဉာဏ်သားမဟုတ်၊ ခေတ္တာသား ပြစ်သည်၊ ခေတ္တကို ဉာဏ်မသင့်သားကြောင့် အရပ်ရပ်တရားဆရာ ပညာရှိတို့မှာ ညို နှင့်ရှု ကျွန်တော်ကို သိုးခံကောင်းစံ ရပ်စွာအသီ သားပြုသူဖြစ်၍ ဉာဏ်သားရင်းမရှိလျှင် ကျွန်တော် ဉာဏ်မြောက်စေ၊ “ငသာ”မှာ ခေတ္တာသားဖြစ်၍ အမိန့်ရှိလျှင် အမိအမွှဲပုံဖြစ်စေ၊ အမိမရှိလျှင် စုဝင်ယူကြစေ စီရင်ကြပါသည် ထပ်ရှုလဲသည့်စကားမှာ—

တရားသူ့ကြိုးကရှင်းဆင်းပြပုံး ။ ခေတ္တာသားကို ဉာဏ်မဖြစ်သင့် ယူသူ ထိုသည် သုဒ္ဓါကြောင်း၌ စာတ်စံဘတ်၊ ပစ္စည်း၊ ဝိရိုဟ်များကို နှလုံးမထားမိ၊ ပရာမတ်ကြောင်း၌ ကေနှင့် အနေ

* သား ခြောက်ယောက်ကား—

၁။ မိဘနှစ်ပါး သတေသာတူယိမ်းမြား၌၍ရစ်သူ့ ဉာဏ်သား။

၂။ ကျွန်မကို သိမ်း၌၍ရတေသာ ခေတ္တာသား။

၃။ သီးခြား မယားဝယ်မှုမွှေးသော ယော်မသား။

၄။ လင်ကရှင်း၊ မယားကရှင်း ပါဝသာ ပုံမှန်သား။

၅။ အကျော်အစောမွှေးစားသော ကိုယ်မသား။

၆။ ပည်သာကဗျာမပေး ကောက်၌၍ရသကဲ့သို့ရသာ အပတိုင်သား။

ကန် တရားနှစ်ပါးကို နှလုံးမထားပို၍ ယူမြဲလေသည်၊ ဘဒ္ဒီကြောင်း၏ “ဉာဏ်သမာ-ဉာဏ်တော့ ၁၁တော့ ဉာဏ်သော ဉာဏ်သော” ဝိရှိကုန်သင့်သောကြောင့် ရှုံးမြှုပ်စေသောသားသည် “ဉာဏ်” ဖြစ်သင့်သည်၊ “ခေတ္တာ” ကျော်မသားလည်း အဘရင်သွေးပင်ဖြစ်၍ “ဉာဏ်” မှန်သည်၊ ခေတ္တာသား၏ အပိုကျော်မ အသုံးပြု၍ သားရှုံးလျှင်သားနှစ်ပါးစုံ ဉာဏ်သင်းရှိ၍ ခေတ္တာကို ဉာဏ်သမဆိုရှိလေသည်။

“ဉာဏ် ဗဟိနိက္ခာန္တာ။ စတုဘာဂါဝ လဘတော့

ကိုတို့မေ ဗဟိနိက္ခာန္တာ။ န သော လဘတိ ပါယ္ခာ့”။

စသောဂါထာ၌ ပုံစံဝိသွောက္ခာ ပြုလိုအုံ၏ “သဇ္ဇနာ သဇ္ဇနာဝ” ချိသော ဓမ္မသတ်အရာသည် “ဉာဏ် သားကို အိမ်သီးနှံသော် လေးစုံ ကိုတို့မသားကို အိမ်သီးနှံသော် အာမ့်မခံရ” ဆိုသောစကား၌ အမွှုခံသား နှစ်ယောက် ရှိသက္ကားသို့ ဉာဏ်သားနှင့် ကိုတို့မ သားကိုပြုမှာသည်၊ ခေတ္တာ၊ ဟော်မ၊ ပုံမှန်၊ အပတို့ငွေ သားများကို အဘယ့် ကြိုးရှုံး အိမ်သီး အိမ်ပ တရားမှုံး မဝင်သနည်။ ခေတ္တာ၊ ဟော်မ၊ ပုံမှန်သားတို့၏ ကိုတို့မသားတို့ အမွှုတရားစကား ပေါ်ထွက်လျှင် ဓမ္မသတ်မလာသုံး၍ မစိရင်နေမည်လောက်၍သို့ စောဒနာဆရာတို့ မေးဖွယ်ရှုံး၍ ထိအမေး၌ အဖြော်သဇ္ဇနာကား။

“ဉာဏ် ဗဟိနိက္ခာန္တာ” ဟူ၍ ပြသောစကားသည် ဉာဏ်သား၊ ခေတ္တာသား၊ ဟော်မသား၊ ပုံမှန်သားများတွင် “ဉာဏ်”မှာ မိဘနှစ်ပါးစုံရင်းသား၊ “ခေတ္တာဟော်မ” မှာ အဘအရင်းသား၊ “ပုံမှန်”မှာ အမိရင်း သားသာပြု၍ အဘရင်းသား မဟုတ်သည်လည်းရှိသည်၊ အဘရင်းသားသာဖြစ်၍ အမိရင်းသားမဟုတ်သည်လည်းရှိသည်။

“ကိုတို့မ”သားမှာ J-ဦးရှင်းသားပင် မဟုတ်၍ သားအစုံ ရှုံးလျှင် လည်း ရုံးလိုက် ခဲ့ပုံရှုံးလေပြီးသည်၊ သားအစုံမရှုံးလျှင် “ဉာဏ် ဗဟိနိက္ခာန္တာ” ဆိုသောစကား၌ ဉာဏ်သားရင်း၊ ခေတ္တာသား၊ ပုံမှန်သား၊ ဟော်မသားတို့သည် ဉာဏ် ပြောက်ထိုက်သည်ပြု၍ ခေတ္တာ၊ ဟော်မ၊ ပုံမှန်တို့ကို ဗဟိနိက္ခာန္တာအခြားမဆိုပြီ၊ ဉာဏ်သား ဗဟိနိက္ခာန္တာ၌ ကော်အားပြုံ့ တရားဝင်၍ရှုံးသည်၊ အနေကော်ဖြစ်သော ကိုတို့မသား ကိုသာ စကား ကျော်လပ်စုသောကြောင့် “ကိုတို့မ ဗဟိနိက္ခာန္တာပါ၍ကို ထုတ်၍ ဖော်ရသည်။

၄၇၁ကြို ခုံတော်ပြတ်ထဲး

ခေတ္တာ၊ ဟောင့်မ၊ ပုံဗ္ဗကဲ့သားတို့နှင့် ကိုတို့မသား အမေမျမှာ နှစ်ပါးစုံ ဉာဏ်သားရင်းမရှိလျှင် ခေတ္တာ၊ ဟောင့်မ၊ ပုံဗ္ဗကဲ့ကို ဉာဏ်စီရင်ရ မည်ဖြစ်၍ မမှုသတ် မထွက်ဟု မဆိုသင့်၊ မမှုသတ်တွင် ရွှေခုံစွာ ပါပြီဟူ၍ အဖြစ်သွေ့နာထိုက်၏။

စီရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ဉာဏ် ပုံဗ္ဗဘဝိသွေ့နာအမေးအဖြေ ဝိရှိယုဇ္ဇာပါ၍ ပရမတ ကြောင်းကို ထောက်၍ ခေတ္တာသား “သာ” ကို ဉာဏ်အစုံ၊ “သာက်စံ” ကို ကိုတို့မအစုံ ရတေ ပိုရင်သည် တွင် “သာ၊ သာက်စံ” တို့ကိစ်ယောက်က တရားထိုက်ရာကို မထိုက်ဟု မဆိုပါပြီ၊ အဘဇ္ဇာ အကျင့်အကျင့် အမျှသွေ့နာကို တယောက် တဝက်ယူ၍ ပြောမြို့ပါ အတွက်မည် အစိရင်ခံသောကြောင့် အမှုသည်နှစ်ဦးက ပြောလို သည်ကိုလည်း ရာဇဝတ်မှုသို့ မပြီးမပြောသင် မဆိုသာပြီ၊ အဘဇ္ဇာ ကျော်စွာ အမျှသွေ့နာကို “သာ၊ သာက်စံ” တို့ J-ယောက်အညီအပျ ခဲ့ထော်ကြစောတရားလက်ဘက်ကျော်ရန်ကိုလည်း အညီခဲ့ပေါ်ပြီးပြတ်သောနေ့။ ။ဟူ၍ ၁၁၆၈-၂၃၀ ဒါနိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မက မြို့ဝန်မင်း ကောက်ယူဖို့ရင်လျှင် အမှုသည်နှစ်ဦး မျက်နှာညီ လက်ဘက်လျမ်းစားကြသည်။

(၁၆) အိပ်ထောင်မှုတရားပြတ်ထဲး (၅)

ပြတ်ထေားသိုး “မြရမ္မ” နှင့် “ငြီး” တို့ သူငယ်ချင်း ရောက်ပေါက် တက်သလ်စပ်ယောက်ကျော်လှန်၍ ညအချိန်မတော်ကာလ “မြရမ္မ” အိမ် အောက်တွင် “ငြီး” ကိုဖမ်းပို၍ ရာဇဝတ်တော်ရေး မကင်း မလှတ် ညှိအချိန်မတော် သူ့အိမ်သို့ ရောက်ပေါက် ဖမ်းမြို့သွေ့ဖြစ်၍ ရွှေသူကြီး တွေက “ငြီးကိုဘမ်းသို့” အပ်ရာ စစ်မေးလျှင် သူ့ခိုးသွေးမဟုတ်ကြောင်း ကို အစစ်ခဲ့၍ တန်းထောင်မှ လွတ်သည်၊ မြရမ္မနှင့် “ငြီး” စပ်ယူက် ချစ်ကြိုက်ကြောင်းကိုလည်း နှစ်ဦးအဆိုတွင်ဖြောင့်သို့ကြသည်၊ မြရမ္မအား ပြတ်ထေားက အမျိုးလာတ်ဘာဝမတူ ကွဲပြားသူကို မပေးမထိမ်းမြှားလို့ ကြိုက်သည်မှန်လျှင် လာတ်ဘာဝကိုဝင်၍ သင့်နော်မှ ပေးစားလိုပါသည်၊ အဆိုရှိ၍ “ငြီး” ကိုစစ်ပြန်လျှင် ကာလအဓိနှုည်စွာ ကြိုက်ချစ်၍ရှိသည့် “မြရမ္မ” နှင့်မကွဲမကွဲလိုပါက အား “ပြတ်ထေား” က လာတ်ဘာဝကို ဝင်၍ သင့်နော်လျှင် ပေးစားမည်ဆိုသွေ့အတိုင်း မြရမ္မအား ပြတ်ထေား

အိပ်သာင်မူ တရားပြတ်ထဲ့(၄)

တိအမျိုး ကုလားတိဘာဝ ဝင်၍ သင့်နေပါတော့မည် အစစ်ခံချက်ရှိ၍
ဓမ္မသတ်လောကဝတ်၊ ရာသတ်ကြောင်း သုံးပါးနှင့် ချင့်ဆိုင်းတို့အေး
ရွှေးချယ်ခိုင်သင့်သည်ဖြစ်၍—

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥ငြီးသည် ခြိုင်းလိုင်းအဝင် ကိုယ်ရုံကောင်
ဟန် အစု အင်းဖြစ်သည်၊ မဖြစ်သည်ကို စ်
လျှင် အစုမရှိ၊ ၄၅-၃ စုရင်းမကျေအစစ်ခံသည်ကိုထောက်လျှင်လည်းအစု
အင်းမရှိသည်ကို မိန်းမအစုရှိရှိရ လိုက်နေသင့်သည်ပင်ဖြစ်သည်၊ မိန်းမ
အစုရှိရှိရှိလိုက်လုံးသင့်နေလျှင်လည်း သုံးပေးခြင်း တရားရှုပါးတွင် ပိုမို
လာတို့ ပုဂ္ဂိုကတို့ကုံးသို့ ခဲ့ခက်သောအမူကိုထောင်ရှုကြရှိရခြင်း၊ ပေးခြင်း
သည် ဘာရိယသိုးပေးခြင်းမည်စုသည်၊ ယခုမှာလည်း ငြီးသည် ကိုယ်
အမျိုးကိုစွဲနှင့် ခဲ့ခက်သောအမူ အမျိုးလာတ်ဘာဝသို့ ဝင်းခံချေလျှင်
ပိုဘတို့ပေးမည်ဆုံးချက်အတိုင်း ငမြတ်ထွေးသိုးနှင့် သင့်နေစေသင့်သည်
ဖြစ်သောကြောင်း ကုလားတို့တဲ့တိဘာဝ ထုံးစုံကိုစ်လျှင် ငမြတ်ထွေးက
သိုးနှင့် ပေးထိမ်းပြားရုပည်မှာ မင်းဘူးအရပ်တွင် မဂ်လ၊ အမဂ်လကို
ကျမ်းသိသူ ကုလားဆရာမရှိ၊ ရွှေဘဝါးတော် အောက်မှာသာရှိသည်၊
နှစ်လ၊ သုံးလတိုင်းပြုမှုကုလားဆရာကြီးရှိရှိ “ငြီး” ကိုစော်သွားပြီးလျှင်
ကုလားတို့ထုံးစုံရှိရနာခံ၍ပြီးမှ ပေးစားပါမည်ဆုံးချက်အတိုင်း—

ပိုရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥နှစ်လ၊ သုံးလ ဆိုင်းင့် နေပြီးလျှင် ရွှေဘဝါး
တော်အောက် ကုလား ဆရာ ရှိရှိ ငမြတ်ထွေး
နှင့် “ငြီး” တိသွားကြစေ၊ ကုလားဆရာတို့ပြတ် ပိုရင်ရှာနာခံပြီးမှ
လင်ခမ်းမယားခမ်းထုံးနှင့်အညီ သင့်နေကြစေ၊ “မိရမိ”မှာ “ငြီး”နှင့်သင့်
နှေ့ရာသည့်ကိုယ်ဝန်လည်းရှိပြီဖြစ်သည်၊ ကုလားဆရာရှိရှိ မသွားမီအကြား
ငမြတ်ထွေးအံမ်သို့ “ငြီး” ရောက်ပေါက် တက်သက်ပြုအတိုင်း ရောက်
ပေါက်နေထိုင်စေ၊ တရားလက်ဘက်ကျေနှစ်မှာ “ငြီး” သည် လာတ်
ဘာဝမဟုတ်သည်ကို ရောက်ပေါက်၍ “အနှာကုလားစာမျက်” မဂ်လာ
တရားပျက်ချေသည်ဖြစ်သောကြောင့် “ငြီး” က ခံစေ—

ပြီးပြတ်သောနေ့။ ॥ဟူ၍ ၁၁၆၈-ခု ဝါဆိုလဆန်း J-ရက်နေ့
စက္မြို့ဝန်မင်း ကောက်ယူခိုင်ချက်ကို ငမြတ်
ထွေးနှင့် ငြီးတို့ မျက်နှာညီလက်ဘက်လှမ်းစားကြသည်။

၁၃-နှုတ်လွန်မှ တရားပြတ်ထဲး (၄)

“ပေသီး” က ကျွန်တော်ကို “ငြို” ပေသီတ်ခေါ်သည် တရားစွဲ ဆိုချက်ရှိချိငြိုကိုစစ်လျှင် ကျွန်တော် ပေသီးကို ပေသီတ် ခေါ်မိသည် ဖြောင့်ချက်ရှိသည့်အတိုင်း ပေသီးကို ပေသီတ် မခေါ်ထိုက်ပေါ် ပေသီတ်ခေါ်သူ “ငြို” က တရားခံစေ ကောက်ယူသည်တဲ့—

ငြို၊ ရွှေအနာက ပေသီးကို ပေသီတ်ခေါ်သည်မှာ နှုတ်သွန်ခြင်းတရား ငါးပါး ပါဝင်ကျူးလွန်ခြင်းဟဟုတ်၊ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် အာရာနာရာနိုယ် သုတေသနမှု—

“ဝိပဿာ စ နမတ္တ၊ စက္ခာမန္တသာ သိရှိမတောာ့

သိခိုသာပါ စ နမတ္တ၊ သမ္မဘုတာ နှကမ္မာနား

ဝေယာသာ စ နမတ္တ”—

စသည်ဖြင့် ဝိပဿာမြတ်စွာဘုရားကို ဝိပဿာ၊ သိခိုကို သိခိုတ်၊ ဝေယာ ဘုမြတ်စွာဘုရားကို ဝေယာဘုတ်စသည်ဖြင့် ပဏာမ ဝန္တနာ ပြုခြင်းကို တရားကျမ်းဂန်ရှိသည်၊ မန်စ်သက်အပ်စသာအရှုံး သိခိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ပေသီးကို ဝိပဿာ ခေါ်ခြင်း၏ ဝိပဿာကို ဝိပဿာ ခေါ်ခြင်းကဲ့သို့ပင် ပြစ်ပါသည်၊ တရားမစွဲသင့်ပါ—လဲးလျောက်ပြန်သည်မှာ တရားအရာကို နှိက်နှုန်းရှာဖော်နိုင်သော စိန္တာသုတည်ကိုရှု ကြံ့စည် လဲးလျောက်နှင့် သည်ပင် ပြစ်သည်၊ စကားသင့်သောကြောင်း အခွင့်ရှုရာ လဲးဆိုသည့် စကားကိုတရားရှုရာသာ ရှာဖွေ ထုံးပြတ်အပ်သည့်အတိုင်း တရားနှင့် ဆင်ခြင်လျှင်—

တရားသူကြီးယူဆချက် ။ ယုတ်သာအမည်၊ မြတ်သာအမည်၊ နှစ်သက်အပ်သာ အမည်၊ မနှစ်သက် အပ်သာ အမည်၊ မနှစ်သက်အပ်သာအား ပြင့်နာမခေါ်ခြင်းများစွာရှိသည်၊ မောင်ခြောင်း ပြိုက်ရှုင်လုံးတို့ကို * ဆပ္တ်၊ သူရွှေ၊ သောကြုံ၊ ဗုဒ္ဓ၊ စန္ဒရော၊ သောရှိ၊ ဂုဏ္ဍာ သောမ ချုပ် အမည်ကို “ဆန်အောင်” အရပ်ကို “ပြန်အောင်” အမည် နာမျှည်သင့်သည်ဆိုသည်၊ ဟိုတကာရှိ မောင်လက်ဥုံး—

“တောင်ပြစ်ပန်းပွင့်၊ ကျောက်နှင့်သစ်ပင်၊ ခေါ်တွင်ထူးရည်၊

ကြိုင်းထည်ကို၊ အမည်သညာ၊ မမျှည်စုတည်၊ အကွဲဖာရာ၊ လ

* ဆပ္တ်=ခြောက်လုံးမြောက်စန္ဒံစဉ်၊ ဖြိုရန်း၊ စတုရန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟျှော် လည်း ရှိခေါ်သေး၏။

လည်းတယ်၊ ရှိနှစ်လုံးကို ဖျားသုံးပည့်မှာ မတပ်ရဘူး။
ပွဲယ်ရာဆင်ခြင်၊ ကြားလျှင်နာလုံး မတိမရှည်၊ အမည်မင်္ဂလာ၊
မှည့်အပ်ရန်။

ဟူ၍ ဆိုသည့်စကားလည်းရှိသည်။ “အန္တာ, ဂဇ္ဈာ, စပေါ်, ဝံသေ”
စသော မာတ်ဂြိုဟ်ချင်းဖက်သောအာမည်။ “အောင်ပဲ, ကလား, ဆွဲသား,
နောင်ရင်း” စသည်ဖြင့် မိတ်ဂြိုဟ်ချင်းဖက်သောအာမည်။ “ဥသာ, စိန်ပန်း,
ဒါန်းလူ, ရှာကြုံ” စသည်ဖြင့် ဥဒါဘိန်ဂြိုဟ်ချင်းဖက်သော အာမည့်တွေကို
ကောင်းသောအာမည်နာမဆိုသည်။ ရှုံးဂြိုဟ်, နိုံဂြိုဟ်, ပြုံးဂြိုဟ်ချင်းဖက်
သည်ကို မကောင်းသောရာမည်ဆိုသည်။

သည်ကဲ့သို့အမည်နာမ ကောင်း၊ မကောင်းရွှေချယ်ချုပ်မည့်သည်အင်း
လည်းမဟုတ်၊ မိဘတို့ မှည့်ရင်းအမည်ကို ပြည့် ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။
ကျေပါဂန္ဓိ-

“ତୋହୁ କଥାରୁ ଅନ୍ଧପଦେଶୀ ରହୁଥିଲୁ ଆମ୍ବାରୁ ଆମ୍ବାରୁ
ହିନ୍ଦିତ ପରିଷ୍ଟାରୁ ଆମ୍ବାରୁ ଆମ୍ବାରୁ ଆମ୍ବାରୁ ଆମ୍ବାରୁ ଆମ୍ବାରୁ” —

ဟျှော်ဆိုသောကြောင့် ထိုထိုသို့သောတိုင်းအနပုဒ်အရပ်အသိုက်-
မထိမဲ့မြင်ပါအပ်သော ပြေသာကျ

କିମ୍ବର୍ଗର୍ଭାବୀଙ୍କର୍ମକୁ ଆପଣଙ୍କାଳୀ

ପ୍ରମାଣିତ କାହାର ଦେଖିଲୁବା ଏହିପରିଚୟ

କୁଳିପାତ୍ର ହେଲା ଏବଂ ବିନାଶକ ହେଲା

ତାଲେଖନ ଅପରିଚ୍ୟାକ କାହିଁକିମନ—

အမည်တို့သည် ယုတေသန ဟိန္ဒာမ မည်၏ဟူ၍ ကျမ်းကန်ရှိသည်
ပြစ်သောကြောင် “ပေသီး”ကို “ပေသိတ်”ခေါ်ရှုခြင် သူနာပရန်တမ္မခိုပ်
တိုင်းတိုင်းခေါ်ထုံးမရှိ၊ဝိပဿာရှိ ဝိပဿာစန်မတွေ့စသော မာဂဓဘာသာသာ
ပါ၍တော်စကားကို မြန်မာပြန်လျှင် ဝိပဿာပြန်သည်။ ဝိပဿာဟူ၍
မပြန်၊ ယခု ပေသီးကို ပေသိတ်ခေါ်ရှုံး“မာဂဓစကား”မဟုတ်၊ မြန်မာ
စသော စကားခေါ်ဝေါ်ခြင်းပြစ်သည်၊ မြန်မာတို့ အသေဆုပ်၌ ပေသီး
ကို ပေသိတ်ခေါ်လျှင် ဖထိမဲ့မြင်ပြုအပ်သော “ဉာဏ်တာ”၊ နိုပ်ကို၍
သီးအပ်သော “အဝည်းတာ”，စက်သူပ်အပ်သော “ဟိုတိတာ”， နိုပ်စက်
အပ်သော “ပရိဘုတာ”၊ အလေးမပြုအပ်သော “အစိတ်ကိုတာ” ယူတ်

၁၄၁ကြိုး ခုံဘော်ပြတ်ထဲ့

သော အမည်ပြင်းခေါ်ကျေးလွန် နှုတ်လုံသိုးခြင်းသို့ ငားက်သည်ဖြစ်
သောကြောင့်—

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥လက်လွန်နှုတ်လွန် တရားကျော်ပြစ်ရှိသည့်အတိုင်း
လျှော်စေသင့်သည်တွင် “အလျှော်ပြင်သော်အစင်
ပြန်စေ” စိရင်ထဲ့တရားရုံးလည်း ရှိသည့်ကိုထောက်၍ ပေသီးတွင် ကုန်
သမျှ တရားကရိတ်ကို “ပေသီး” ခေါ်သူ “ငြှော်”က ပြန်ပေးစေ၊ တရား
လက်ဘက် ကျော်ရန်စုန်သမျှကိုလည်းခံစွဲ—
ပြီးပြတ်သောနှစ်ဦး။ ॥ဟူ၍ ၁၁၆၈-ခု ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်နှေ့စက္ခာ
ပြီးဝန်မင်းကောက်ယူစိရင်ချက်ကို အာမူသည် နှစ်ဦး
မျက်နှာညီ လက်ဘက်လှမ်းစားကြောည်။

၁၈ ခဲ့ပစ်မှုတရားပြတ်ထဲ့

“ငေးမှု”က ကျွန်တော်ကို “ကြိုး” ပဲခြင်ပစ်ခဲ့သည် လျှောက်ချက်ရှိရှုံး
ကြိုးကိုစိစစ်လျှင် ငေးမှုးအောင်ကို ကြိုးခဲ့နှင့်ပစ်ကြောင်း။ ငေးမှုးကိုမထိမမှန်
ကွဲယာနှင့်ချက်စကားနှစ်ရပ်ရှိသည့်တွင် ရှောင်းတခင် လျှင်တဆော တေား
ဒေသကြိုးမချက် ပိုက်စာဆိတ်နာတို့၏ သက်သေ မရရှေ့ကြောင်းကို “အနှံ
သူညာစသန္တာနေ” စသည်ပြင် ဓမ္မသတ်ဆရာ မှာသံပြုရှိသည်။ ငေးမှုး
စွဲးချက်တွင် တဝက် အောင်ခဲ့ပစ်ကြောင်းပြောင့်ချက်ရှိသည်။ လူကိုထိခိုက်
သည်၊ မထိခိုက်သည်ဘာ စကားကွဲးလွှဲးချိသောကြောင့်—
ငေးမှုးအချုပ်။ ॥ကျွန်တော်အောင်ကို ကြိုးပစ်သည့်ခဲ့သည် ကျွန်တော်ကို
ထိခိုက်သည် မှန်သည်ဟုတ်စိမ့်။

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥အချုပ်နှင့် ငေးမှုးကို သစ္စာတော်ကျွမ်း စွဲးကိုင်အစစ်
ခံစွဲ၊ အချုပ်အတိုင်း မှန်သည် ငေးမှုး ဆိုင့်လျှင်
ငေးမှုးအသိအတိုင်း မှန်ချေသည်။ ကြိုးက ငေးမှုးသို့ အစုမ္ပါးကျွန်
တယောက်ဘိုးငွေ့ ဒို့ပေးလျှော်စေ၊ အချုပ်အတိုင်း အစစ်မခိုင့်လျှင်
ကြိုးတွင် ကုန်သည့်စရိတ်ကို ငေးမှုးကပြန်စေ၊ တရားကိုခံစွဲအဆာင်ကို
နိုင်သောက်စေ။

ပြီးပြတ်သောနှစ်ဦး။ ॥ဟူ၍ ၁၁၆၈-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်
နှေ့စက္ခာပြီးဝန်မင်းစိရင်ချက်ကို “ငေးမှုး၊ ကြိုး”တို့
မျက်နှာညီ လက်ဘက်လှပ်းစားကြောည်။

၁၉ -ကျော်မူကိုယ်ဘိုးတောင်း တရားပြတ်ထံး

“ငညိုကြီးမြေး မိုင်း” နှင့် အောင်မားဝန်မယား “ပြလုပ်” တို့ “မို့ ကျော်ကာဘိုး၊ မြေး” တို့ ကိုယ်ဘိုးနည်းပျေားပေးရန် သင့်သည်ဆိုကြသည် စတေားမှာ—

တရားသူကြီးယူစာချက်။ ။ဝင်းမူးကတော်ရှိစဉ် ငညိုကြီးမယား “ပြနဲ့”
တိုကို ငွေတဗ္ဗာသာနှင့် ဝယ်စေသည်။ဝင်းမူး
ကတော်သေသည်။ သားအောက်မားဝန်နေမျိုး အော်တောင်စည်သူ
ဆက်ခံပါစေသည်။ အောက်မားဝန်သော လင်သော မယားစား “ပြလုပ်”
ဆက်ခံသည်။

ငညိုကြီးမယားမြို့ဖြူတို့သော သိုးမိုက်ကာ “ငြားပြတ်ပြ” နှင့် နေသည်။
ငြားပြတ်ပြသော “သိုး မိုး မိုအောင်မ်း၊ မို့မြို့မှုန်းတို့ သုံးယောက်ရှိသည်။
ပို့ဗို့တကိုယ်ဘိုးငွေ ဗို့-ကိုပေးကြောင်း၊ ယူကြောင်းကိုလည်း ပြောင့်သူ့
ကြသည်။

တရားကြောပ်းကိုယောက်လျှင် ငညိုကြီးမြို့တို့ “မနကိုဘာ” ကြေးဝယ်
ကျော်သားကို “သပေါက်ပက္ခ” ငှုံး သားမြေးလည်း “နေတဲ့ဝေမရွှေ့က”
ဟူ၍ တခါ့၊ နှစ်ခါ့၊ သုံးချိဖြင့် ပေးရွှေးရသည်။ ငှုံးရေလွန်လျှင် မရွှေ့
မရပေးမခံစာ စိရင်ထုံးရှုံးသည့်အတိုင်း—

စိရင်ထုံးပြတ်သွက်။ ။ငညိုမယားမြို့တို့တွင် မွေးပြင်သည့်သားမြေးတို့က
ကိုယ်ဘိုးပေးလိုလျှင် “မိုက်ကာကြေးသပေါက်”
ဖြစ်သည်။ သပေါက်မိန်းမ ကိုယ်ဘိုးငွေ ဗို့-မှာ နှစ်ချိတ္ထက်သင့် ငါဝါ
မိုး၊ (မိုအောင်မ်း၊ မို့မြို့မှုန်း)တို့မှာ မြေးလတ်ဖြစ်သည်။ မြေးလတ်
ကိုယ်ဘိုးငွေ ဗို့-မှာ သုံးချိတ္ထက်သင့်၊ မိန်းမသုံးယောက် ကိုယ်ဘိုးငွေ
ဘက်ဘာ နှစ်စုနှစ်မိုးယာနှစ်ဆယ်သင့်သည်တွင် မိုးက ဝင်ငွေ ဗို့-ကို
မှုန်ပြ၍ ငွေတဗ္ဗာသာခုန်ဆယ်ကို မိကွာ်ကာ၊ မိုအောင်မ်း၊ မို့မြို့မှုန်း
တို့က “ပြလုပ်” သို့ပေးပေး။

ပို့ဗို့စာ မွေးပြင်သည့်သား ငွေမြေးပြတ် ခြောက်နှစ်၊ ညီငယ် နှစ်နှစ်
ရွှေယူတို့မှာ အရွှေယူကိုယောက်၍ အသက်အချိန့် ပေးစေသင့်သည့်တွင်
အမိ ပို့ဗို့ကိုယ်ဘိုးချုပ်ရှုံးစေပြီးသည်။ သားနှစ်ယောက်ကို ကိုယ်ဘိုးပေး
ရေကောင်းသည်မချိသား။

ဧရာဝဏ်ဖြတ်ထုံး

ကောက်ချက်အတိုင်း ကိုယ်ဘိုး ကြေးငွေပေးလျှင် မိက္ခနကာ, မိုး, မိအောင်မင်း, မိုးမြို့မြို့ဟန်း, ငရွှေမြှတ်တို့ “မိလုပ်”ကျော်သရာက လွှတ်စေ ပဆေးခိုင်လျှင် မိယာသယာကျော်ဖြင့်သည်။ ပေါ်မြဲးအကိုင်း သေခေါ်ပါ ခံနေစေ။

ကရားလက်ဘက် ကျော်မှန်သမျှကို မိက္ခနကာတိုက်ခံစေ၊ မိလုပ်တွဲ ကုန်သည့် တရားဝင်စရိတ်ကို ကျော်မဟုတ်သူ “ငမိုင်း”လျော်သားချေသည်။ “မိလုပ်”တွင် မကုန်သင့်။ ကုန်သည့်တရားဝင်စရိတ်ကို “မိက္ခနကာ, ငမိုင်း”တို့ကဲ ပြန်စေ—

ပြီးပြတ်စသာနေ့။ ॥ဟူ၍ ၁၁၆၈-ခု ဝါခေါင်လသန်း ၁-ရက်နေ့
မိုးမိုးတိုင်စန်မင်း ရှုနှုန်းကျော်ထင် ကောက်ချက်အတိုင်းသင့်ပြီ၊ ဝန့်ရှုင်တော် မင်းကြီး မဟာသက်တော်ရှုည် မိန့်တော်ပူးသည်။

၂၀-အိပ်ဓာောင်ပူ တရားဖြတ်ထုံး(၅)

ငသူနှင့်ငချောက္ခို မိုးကိုရယူရန် ပထမစကား အနီးအဝေးရှာ့ကြု
သွားလာရသည့် ကြေးငွေလာသံလာသာ။

ဒုတိယစကား ဝါး ၂၂၀၀၀-ကျော်ကို ယူဆောင်ခဲ့သည့်အချား။

တတိယစကား ထိန်းသိမ်းရောင်းဝယ်ကြသည့်အနေ။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥သုတေသနသုံးရပ် စပ်ဟပ်ထွေးယှက်၍ ထွက်
ဆိုသည့် အမှုအခင်းကို တရားရင်း တိုက်ရှာရာ
ကြုံစစ်ပေးရမည့်တွဲ “မိုး”သည် ငချော်ယောက္ခာမ နေမျိုးသူရာကြုံ၏လ
သိုးသမက်တို့ကိုပေး၍ ကာလအရှည် ပေါ်ရောက်သွားသောက် နေထိုင်ကြောင်း၊ “ငား”သည်
“ငချော်”ထဲ လေးနှစ်ကျော် ၅-နှစ်ခုနှင့် မိုးခိုးစားသောက် နေထိုင်ကြောင်း
များကို J-ဦးသားတို့ စကားနိမိတ် တိတ် ပျောာသာသာသံကြောင့်မှန်ပြီ
ယူသင့်သည်။

ဓမ္မသတ်ကြောင်း၌—

သုံးကျော်မင်းပေး၊ ထမင်းကျေးကုံး၊ ရှုန်သေးဘီးကုံး၊ မိလာ
ဘသာ၊ သသားတို့ကျော်၊ အိပ်ပေါ်ကြော်ကျော်၏။ ဝယ်ကျော် ပေါ်ဂို့

ကျော်၊ ဆွဲကျော်မျိုးကျော်၊ နှုတ်လန်းလက်ပြစ်၊ ပြစ်ပေသောကျော်၊
မြိမ်နားသေး၊ ပေးပေသောကျော်” —

ဟူ၍ ကျော်နှင့်တဆုံးနှစ်ပါး ပြုမှာသည်။

ကျော်ဂန်္ခြား ကြေးငွေ့မဆိုင် မပိုင်နေရင်းသူ ပေါင်သူမျိုး၊ အလိုလို
မြိမ်ခိုကပ်ရပ် နေသာတို့ကို သာမန် ဒါသဗျာကျော်ဟူ၍ ဝိဇုရလာတွေ့ထွက်သည်။
ယခု အချင်းချင်း ကလေယာဝိပါဒုန်းပါးကဲ့ပြားသည်မှာလည်း ကျော်ဖြစ်သင့်၊
မဖြစ်သင့် စစ်ရန်ရှိသည်နှင့်အညီ ဆင်ခြင်လျှင် —

ပါပြုသည် “ငချော်ယောက္ခမ” ထံး အစေခံနေသည်၊ ငချော်ယောက္ခမ^၁
ကပေးရှု ငချော်အိမ်တွင် ကာလအရှည် နေသည်များကို ထောက်လျှင်
ကိုယ်ဘိုး ကြေးငွေ့ အသေအချာ စာပေသက္ကရာဇ်သိသောက်သာ မပြုမသ
နှင့်ထော်လည်း မိဘတို့ပေးဝေသည့် ကျော်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယူရန်ရှိသည်။
ကြေးငွေ့ပေးမှုရသည်ဖြစ်စေ ကြေးငွေ့ဆုံးလွှာတ်လပ်သူဖြစ်စေ၊ ကာလ
အရှည် အဝတ်အစားပေးကမ်းရှု အုပ်ထိန်းသာကား “ငချော်” ဖြစ်သည်။
စိရင်ဆုံးပြုထုတ်ချက်။ ၃ငချော်အိမ်နေ့ “မြို့” ကို “ငသူ” စပ်ယှဉ်သင့်နေ့
သည်မှာ အုပ်ထိန်းသုတိ မပေးမထိမ်းပြားသည်ကို

မယားပြစ်သည် မဆိုသာ “ငသူ” မယား မဖြစ်သင့်သည်ကို “ငချော်”
စပ်ယှဉ်သည်၊ မစပ်ယှဉ်သည်ဆိုသည့်အမှုမှာ ကာမပိုင် မရှုပြစ်သည်
မာစ်သာပြီ။

ငသူလည်း ငချော်အိမ်တွင် လေးနှစ်ကျွဲ့ ငါးနှစ်ပြုခိုအစေခံ၊ သွား
လာ ပေါင်းသာက်နေသည်မှာ တကြိမ်တစ်ဦးပေးစေသူး
သည်မရှု၊ ယခုမှုသာပေးကောင်းသည် ဆိုသည့်စကားမှာလည်း ထမင်းစား
မြို့ခို့နေသူ ကျေးကျော် အဝင်အပါပင်ဖြစ်သည်၊ သွေ့သွေ့ကိုသာရသင့်
သည်။

ယခုဝါးကိုဆောင်ယူခဲ့ရှု နောင်းဝယ်ကြသည် အမှုမှာ နှစ်ဦးယှဉ်စင်
နောင်းဝယ်ယူကြသည့်အတိုင်း ပြိုမ်ဝပ်ကြစေ၊ အရှင်နှင့်ကျော်၊ ဆရာနှင့်
ထပည့်တို့ကို လျှော့ပြစ်လျှော့ခဏ်စားသင့်သည်မဟုတ်။

“ငချော်”သင့်နေသိမ်းပိုက်သည် မိန်းပကိုး “ငသူ” ကျော်လွှန်သည်မှာ
မစစ်သာ၊ လပ်စေ၊ မြို့ပြနှင့် ငသူသင့်နေစပ်ယှဉ် ကျော်လွှန်မိသည် အမှုမှာ
“မြို့”က မှားယွင်းရှိသည်သာဖြစ်သည်၊ သင့်နေလိုလျှင် အုပ်ထိမ်းသူ
“ငချော်”မပေးဖြစ်သည် “ငသူ” က မယား ဖြစ်ကောင်းသည်မဆိုသာ။

၄၇၁ကြို မိသုဒ္ဓဘာသုပြတ်ထုံး

“မြို့”က “ငသူ”ကို သင့်နေလိုလျှင် မိဘလက်ထက်ကသည် ကိုးနှစ် ကျော် ဆယ်နှစ်ခု အစောင့် ရှိလေပြီးသည်၊ အလွှာတ်သူ ဖြစ်သည့်မသိ သင့်၊ ‘ဝသူ’က ကိုယ်ဘိုးငွေ့ပေးလိုလျှင် “ငချော” ခံယူသင့်သည် တရား ရှိသည်။

“မိလာဘလာ သလ္ာတိုကျော်ကိုမရှေ့စေသင့်” ဆိုသည် စကား၊

“မိဘ ဘိုးဘေး၊ ပေးသည့်ကျော်ကား၊ အရှင်အားကို၊ သင့် အောင်ဆိုရှိ၊ ချိုချိုသာသာ၊ ဆပ်စေရာ၏၊ မင်းမှာခိုဝင်၊ မူပြုလျှင် ကား၊ ချင်းတွင်ရှိသမျှ၊ သိမ်းပြီးမှလျှင်၊ နှစ်ဆပေးပေါ့” —
ဆိုသည့်စကား၊

“ကာလာအတွင်း၊ ထမင်းကျောထား၊ ဆယ့်ငါးကျော်သာ”
ဆိုသည့်စကား၊

“အစုံမတင်၊ သန္တကချင်း၊ ကျော်တို့ကို ကိုယ်တို့နှစ်ဆတက်”
ဆိုသည့်စကား၊

တရားအရပ်ရပ်များကို ထောက်၍ မြို့သည် အသမဆက်ခြင်းစာရင်းပါ မိဘကျော်ဖြစ်သည်၊ ကိုယ်ဘိုးနှစ်ဆတက်နှင့် ၅-ကျော်နှင့် “ငသူ”ကပေါ်၍ သင့်နေစေ၊ တရားကျော်ရန်ကို “ငသူ” ခံစေ၊ အောင်ကို နှင့်သူ “ငချော”က ဆက်စေ—

ပြီးပြတ်သာနေ့။ ဟူ၍ တေရသ မိပာသ် သူဗုဒ္ဓိန်-ဂျုံ ဝါခေါင် လဆန်း ၄-ရက်နေ့အညီခံစက္မိုဝင်းမင်း မောင် မြင်း ကောက်ချက်ကို ခုံရင်းမီးမိတ်မင်း၊ သံတော်ဆင့် မောင်ရှေ့မှန်ရွှေ “ငသူ၊ ငချော”တို့ မျက်နှာညီ လက်ဘက်လျမ်းစားကြသည်။

၂၁-ရိုက်နှုက်ဆုံးမူး တရားပြတ်ထုံး

မိဖ္ားနှင့် ငရွှေ့ဦးတို့ချေးငွေ့ချေးမူး၊ ဥစ္စာဒို့မောင်ကို သိမ်းယူသည့် အမူး၊ ကျော်ချုံ့နောင်းသည် အမူကိုဆိုရာ သက္ကရာဇ်ကိုတင်စေ၊ သိမ်းယူ သည့်ဥစ္စာရှင်းကိုတင်စေ၊ ကောက်ချက်ကို လက်ဘက်စားချက် အတိုင်း မိဖ္ားကတင်သည့် သက္ကရာဇ်မှာ* ၇၂-ခုံနှစ် မြို့ရွှေ့ဦးက ချေးနှင့်ပါဆို၍

* ၁၁၃၂-နှစ်။

ရိုက်နှုက်ဆုံးပူးတရားပြတ်ထုံး

ဝန်ကတော်က ရွှေ့ချက်နှင့် ရာဝိ-တရာပ်၊ ၁၂၅-တရာပ်၊ ၁၃၅-တရာပ်၊ ရွှေ့မှုံးဘွဲ့ယူယွှေ့တွင် ၂။။ ၁၆၇ ရွှေ့ချက်နှုက်တင်ဆိုရှုစာရင်းကို မသိမသာဖျက်သည်၊ စာရင်းနှင့် ၂၂-ရုန်စ် မိရှေ့ချော်အိမ္မာ မိဖွားတက် နေဖျောက်သောကြောင့်သိမ်းယူသည်၊ သိမ်းယူရှေ့ချော်အိမ္မာ ရွှေ့ငွေ့မပါ တဘက်၊ ထမီ၊ အကြိုး၊ ဖန်ခွဲက်၊ သေတ္တာ၊ မှန်၊ စောင် သရက်ထည့်၊ မွေ့ရာ၊ ကော်ဒော၊ အစ်၊ ကြေးအိုး၊ ဓရသင်းများနှင့် စာရင်းကိုတင်သည်*။

မိရှေ့ချိုးတ ၂၂- ရုန်စ် အဘတုရင်သာရုံး၊ မိုးသာကို မိဘွား ငွေ့ ၄၅၅-နှင့် ငွေ့မပ်းမယား၊ မိမင်းဖြူနှင့် မိမင်းဖြူအား နောက်နောက်မယား မိမင်းပုတ္တု အတူနေကြောင်း၊ အသီးသီး လုပ်စားကြောင်း၊ မိမင်းဖြူကို လင်မရှိခိုက် မိမင်းပုဂ္ဂိုက်နှက် ဆုံးမကြောင်းများမှာ နှစ်ဦး ဖြောင့်ညီကြ သည်။

တရားသူကြီးယူဆောက်။ ။တရားကြောင်းကိုထောက်လျှင် သားသွီးတို့ တွင် ဆုံးမခြင်းတရားငါးပါးရှိသည်။

ပထမ တူကျိုးဘာဝ ဆိုတ်ဆိုတ်နေခြင်း၊

ထို့နောက်အရှက်ခွဲခြင်း၊

ထို့နောက်နေလျှန်းဇန်နဝါရီခြင်း၊

ထို့နောက် ရုံးကိုနှုက်ခြင်း၊

ထို့နောက် အတူတက္ကမနေခြင်း၊

စသည်ဖြင့်ဆုံးမဏေသောတရားငါးပါးပါးကို မနုသာရဆရာပြုမှာသည်၊

ယခု မိမင်းဖြူကို မိမင်းပု ရုံးကိုနှုက်သည်မှာ ရုံးကိုနှုက် လောက်သည် အပြစ်လည်းမရှိ၊ မိမင်းဖြူကိုမေးလျှင် မိမင်းပူးရှေ့စားများကို ငှားရှုထားရှု အသိအထား ပသင့်ဘို့၍ ရုံးကိုပါသည် အမှုသည်ရင်း မိမင်းဖြူကထွက် သည်။

ဒိရင်လုံးပြတ်ချက်။ ။ရွှေ့ခန်စ်ဦးတို့စကားတော်၌ရုံးကြသော်လည်းအမှု

သည်ရင်းထွော်ရာသာ၊ စကားမူးလပ်၌ရှု တရားရုံးလွှားလင်ဟောင်း၊ မယားဟောင်း သားသွီးအတူ တအိမ် တည်းနေပြစ်ကြသည်။ “အိုးချင်းထားယျာဉ် အိုးချင်းထိသည်၊ ကြိုချင်း

* ဤလက္ခဏာမှ ရွှေ့နောက်ပြစ်သော စကားနှစ်ရပ်တို့သည် မစပိမိချော်သွားတွင် မူစာအတိုင်းထည့်သွင်းထားသည်။

၄၇၁ကြို ခုံတော်ပြတ်ထုံး

ထားလျှင် ကြိုးချင်းဒီသည် ဆိုသကဲ့သို့ အပူမူလာက်သည့် အမူကြောင့် မာန့်၊ ဒေါသသို့လိုက်၍ အမူဖြစ်ကြလေသည်၊ လင်ပါသီး ပုံမ္မကအဝင် တအံမ်တည်းနေ ပြစ်သည်ကိုထောက်၍ မီရြှုကို မီမင်းပုံ ပုံက်နှက် ဖိသည့် အမူမှာ အတူနေစဉ်ကလည်းပြစ်ဘည်၊ အပြစ်အလျှောစား ယူကောင်း သည်မဆိုသာ၊ အမူသားငယ်လျက်နှင့် ရိုက်နှက် ဆုံးမသည်ကို ထောက်၍ ယခု စာရားစွဲဆိုရာတရားလက်ဘက်ကျန်ရန်မှန်သမျှကို မီမင်းပုံက ခံစေ—
ပြီးပြတ်သောနေ့။ ။ဟူ၍ ၁၁၆၈-၁ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၉-နှင့်နှေ တရားအညီခံ မိုးမိတ်ဝန်မင်း နန္ဒမိတ်ကျော်ထင် ကောက်ယူစိရင်သည်။

အယူခံဝင်ရာဆုံးပြတ်ပုံ။ ။ကောက်ချက်ကို မီမင်းပုံက လက်ဘက်မစား၊ ပြည့်မြို့တွင်ပြစ်၍ ပြည့်စားဟောင်းလက်ထက် တရားသူကြိုးခံသူ ရွှေတောင်စည်သူ မမှင်လျှော်တူးနှစ်ဦးထံ အယူခံလျှင် အရိုက်ခံရသူ “မီမင်းပြီ”က တရားခံစေစိရင်လေသည်။

J J - ဓမ္မရေးပွဲတရားဖြတ်ထုံး

ဒုံးရှာဝါဝါဝါစိရင်စုံ အမိုးရှာနေ့ * ချင်းကြောက်က ကမ္မာတည် ဦးစ ကာလကမ္မာစောင်နှုတ်သည် လူဖန်ဆင်းသည်တဲ့ မြန်မာဥတလုံးဥသည်၊ ချင်းဥတလုံးဥသည်၊ ချင်းဥကိုကြေးနိသူးတဲ့ သုင်းထား၍ မြန်မာဥမှာ ဂူမ်းဝ အေပုံတွင်ထားသည်နှင့် ဂူမ်းဝ အေင့်ပူပြုးသောကြောင့် မြန်မာ အဥကပေါက်၍ မြန်မာလူမျိုး ပြစ်ပါသည်၊ ချင်းဥမှာ ကြေးနိသူးတွင် သွေးထား၍ အေင့်မျှ ၃: မြေသောကြောင့် အဥမေပေါက်မဟုားနိုင်ရှုလျှင် အဥကိုရေမှာမျေားသည်၊ ငုံက်စတ်ငုံက်ဆယ်၍ ဝါးရုံးပင်ပေါ် ငက်သိက် မှာထားသည်၊ ငက်တော်ဝပ်မှ ပေါက်ဖွားသည်တဲ့ ချင်းလူမျိုး ပြစ်ပါ သည်၊ ထိုကာလ မြန်မာအိမ်ခြေ ၃၀၊ ယောက်ဗား ၁၀၀၊ မိန္ဒာမ ၁၅၀ ရှုပါသည်။

ကမ္မာစောင်နှုတ်က ချင်းလူမျိုးကို ဆင်၊ မြင်းပေးသည်၊ မြန်မာလူမျိုး ကို ကျဲ့နှားပေးသည်တဲ့ မြန်မာလူမျိုးတို့က ချင်းမှာရှိသည့် ဆင်၊ မြင်း

* လူမျိုးခဲ့ခြားမှုသို့ ရောက်သည်ပြစ်၍ ယခုစေတ်နှင့် မလျှော်သော်လည်း စာဟူာင်းအရှုံးပြစ်၍ ရှုရင်းမပျက် ဖော်ပြုပြုပြုးပြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဝဒ္ဒန္တ တရားပြတ်ထုံး

ကို ထူည့်ဖြား၍ ယူလိုသောကြောင့် ဆင်, မြင်းကို ယားစေတတ်သော “ဂွေးဝယ်မှန်, အေးမှန်” များကိုသုတေသနး၍ ထားသောနောက်ကြောင့် ဆင်, မြင်းကို ချင်းတိုစီးလျှင် ယားယံခြင်းဝေအနာရောက်၍ မစီးပံ့ခိုလျှင် ချင်းတိုက မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ ဆင်, မြင်းနှင့် ကျဲး, နှားကို လဲးပါစို၍ လဲးသည်တွင် မြန်မာတို့မှာဆင် မြင်းရသည်၊ ချင်းတို့မှာ ကျဲး, နှားရသည်၊ နောက်ချင်းတို့ ကျဲးနားကို မြန်မာတို့လိုပြန်၍ ကျဲး, နှား ခြုံပေါက်ဝတ် မြန်မာမိန္ဒားမ တော်းကို ဖိုင်းဝါချည် လုပ်ဆောင်နေစေသည်၊ ချင်းတို့ကျဲး, နှား ခြုံက ထွက်လျှင် မြန်မာမိန္ဒားမကို နင်းမိသည်၊ မြန်မာတို့က ချင်းတို့ကျဲး, နှားနင်းသည် အမှုပြုလုပ်၍ ချင်းတို့ကျဲး, နှားကို မြန်မာလူမျိုးတို့ သိမ်းယူသည်၊

မြန်မာလိုမ်မာသည်, ချင်းမိုက်သည်ပြစ်၍ မပြောမထိုးနိုင်၊ ချင်းတို့မှာ လယ်ယာလုပ်ဆောင်ရန် ကျဲး, နှားမရှိ၍ တောင်ပေါ်သို့တက်၍ နေပြီးလျှင် စားရန်ပေါ်ရအောင် တောင်ပေါ်မှာ စူးထိုးလုပ်ဆောင် စားသောက် ရသည် လူကြီးဘေးဘိုးတို့ပြောဆိုစဉ် စက်ားရှိသည့်အတိုင်း ကျွန်တော် တို့ ချင်းလူမှုက် လူရှိင်းဖြစ်ပါသည်ကို မြန်မာ “ငဆန်း” သည် ကျွန်တော် အိုး ၁၆-ပြား ချေးယူမိသည်ကို ကျွန်ပြုလုပ်၍ အမ်းရှာကသည် ဆင်ဖြေကျွန်း, စလင်း, မင်းဘေးဆိုပ်ရောက် ဝန်ထမ်းအငှား လိုက်မသည်၊ တခေါ်ကြလျှင် ထမ်းခေါ် အိုး ၄-ပြားအကျ အခေါ်က် ၃၀-တက်သင် အိုးပြားရေ ၁၂၀-ကို သိမ်းယူပြီးလျှင် ကျွန်ဆို၍ မလွှတ်မကင်းရရှိပါ သည် လျောက်ချက်ရှိ၍—

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။ “ငဆန်း” ကိုစစ်လျှင် ကျွန်တော်အိုး ၁၅-ပြားပေး၍ ငက်ယ်ကို ကျွန်အဖြစ်ဝယ်သည်၊ ဝန်ထမ်းအခေါ် ၃၀-ရွှေ၍ အိုးပြားရေ ၁၂၀-ထမ်းခကိုလည်း သိမ်းယူသည်၊ ဝန်ထမ်းရှိနှင့် အောက်သူတွင် လည်းလည်း ကျွန်ဖြစ်၍ ပေါ်မြဲးပေါ်ပါသည့် အဆိုရှိ၍ ဝယ်ရင်းသဏ္ဌာန်ကို တင်ဖော်ရင်သည်တွင် သဏ္ဌာန်မရှိ ချင်းဖြစ်သည်၊ ငွော်ပေးကမ်း ဝယ်သည်သာ ဆိုသည်၊ သဏ္ဌာန် မတင်နိုင်ဖြစ်သောကြောင့် ပေးရင်းငွော်အိုး ၁၆-ပြားသည် ၁-ပြားလျှင် ၆၂ဗ္ဗားတွက်သင့် ၆၂-၆၂ဗ္ဗား မျှသာရှိသည်၊ ဝန်ထမ်းခေါ်ပြားရေ ငွော်အိုး ၁၂၀-မှာ အချိန် * ၇၂၂-ရောက်၍ရှိရှိသည်။

* ငွော်အိုးတပြားခေါ် အလေးချိန် ၆၂-မှာအတွက်ကျ တွက်သော် အိုး ၁၂၀-သည် အလေးချိန် ၇၂၂-နှင့် ညီမျှ၏။

၁၇၀

ပိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ချင်း“ကြော်”က ဘေးဘိုးအစွဲအစဉ်ပြောထုံး
စကား မြန်မာဖြစ်ရင်း၊ ချင်းတို့ဖြစ်စကို လဲဆုံး
လျှောက်ထားသည်မှာ တရားကျမ်းဂန် အထွက်မရှိသော ပြောဆုံးမှုစကား
အတိုင်း အပိုက်လူတွေကို လူလိမ်မာတွေက ချမ်းသာအောင် မစရေမည်ကို
ထောက်၍ ချင်း ကြော်ကပေးရန် ဒေါ်း ၁၆-ပြားကို ရေကာင်း
သည်၊ ကျွန်ုပ်ဖြစ်ကောင်းသည် “ဆန်း”က မဆုံးသာ၊ ချင်းကြော်
ကယည်း ဝန်ထမ်းခ ဒေါ်းပြားရေ ၁၂၃-ကို ရေကာင်းသည်မဆုံးသာ၊
နှစ်ဦးပလပ်ပြောမြိမ်း၍ ကြော်အလျောက်နေလိုနာနေစေ၊ ဒေါ်း ၁၆-
ပြားကို အဖြုပ်၍ ဒေါ်းပြားရေ ၁၂၃ ရသည် ကျွန်ုပ်းကိုထောက်၍
တရားကျွန်ုပ်မှာ “ဆန်း”က ၁၁၈-

ပြီးပြတ်သောနှစ်ဦး ॥**ဟူ၍** ၁၁၆၈-၉ လော်သုသော် ကပြည့်ကျော်
၄-ရက်ငြေထွင်စက်ပြီးဝန်ပင်းခါးရှင်းချက်ကို “သန်း၊
ကြေယ်”တို့ မျက်နှာညီ လက်ဘက်လျမ်းစားကြသည်။

କୁଣ୍ଡଳାଳ ତଥା ପୁରୁଷ: (୨)

“မိဘ်”က ကျွန်တော်မကို “မြို့ပြည့်”ပါးကိုပုတ်မည်၊ *“ပုံသား”
ဖြစ်သည့်အိုသည်၊ ပထမစကား၊ မြို့ပြည့်က ကျွန်တော်မကို “မိဘ်”
သားအမဲ့”နင်ဆိုခဲ့သည် လျောက်ဆိုသည်၊ ဒုတိယစကား၊
သက်သေတောင်ပုံ၊ နှုတ်ပါးနှုတ်ငြာနှင့် ကလေဟအင်း အချင်းချက်ရန်
ကွယ်ကန်ချက် နှုတ်ရပ်ရှုသည်များကို တရားနှင့်
ဆင်ခြင်ထွင်—

“မင်းမာန်သင်၊ မိဘက်၍၊ နေလျှင်ဝင်နီး၊ ပူည့်ဗျိုးသို့၊ ရှယ်ကြိုးသာက်ရင်၊ မဆိတ်သား”-

ဟူ၍ ကဗျာဆရာတိ စကားထုံးစံတရှုက်၊ သုဒ္ဓနှင့်ပြု “တုရံ၊ တွဲ၊
တယာ၊ တော့” အစရို့သောပါ၌သည် မင်းမာ၊ နင်၊ သင်စသော့ အနာဒရ
အနှက်ကိုလည်း ဖော်သည်၊ အရှင်သုခင်ဘဏ်းပသော ရို့သောအပ်သော

* ପ୍ରତ୍ୟାମି=ଅତ୍ୟାମି ପ୍ରତ୍ୟାମିନ୍ ଲୁପ୍ତପିଣ୍ଡିକଣ୍ଡରତ୍ୟା ଯାହାକେବୀଏ

† അക്കാദ്യ=ഉർഭിമന്ത്രം | മണിച്ച മുൻസന്ധാം

အိပ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထုံး(၆)

အနက်ကိုလည်းဟောသည်၊ ဝိနည်းအဘားကြောင်း၏ ထိုထိုသို့သော အရပ် အနပ်ဖြင့်ရှာတို့တွဲ မနှစ်သက်သောစကား၊ အကျိုးမဲ့သော စကား သည် “တိန်ဝစန်” စကားယူတ်မည်သည် ဟူ၍ “တေသာကေသူဇာ ပဇ္ဇာသူရွှေသူ” စသည်ဖြင့် ဝိနည်းအတော်ထွက်ထို့သည်၊ ယခုစဲ့ဆီကြသည် နှစ်ဦးသားတို့ ဆင်ခြင်ဝင်စကားမှာလည်း ဆိုသည်မှန်လျှင် “အမနာပ အကြံ” ဖြစ်သည်၊ သူနာပရှိ တဗ္ဗာခိုပတိုင်းတို့၏ နင်ဆိုခသာစကား မှတ၍ စဲ့ဆိုသည့်စကားကို စကားယူတ်ပြောန်းခေါ်သည်ဖြစ်၍ စစ်လျှင် နှစ်ဦးမဝဖြောင့်ကြကွယ်သည်၊ အကွယ်ချိုက်သူများပါးပါးတွင် ဓမ္မနိယာမ ထုံးစံနှင့်အညီ J-ဦးချုပ်အေ ပြစေသင့်သည်ဖြစ်သောကြောင့်—
ပါဝိုင်းအချုပ်။ ॥ကျွန်တော်မနှင့်မိပြည့်သလျှေးလဲး ပြောဆီကြသည်နှာက် ထပ်ရှုရန်မက်ဖြစ်ရာ ပါးကိုပြုတဲ့မည် မံပြည့်ဆိုသည်မှန် သည်၊ ကျွန်တော်မကိုလည်း ပုံသားပြုသည် မီပြည့်ဆိုသည် မှန်သည် ဟုတ်စိမ့် ပိုဝင်းအချုပ်ထွက်စေ။

ပါပြည့်အချုပ်။ ॥ကျွန်တော်မကို မိုဝင်းသားအပါ နင်ဆိုသည် ဟုတ်စိမ့် မီပြည့် အချုပ်ထွက်စေ။

စိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ॥နှစ်ဦးချုပ်သည့် အချုပ်ကို အသီးသီး တားနှင့် ဝင်ညီအောင်ပြစေ၊ ပြုချုပ်-မရကိုသိသာမှ ထိုက်ချိ ခိုင်မည်—

ပြီးပြတ်သည့်နေ့။ ॥ဟူ၍ ၁၁၇၀-ပြည့်တော်သသင်းလဆန်း ၉-ရက် နောက် ညီခုံသုံးဆယ် မူးလုံးမူး ဝါးလုံးမူး ဝန်မှင်း ကောက် ချုပ်ချက်ကို အမှုသည့်နှစ်ဦး လက်တက်လှမ်းစားကြသည်။

၂၄-အိပ်ထောင်မူ တရားဖြတ်ထုံး (၆)

စက္မာ့ဝန် “ငော်မင်း” နှင့် မယား “မိန့်း” တို့ အိပ်ထောင်မူ စကားပဲ့ မယားအပြားခုနှစ်ပါးတွင် တရားကျမ်းရိုး “အမိုလည်းရာ နှုတ်လည်းမှန်၊ ခင်ပွှုံးမှတ်ရည်း၊ ကျွန်ရာတည်၍၊ မွေးသည် သားတူ မြှင့်နိုးပြုသား၊ ရှက်မှုကြောင်းရောင်၊ မောင်ချိပမား”။

ဆိုသည်ကဖြာ စကားလာနှင့် အမိန့်မှ၊ ဒါသာသခါ၊ အာဂ်မိလေးပါး နှင့်ပြည့်စုံသည် မယားကောင်းဖြစ်လျက် နောက်နောမယားတို့ နိုင်ငံသို့ လိုက်၍ အျေးလွန်ပြောကျင့် မှားယဉ်းသည်မှာ “ငှက်ပျောဘဒီးကြောင့်

၆၁၀ကြိုးခုံစော်ပြတ်ထဲ

အုန်းသီးတခိုင်” ကို စွန့်သောသူကဲ့သို့ အယူမြို့စာဓမ္မဘာဂတီမှ မလွှတ်ပေါ်မြောက်နေဖောက်ပြန်တွေ့ကြ နုဖူးစာကံမျှ၍ရှုခြင်းဖြစ်သည်။

မယားတွင် အပြုံစော်ခြင်း ပောဟာမရှိမတင်၊ လင်တွင်သာ အပြုံအဆာအနာ ဒေါသရှိချေသည်။

တရားသူကြိုးယူဆချက်။ မရာဇ်ဝင် ကြောင်း၌ “မိုးညှင်း” မင်းသည် မိုးရားဘို့မယ် နိုင်ငံသို့လိုက်၍ ကျူးလုန်စော်ထားသည်ကို သည်းခံရသည်အမှုတဝါ။

“ပုံဖော်လာတ်” ၏ မယားနိုင်ငံသို့လိုက်၍ ဘုရားအဆလာင်း သူတော်ကောင်း သူမြှုပ်ဖင်လျှင် ကျင့်အင်သွေ့မ်းဆိုး “သူခိုးစောရာ” ပြုရဘူးသည် အနူကဲ့သို့ ပညာသတ္တိကိုညာကျင့်ဖြစ်လျက် မမှားမယွင်းတန်မှားယွင်းသည်ကို ဆင်ခြင်လျှင် ဖောင်မာဟီ လောကီးရေး၌ မွေးဖွားရုံးမှလ သက္ကရာဇ် ၁၁၂၂-ခု ဖြစ်သည်၊ အသက် ၄၉-နှစ်၊ ၈၁-ခုစားလျှင် တုံးကြင်းသည်၊ အကိုဂြိုဟ် သက်ရောက်ကြုံကြိုက်သည်၊ ဟောကိန်းကား— “အသဂ္ဂရီ၊ ခိုင်ယူမှား၊ သူ့မယားကို၊ ခိုးစားသည့်ပြုစ်၊ လေးနှင့်ပစ်၍၊ စစ်လည်းပျက်ချုံးခေါ်င်းဆယ်လုံးသည်၊ ဆုံးသောကိုန်း” တချက်၊ မိုလုံးငှုက်သည် ကြိုးကျယ်သော စွန့်ရဲကို ရင်ကွဲအောင် ကြုံနိုင်သည် ကိုန်းတချက်၊ နှစ်ချက်နှစ်ဌာန ကျိုးနှစ်ဝ ကြုံကြပ်၍ ဥပဒေးပက် ရန် အန္တရာယ် ကိုယ်ဝယ်ထံပါး သားမယား ကွားစောင်းရမည့်ဟု သာမည့်ဖောင် ကိုန်းဝင်သည့် အခင်းမှာ ဖွားရင်း တော်သလင်း လက္န်လျှော်ကိုမှန်သမျှ ကိုန်းခန့်ကြမှာ ရှင်းကွာ့၍ ချမ်းသာနှင့်ကိုမ် ရိပ်ငြိမ်တက်တိုး အကျိုးစီးပွားများမည်ကာလသို့ ရောက်မည်ဖြစ်သည်၊ ဂြိုဟ်စီး ဂြိုဟ်နှင်း မရှင်းမလင်းမသန့်သည်ကို ကြေပြေအောင် လင်မယား ကွားကြပ်မည်မှာ—

အိမ်ထောင်ကြိုး ကွားထုံးတရား၊ ငယ်လင်ငယ်မယား ကွားထုံးတရား၊ စိတ်တူကွားတရား၊ အလုံးခုံးတရား၊ ကိုယ်ဘိုးခံစရိတ်ပြန်ကွားတရား၊ လင်မယားကွားထုံးတရား များစွာရှိသည်တွင် “ရာဇ်လိုအဆီနှုက်” ချိုသည့်မမှုသတ်ဂါတာ၌ “မယားတွင်အပြုံမရှိ၊ စွန့်းဂြိုပြုစ်သာ၊ လင်မှာသာရှိသည်ကို” လင်ကွားလိုက ရှုံးတွင်ကော်သည့် ခဲ့းဝတ် တထည်ချင်းနှင့်ဆင်းသွားစေ” တရားမှာ ဆုံးသည့်အတိုင်း မယားတွင် အပြုံမရှိ၊ လင်

နှိုတ်ထွန်မှုတရား ပြတ်ထဲး (၆)

မြို့ဝန်တွင်သာ အာပြစ်ရှိသောကြောင် နှစ်ပါးပိုင်တိုက်သည် သက်နိုယ်မဲ့ * ထာဝရ ဥစ္စာ၊ ဇဂ္ဂ ဥစ္စာ၊ အေဂ္ဂမျွှားအထည်အလိပ် များကို မယားသို့ စုပုံး၍ လင်မြို့ဝန်မှာ ခါးဝတ်တထည်ချင်းနှင့် ဆင်းသွားစေ စီရင်သင့် သည်တွင်-

စီရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥ကာလအရှည် အနှစ် ၁၀—ကျော် ပေါင်းဖက်၍
လင်မယား သားမို့ ဖြစ်ကြသည်ကို ထောက်၍
ယောကျားအသုံးအဆောင်၊ ပုံခိုး၊ ကျမ်းအစ်၊ စီးမြင်း၊ ပုရပိုက်၊ ထား၊ လျှေ
သေနတ်များကို သွေ့ပါသူကိုသာ ယူစွဲ၊ သုံးမြှေ ကောင်းမွှေကို မဟားက
ရစွဲ၊ တရားကျေနရန် မှန်သမျှကို မြို့ဝန်ကခံခဲ့—

ပြီးပြတ်သောနှစ်ဦး။ ॥ဟူ၍ တေရသမီးမာသ် (ခာ မီမာသ်) သူ့ခို့နှင့်
၅၄၅(၁၁၇၁-၁၄၅၉) ဝါဘေးပိုင်လဆန်း ၅-ရက်
တုံးမြို့မိတ်ဝန်မှင်း ရန္တမိတ်ကျော်ထဲ့ စီရင်ချက်ကို ဝက္ခို့ဝန်
ပေါ်မှင်းမှင်း၊ မယားမြှင့်းတို့ ပျက်နှုံးသို့ ပို့သွားသို့ လိုက်လျှော်းဆားကြသည်။

၂၅—နှိုတ်ထွန်မှု တရားပြတ်ထဲး (၆)

“ငှါ်”က ကျိန်းတော်ကို “ပေါ်အယ်” ပေါ်အား အိုးခဲ့သည် တရား
စွဲ့၍ “ပေါ်အယ်” ကိုစစ်ယျောင် “ဝင်က်ဘုံ ဝင်က်”ပင် ခေါ်ပောည်
ချေဆိုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥စကားပြောဆို ခေါ်ဝေါးမည့်ကာလအချင်း
ချင်း ခိုက်ရန် ပြစ်မပြစ်စ်လျှင် လက်ဘက်
စောင်းဝယ်ရာ သူဝယ်သင့် ငါဝယ်သင့် ပြင်းဆန်းကြသည့်အတွင်း ခေါ်
ဝေါးသည်၊ ခိုးရန် ဒေါ်မှာပုံရှိမှု ဘာ့လည်း “ဝင်က်နှင့်ငှါ်” သည်
အောက္ခာသက်သက်အောက်၊ အောက္ခာတွင် ဟယျော်သည် သံယိုက်သံစကား
ကဲ့ပြားသည်သာ ဖြစ်သည်၊ ကာမြှောလပုံး၊ ပိမ့်တိုး၊ ဟရာရှုံးရှုံး စေသာ
လင်းမယ် ငါးဆယ့်ခုနှစ်ခုရှိပ်၏၊ သုံးဆယ့်ကုံးလုံးမှုံးရှိခသာ သို့ခြို့မှု စု၍

* ထာဝရဥစ္စာ=ဥယျာဉ်၊ လယ်ယာ၊ အီးအိုး
တိုးပြေား=ဆန့်ပေါ်ပါး၊ ဘုံးချွှေးဆင်မြင်း
အိုးပြေား=ပုံတိုး၊ နားဇား၊ လက်စွဲ့၊ လက်ဝက်စွဲ့သာ အကွဲ့
အချော်ပျော်။

သိပါ, ပညာင်ရွှေ, ယ်စောက်, မိုးနဲ့ မိုးကောင်း, မိုးညှင်း စသော
ရှမ်းမြို့များထွင် အေကွဲရှာကို ဘသံယူရှုံးသဖြင့် “ငြက်ငင် ငြစ်ည့်”
စသောအေကွဲရှာကို ဘာသာအားဖြင့် မခေါ်နိုင်၊ ငြက်ကိုပင်ကော်ခေါ်ကြ
ချေသည်။ “ငြက်”ကို ခေါ်သူ “ပေါ်အယ်”လည်း ပြန်ဟာပြန်လျှင်
ပေါ်အယ် အ-အ-စကားရသည်၊ ရှမ်းတို့အမည်နာမဖြစ်၍ အမျိုးကို
စိုလျှင်မြို့မိတ်ရိရင်စုံ၊ အသည်ဝန်စုံပြင်လတာရွာနေရာမြို့ဖြစ်ကြောင်းနှစ်ဦး
ပြောင့်ညီကြသည်။ ဘာသာအလိုက် ခေါ်ဝေါသည်ကို “ငြက်”က
“ပေါ်အယ်”ကို တရားစွဲး၍ အညီအန္တ်းအကုန်အကျွေရိတ်ကြေးငွေ့နှင့်
ရှိသည်မှာ ကုန်သည်မှန်သမျှတရားစရိတ်ကို “ငြက်က ပေါ်အယ်” ထို့
ပြန်စေ၊ တရားကိုခံစေ၊ အောင်ကို “ပေါ်အယ်”က ဆက်စေ—
ပြီးပြတ်လောန္တာ။ ॥ဟျှော် ဘာ ၂၂-၁ ပြာသို့လဆန်း ၅-ရက်နှုံး
မိုးမိတ်ဝန်မင်း ရအိမ်မိတ်ကျော်ထင် စိရင်သည်ကို
ငြက်၊ ပေါ်အယ်တို့ မျက်နှာပေါ်လျှင်။

၂၆-အိမ်ထောင်မှု တရားပြတ်ထုံး(၃)

သက္ကရာဇ် ၁၁၇-၃ တန်ဓာတ်မှန်းလဆန်း ၁-ရက်နှုံး ငစ်ကူ
မြို့ကျေး ဆပ်သွားချောင်းမှာ သူခိုးဓားပြ အများပေါ်ရှိ၍ မတ္ထာနမြို့
စော်ကျိုးမြို့၊ ကျောက်မြှောင်းမြို့၊ ကျော်စဉ်တိုက်၊ မိုးမိတ်မြို့၊ မြင်းလျှော်
သုံးဆယ်မြို့ မြို့ဝန်မြို့စား၊ စော်ဘွားစော်ကန်တို့နှင့် တပ်မှုး တပ်ဆုံးခန်း
ထားချိသွားရာ ငစ်ကျိုး၊ ကျောက်မြှောင်းမြို့၊ ကျော်စဉ်တိုက်များတောင်
သူခိုးဓားပြတိတပ် မခံမရပ် ထုက်ပြေး၍ မိုးမိတ်မြို့သို့ ချိသည်၊ မိုးမိတ်မြို့၊
မြှောင်းနိုင်တိချောင်း၊ နမောင်းချောင်း ရွှေလည်မြှို့ဆုံးရာ မြှင့်ဆုံးအရပ်
တွင် တပ်ချု၍ မိုးမိတ်မြို့အဝင် စည်အူး၊ နှုန်းမြို့က်၊ လွှဲမြို့၊ လွှဲးလက်၊ ကရား၊
ကသျွဲ့၊ လွှဲရှင်း သူခိုးဓားပြတိ သုံးဆယ်စားတပ်၊ မြင်းလွှဲးစားတပ်၊
မိုးမိတ်အမတ် ငရွှေတွဲ့၊ ဗေးတောင်သူကြီး ချော်သာတို့ကို ဗဟိုးကြောင်း
ချို့တက်စေ၍မြစ်ဆုံးတွင် တပ်မချု၍နေသည် အတင်း—

“မိရေး”က ကျွန်တော်မကို “ငယ်” မြစ်ဆုံးတပ် ချေးလယ်တွင်
လက်ရောက်အနားအကျင် စွဲးငင်ထောင်းသတ်၍ လိုက်ရမည်ခေါ်သည်
လျောက်ချက်ရှိ၍ “ငသံ” ကိုစစ်လျှင် ကျွန်တော်မယားပြစ်၍ “မိရေး” ကို
ကျွန်တော်စွဲးငင်ခေါ်ပေသည် အစစ်ချက်ရှိ၍ “မိရေး” ကို စစ်ပြန်လျှင်

အိမ်စထာင်မူ တရားဖြတ်ထံး (၃)

ကျွန်တော်မ မိုးမိတ်မြို့ “ကျေးဟူးမဲး” ပလောင်လူမျိုး၊ “ငသံ” လည်း ပလောင်လူမျိုးချိုးလင်မယားသင့်နေကြသည်၊ ကျွန်တော်မလင် “ငသံ” ကိုမကြိုက်ရှင်းကွာလိုက် ဟူးမဲးပလောင်ကင်းအကြီး “စစ္ဆို” ရွှေရှင်းကွာလိုသည်လွှတ်ပါ။ ပန်းတက်နောက်တော့နှင့် လင်“ငသံ”ကို တောင်းပန်သည် အခွင့်မရာ၊ နောက်တကြိုမဲ့ ပန်းတက်နောက်တော့နှင့်တောင်းပန်သည် အခွင့်မရာ၊ နောက်သုံးကြိုမဲ့ အောင် လင်“ငသံ”ကို တောင်းပန်သည်တွင် ကင်းသူကြီးက မင်းကို မိန့်မဲ မကြိုက်ရှုံးကြိုမဲ့ အောင် တောင်းပန်ကန်တော့သည်၊ ထုံးခို့ရှုံးပြတ်စုရင်းကင်းအောင် အကန်တော့ခံပေ ဆိုရှုံးကျွန်တော်မ ကန်တော့သည်၊ ပန်းကန်တော့တို့ကို လင်“ငသံ” ယူသည်နှင့် ဟူးမဲးက ကျွန်တော်မ မြှင့်ဆုံးအရပ်သုံးလာရှုံး ရွေးရောင်းဝယ်နေရာဆွဲးင်ပြီးလျှင် မယားဖြစ်သည်ဆုံးပြန်ခဲ့သည်၊ အစစ်ခံရှုံး “ငသံ”ကိုမဲ့ပြန်လျှင် “မရေး” အခို့အတိုင်း ကန်တော့သည်၊ ကန်တော့ခံသည် မျှန်ပေ သည်၊ လင်မယားအရာ ပြတ်ကင်းရှုံး ကွာလက်ဘက်ကို မိုးမိတ်မြှုပြုရှုံးမှာ ကဲ့သို့ လက်ဘက်မစားရှုံး ပြတ်စာမရှိရှုံး လင်မယားအရာမပြတ် ထင်မှတ်သည်နှင့် ဆွဲးင်ပေသည်ဆုံးသည် စကားနှင့်ရပ်ကို ထောက်လျှင်— စရိတ်ဆုံးပြတ်ချက်။ ပြန်မာတုံးအရပ်၊ ရှုံးတုံးအရပ်၊ ပလောင်တို့ အရပ် အသုံးပေါ်သူ၏လိုက်ရှုံးစိန်းသင့်သည်၊ “ကာလံ၊ အေသံ၊ အာရုံ၊ ဓန်” မဟာပအေသံ တရားလေးပါးကို မမှုဂန်ကြောင်း၊ မမှုသတ်ကြောင်းနှစ်ရပ် အထွေကိုညီသည်ဖြစ်ရှုံး ပိုးမိတ်မြှုံး ကျေးရွာရုံး ၁၀၀-ရှိ သော ဟူးမဲးကင်း “စစ္ဆို” ရွာရုံး ၅၀-ရှိ သော မိုင်းကွွင်းကင်းပေါ်တို့၊ ရွာရုံး ၁၀-ရှိ သော မံမောက်၊ ကင်းတွေနာ၊ ဆယ်ရွာရုံးအရှုံးသော ဏေထော်ကင်း၊ က ကဟောကျော်တို့နှင့် ချို့ခွဲ့ခွာ၊ ရေထောင်၊ ဗင်ထို့၊ ပလောင် ကင်းပက်ပေါ်င်စာရေးတို့ကိုစစ်လျှင် ပလောင်တို့မှာ လင်မယား ကွာလျှင် ဖြစ်စာမယား၊ လက်ဘက်မစား၊ လင်ကိုမယားက တကြိုမကန်တော့ရှုံးလွှတ်လျှင်လွှတ်သည်၊ မလွှတ်လျှင် နှစ်ကြိုမဲ့ကန်တော့သည်၊ မလွှတ်လျှင်သုံးကြိုမဲ့ကန်တော့သည်၊ သုံးကြိုမဲ့တို့လျှင် ကန်တော့မခံမအနား၊ ယခု လည်း ကင်းအကြီးတို့ရွှေမယားအကန်တော့ကို လင်“ငသံ” ခံပြီးမယားဖြစ်သည် ဆွဲးင်ထောင်းသတ် ခေါ်သည်မှာ ရာဇ်သတ်အကြောင်း၌ အစုံမဲ့ ကျွန် ၁၀-ပေးလော်စေ၊ မယားဖြစ်ကောင်းသည်၊ မဆိုသာ၊ တရားကို လည်းခံစေ စီရင်သင့်သည်တွင်လင်ဟောင်း မယားဟောင်းဖြစ်သည်၊ စစ်

ဧရာဝဏ္ဏ ခုံးတော်ပြုတဲ့

ဒေါ် တပ်မှူးအေတ်၏အမှတ်များရှိ ဖြစ်သည်ကိုထောက်၍ အလျော်အပြု
တရားခံရန်များကို လွှာတ်စေ၊ ရပ်စွာထဲ့ခံကိုယ်၍ ရှမ်းမြန်မာတို့ကေား
ကို နာယူပြီးလျှင် အမှုအဆင်း ရှာကြံ့ဆဲ့ငင် ထောင်းသတ်ခေါ်ယူသည့်
အမှုမှာ နောင်မခံအောင် ရာဇ်အထောက်ချက် အရိုက်ခံချုပ်လွှတ်ဆုံး

ပြီးပြုတော်မှောင့်။ ။ဘုရား ၁၁၂၂-ခု ပြာသို့ လပြည့်ကျော် ၅-ရက်
နှေ့မိုးမိတ်ဝန်များ ရအောင်းကျော်ထင် ကောက်ယူ
စီရင်သည်၊ လက်ဘက်မပေး။

၂၃-ထက်စွဲနှုန်း တရားပြုတဲ့ (၃)

“ငရွှေအောင်”က ကျွန်တော်ကို မိုးလိုင်ပြီးခုံးလွှာပန်း၊
ငဖော်ရုံ”တို့ လက်ရောက်ပြီးကျင့်သည်၊ ခဲးနှင့်ပုံစံသည်၊ သွေးစိမ်းသွေး
ယိုးခံနေရသည် အဖို့ရင်ခံချက်၍ ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရတို့ကိုဖော်လျှင် ကျွန်း
တော်ငဖော်ရကို “ငရွှေအောင်” စတင်ခဲ့ခဲ့ခြင်းပစ်သည်၊ ကျွန်တော်ငရွှေ
ပန်းကို “ငရွှေအောင်”ထည် ဆိုင်းနှင့်လိုက်၍ ရိုက်သည့်ကြောင့် ကျွန်း
တော်ငဖော်ရ ခဲးနှင့်ငရွှေအောင်ကိုပုံစံသည်၊ ကျွန်တော် “ငရွှေပန်း”
ဖျော်တားဖော် “ငရွှေအောင်”နှင့် လက်ရောက်လုံးထွေးကြသည် အစစ်ခံ
သည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။နှစ်ဦးအစစ်ခံချက်ကိုထောက်၍ စီရင်ရပ်ညှင်တွင်
ငရွှေအောင်ကို ငပော်ရခဲ့အုတ်နှင့် ပစ်သည်၊
အက်ရာပဏ်ချက် သေးစိုးသွေးယိုရိုသည်ကို အမြင်အထင် ရှိကြသည်၊
“ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရုံ”တို့မှာ ဒက်ချက်ခက်ရာမရှိ၊ လူကြီးနှင့်လူငယ်
ယောက်၍သားခြင်းများမ တမယာက်နှင့်နှစ်ယောက်ခိုက်ရန်ပြုစုံ၍ လက်လွှုနှုန်း
များမှာ ယောက်၍သားနှစ်ယောက် လူကြီးတို့က တရားရဲ့စေသင့်ကြောင်း
များကို “ဒါရှေ့ပုဂ္ဂိုသော ပေါ့ဌာ”ချို့သည့် ငရွှေများနှစ်မဲ့၌ မှာခို့
သည်၊ “ငရွှေအောင်”ကို စစ်လျှော့လည်း ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရတို့ကို ကျွန်း
တော်ခဲ့ခြင်းမပစ်၊ ဆိုင်းနှင့်မရှိက်၊ လက်နှင့်မရောက်၊ ကျွန်တော်ကိုသာ
ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရတို့ လက်ရောက်သည်၊ ခဲ့ခြင်းပစ်သည် အစစ်ခံသည့်ပင်
ဖြစ်သည်၊ တရားရှိရာတိုင်း လျှော်ပြု လျှော်ခက် ထားရမည်လည်း
“ငရွှေအောင်”လည်း မိုးမိတ်ဖြို့ဝန်ကျော်ထင် သီယံလွှာ၊ ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရ

ထားပြတိက်ညစ္စာမူ တရားပြုတ်ထံး

တို့လည်း မိုးလိုင်မြို့အုပ်လှု အငောင်ပန်းကြီးချင်းဖြစ်ကြသည်၊ ညစ္စာ ရွှေငွေကြောင့် ခိုက်ပွားရန်ဖြစ်ကြသည်လည်း မဟုတ်၊ မသိ မသိမဲ့
မောဟာဂတိကြောင့် ဖြစ်ကြသည်၊ ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရ တို့နှစ်ယောက်
ခဲးနှင့်ပစ်သည့်၊ ဆွဲးငင်သည့်အမှုကြောင့် “ငရွှေအောင်” မှာ အက်ချက်
အက်ဗျာ သွေးစီးသေးယိုစာနာအကျင့်ရှိသည်ကို အများ အမြင်အထင်
ဖြစ်သည်ကိုထောက်၍—

ဝိရင်ဆုံးပြုတ်ချက်။ “ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရ” တို့က ဆေးဘိုးဝါးခန်ည်းငရွှေ
အောင်သို့ *ငွေ့ချေကို ရုဝ်-ပေးချုံကုံမစေ၊ တရား
လက်ဘက်ကျေနရန်ကိုလည်း “ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရ” တို့က ခံစေ၊ အောင်ကို
ငရွှေအောင်ကဆက်စေ—

ပြီးပြုတ်သောမန္တ္တာ။ ॥ဟျေ။ (ဆွဲ့နှစ်မှင်းသခင် တဝရှင်မင်းစာရားကြီး
နှင့် ၃၄-နှင့် စမွှာစီမာသုခွဲ့ခို့ ၁၉၅၂) တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့ ခေါ်ဟောင်းသက္ကရာဇ်
တော်သလင်းလဆန်း ၇-ရက်နေ့ မိုးပိတ်ဝန်ပတ်း ရှုံးမိတ်ကျော်ထင်
ဆုံးမချက်ကို “ငရွှေအောင်နှင့် ငရွှေပန်း၊ ငဖော်ရ” တို့ ၃-ယောက်
မျက်နှာညီ လက်ဘက်လျှမ်းစားကြသည်။

၂၈-ထားပြတိက်ညစ္စာမူ တရားပြုတ်ထံး

ကျော်ထင်သူရို့က ကျွန်တော် ယောက္ခမ ငထွေးကို ခိုင်းခေါင်းမ
“မိသူ့” နင် ငှားလျေတွင် အတ္ထစီးသွားရာ မိုးမိတ်ဖြို့ကျေး ရွှေလည်
ချောင်းမြစ်သုံးစာရပ်တွင် မိုးလိုင်မြို့ ခို့ရင်စုနေ ငပျေထင်နှင့် လူအပျေား
ထားပြတိကို၍ “ငထွေး” သေသည်၊ ပါဥ္ဓာ၊ ကုန်၊ အထည်၊ အလိပ်၊ အဝတ်
ပုံခိုး၊ စောင်၊ ထား၊ အငေး၊ ဤကျွဲ့ပါးကျော် အသိုးသင့်ငွေ့ ၁ဂိုံး-ကျော်
ဆုံးသည်၊ ၄၄းထားပြုမှုကို ခိုင်းခေါင်းမ “မိသူ့” က တရားအရေးဆုံးရာ
မူးလိုင်မြို့ ပူဆောင်ဖြို့ စာရေးတို့က မိသူ့အမှုကိုပေးလျော်၍ ရှိသည်၊
ကျွန်တော်ယောက္ခမသေးမှု၊ ဥစ္စာမှုများကို ထိုက်ရာဖြစ်သင့်သည် အစိရင်
ခံ၍စစ်ထွေ့ မိုးလိုင်မြို့စာအရေးက “မိသူ့” နှင့်ပြီးပြု၍ ရှိပါသည်၊ ငပျေထင်ဆုံး
သူလည်းကျွန်တော်တို့ ခိုင်စုနေမြောက်မဟုတ်အဆိုနှင့် အမိန့်တော်ခြေဖြား—

* ငွေ့ချေကို=မွှေ့ကောင်း၊ ၁၉၅၁နှေးမ-မရောင်သာငွေ့။

† ကျွဲ့ပါး=ငရွှေမွှေ့စာသည်၊ ချိန်တွေ့ယောက်ချိန်ခွင့်ယောက်။

၁၄၀၌ ခုံတော်ပြတ်ထဲ့

ပြီးချက်ပြတ်စာတွင် လူသေမှုမပါ။ ဥစ္စာမူလည်း စရားမကုန်၊ ဘဏ္ဍာဆတ်ငွေ့ကိုသာ “မိသု” နှင့် ပြီးပြောကြသည်။ ယခု အတိက်ခံရသည် လျောက်ဆိုသည့် အမှုမှာ တရားထိုက်ရာ စစ်၍ စီရင်ချက်ကိုလည်း သွင်း။

အပိုန့်တော်ဦးထိပ်ထက်ရှုက်၍ ယင်းပြတ်စာအတိုင်းပြီးစေ မစီရင်သာ၊ တရားမှုလ အမြစ်အရင်းကို သက်ထောက်ဘုံးပြတ်သင့်သည့်အတိုင်း အထက်ပြီးချက်တွင်လည်း ပျုထင်ဆိုသူ မိုးလိုင်မြို့နေ မှန်သည် ဖြောင့် ချက်မရှိ၊ မိုးလိုင်မြို့နေဖြစ်သည့် ကျော်ထင်သူရိန်က ပြောဆိုသည်မှာ လည်း မိသုဇကားကုံအေမြှုပြု၍ “ပေါက်ကိုင်းမျှိုင်းနား” တရားခဲ့းဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ “မိသု” စွဲးကာလမရှုလျှင် မရှုလျောက် လျောက်ချက်အတိုင်း ရှုံးလျှင် ရှုံးလျောက် စကားကုန်စင်အောင် မရှင်းမလင်း သောကြောင့် လည်း “ကျော်ထင်သူရိန်” ကာ တရားခဲ့းကို ပိုင်လေသည်။

အချုပ်။ ရကျော်ထင်သူရိန်ထောက္ခမ “ငထွေး” ကို တိုက်သူ ပျုထင်ဆိုသည် “ငထွေး” ကို တိုက်သည့်ချေစ် သဏ္ဌာဏ် အတွင်း ကျွန်တော်တို့ မိုင်းလှို့မြို့ စီရင်စုနယ်မြှေ့တွင် ငပျုထင်ဆိုသူ မရှုံးမနေ သည်မှန်သည် အချုပ်ထဲတို့၏ မိုးလိုင်မြို့မှုဆောင် မြို့စာရေး အင်ယဉ် လက်ဗျာ ကျုပ်းသစ္စာတော်နှင့် အစစ်ခံစေ။

အချုပ်အတိုင်း အစစ်ခံစ်လျှင် ကျော်ထင်သူရိန်ကစွဲးဆိုရာ ကုန်သည့် စရိတ်ကိုပြန်စေ၊ တရားကိုလည်းခံစေ စီရင်သင့်သည့်တွင် “ကျော်ထင်သူရိန်”က အလျောက်စွဲးသည် မဟုတ်။ “တုံးတင်ဆုံးထား သားတင်းရည်ဘတ်” ဆိုသကဲ့သို့ “မိသု” အောက် လက်မခံတန်ပြုပြစ်၍ စွဲးဆိုပိုင်လေသည်၊ စရိတ်ကို စရိတ်ရှင် ထိန်း၍ တရားကို ကျော်ထင်သူရိန်က ခံစေ။

အင်ယဉ်လက်ဗျာ ကျုပ်းသစ္စာမဆိုစုံလျှင် “ငထွေး” သေးသုံးသည့် အောက် ဖုန်းစုံဝါယာလည်း ငထွေးကို အင်ယဉ်လက်ဗျာ သတ်သည်မဟုတ်၊ ပျုထင်တို့တိုက်ခိုက်ရာမြှေ့နေဆိုသောကြောင့်သာ အော မကင်းဖြစ်သည်၊ ပျုထင်ကိုအပ်နိုင်အပ်စေ၊ ငထွေးအသက်ဘုံး ငွေ့ရှေ့ကို အလေးဟောင်း ငွေ့သုံးပိဿာ မိုးလိုင်မြို့မှုဆောင် အင်ယဉ် လက်ဗျာ ကျော်ထင်က သူရိန်သုံး ပေးလျော်စေ။

လက်ရောက်ပူ တရားပြတ်ထုံး(၂)

ငော်တွင်ပါ ဉာစာမှာ စာရင်းတင်ချက်အတိုင်းပါသည် ဆိုသည့်
ကျော်ထင်သူရိန် ကျမ်းသစ္စာနှင့်အစ်ခံစေ၊ ခံပုံသမျှကို မိုးလိုင်မြို့စာရေး
ကပေးလျော်စေ၊ အစ်မခံလိုမခံခံလျှင် လပ်စေ။

တရားကျော်ရန်ဟူသမျှကိုလည်း မိုးလိုင်မြို့စာရေးတို့ကော်စေ၊ အောင်ကို
နှင့်သူက ဆက်စေ—

ပြီးပြတ်သောနှစ်း။ ॥ဟူ၍ (ဆုဒ္ဓနဆင်မင်းသခင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး
နှင့်ဗုဒ္ဓရမှာခိုမာသုသံ ဖွံ့ဖို့ ဂုဏ်၊ ဝါခေါင်
လပြည့်ကျော် င့် ရက်နှေး)ခေါင်ဟောင်း ဘာဂုဏ်-ဝနှစ် ဒုတိယ ဝါဆို
လဆန်း ဂုဏ်-ရက်နှေး မိုးမိတ်ဝန်မင်း ရနှီးမိတ်ကျော်ထင် ကောက်ချက်ကို
စာသွင်းသည်တွင်—

မင်းမြှုပ်မှုမိန့်တတ်။ ॥အင်ယဉ်လကျိုာက မပြီးလျှင် တရားသူကြီးထံ
အယူခံစေ၊ အမိန့်တော်ထွေကိုနှင့် အမိန့်တော်အရ
အမှုခံရာ—

ဒိရင်ဓားပြတ်ချက်။ ॥တရား သူကြီး စည်သူသံယာထံ အယူခံရာ
အချုပ်အတိုင်း အင်ယဉ်လကျိုာ ကျပ်ဆိုစေ၊
ကောက်ယူသည့် ကောက်ချက်ကိုမပြီးရှု စုံရာတို့က ကျော်ထင်သူရိန်သို့
အင်ယဉ်လကျိုာကျ ငွေ့ ဘုရားပေးစေ၊ ၁၃၁-တရားကျော်ရန်ကိုခံစေ၊ ဆုံးမ
ချက်ကို အမှုသည့်နှစ်ဦး လက်ဘက်လုမ်းစားကြသည်။

၂၉-လက်ရောက်ပူ တရားပြတ်ထုံး (၂)

တလုပ်မြို့စိရင်စုံ အလယ်ကျော်း မင်းတန်းရွာနေး“ငရှုံးဝေး” နှင့်ပို့၊
မြို့တို့လက်ရောက်မှုစကားမှာ—

ငရှုံးဝေးအချုပ်။ ॥ကျွန်းတော်သမီး မို့ ဆုံးရှုံးသည်၊ အဝတ်
ကျွဲတော်သမီးအောင်တန်းသည် မှန်သည်။
အချုပ်အတိုင်းဆုံးရှုံး

ဒိရင်ဓားပြတ်ချက်။ ॥သည်အရာကိုသိသူ ပြီးပြတ်ထွားနှင့် ငမြှုပြသည်၊
ပြချက်သက်သေ နှစ်ယောက်တွင် ပြီးပြတ်ထွားကို
လပ်စေ၊ အမှုသည်ဘက်“ငပို့”ကိုစစ်ပြု ရှုံးနှင့်ခံကြစေ။

၄၇၁ကို ခိုးတော်ပြတ်ထဲ့

အချုပ် ၃-ကြိမ်ဘဏ်။ “အကာက်ချက်၊ ချုပ်ချက်၊ လက်ဘက် စား
ချက်နှင့် သာဂါး-ခါးခေါ်လဆန်း ၃-ရက်
နွေတွင် ငပိုသစ္ာတော်ကျမ်း ပေးကမ်း ပန္တက်ကျို့နဲ့ပြီးမှ အချုပ်ကို
၃-ကြိမ်ဘတ်နာစော် ကျမ်း၏အကျိုးကိုပြုသပြီးလျှင်-

သက်သေစစ်ပုံး။ ““ငရိန်ဝေး”အချုပ်နှင့် ငရိန်ဝေးသမီး မိပုဆံကို ငမီ
ဆွဲးသည်မှန်၏ လားမေးစစ်လျှင် မဆွဲး၊ အဝတ်ကျွတ်
လျှော့အောင်တွေးသည်မှန်၏လား မေးလျှင် မမှန် “ငရိန်ဝေး” ထွက်
ဆိုသည်။

ထွက်ဆိုချက်ကိုစစ်လျှင် စားရေးတို့ကတင်သည်တွင် “ငရိန်ဝေး” က
မဆွဲးမမှန်ထွက်ဆိုခဲ့သည်၊ စကားလုံးစွဲ အချုပ်အတိုင်း မထွက်ပါ၊
အဆိုခံထောက်၍ တရားစကား ထုံးဖော်အစဉ်များနှင့် သက်ထောက်
ဆင်ခြင်လျှင်-

အစစကားဖြင့် ပြီးရာသည်အာဖိုးပက၊ အလယ်စကားဖြင့်ပြီးရာသည်
မဖြော်ပက၊ အသုံးစကားဖြင့်ပြီးရာသည် အနှစ်ပီပကအားဖြင့် စကား
သုံးရပ်တွင် ငရိန်ဝေးအချုပ်အဝိုင်းလုံးစွဲစကားမပါသော်လည်း ဆံကို
ဆွဲးသည်လား မေးလျှင် မဆွဲး၊ အဝတ်ကျွတ်လျှော့အောင် တွေးသည်
မှန်၏လားမေးလျှင် မမှန်ထွက်ဆိုသည်ဖြစ်၍ အနှစ်ပီပက အသုံးစကားဖြင့်
ကံးမြှာက်ရာချေသည်၊ စကား၏ ကံးမြှာက်သဖြင့်လည်း အချုပ်အတိုင်း
မထွက်မဆို ဟည်မယူသာ၊ ငရိန်ဝေးပြချုပ်အတိုင်းထွက်ဆို၊ အချုပ်အတိုင်း
မရမထွက် မယူသင့်သည်အတိုင်း-

ဝိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ၂ငရိန်ဝေးအမှုပြုလုပ်ရာ “ငမို့” တွင် ကုန်သည် မှန်
သမျှ တရားစရိတ်ကို အထက်ကောက်ချက်အတိုင်း
ငရိန်ဝေးက ပြန်ပေးစေ၊ တရားစရိတ်ကို ငရိန်ဝေးကခံစေ၊ အောင်ကို
ငရိန်ဝေးကခံစေ -

ပြီးပြတ်သောဓနဲ့။ ၂ဟူ၍ သာဂါး-ခါးခေါ်လဆန်း ၄-ရက်နွေး
မင်းရှုနှစ်မီတ်ကျော်ထင် ကောက်ယူချက်ကို ငရိန်
ဝေး လက်ဘက်မစား။

၃၀-အိပ်မှုတရား အယူခြေတိုး (၈)

သူကြယ် “သုခပ္ပါယဟာသာလ” ရှိခိုးအစီအရင်တော်ခံပါသည်ဘုရား။ ငလူနှင့် အုပေသတော်တို့သိုးပြီကို အိပ်ထောင်ကြီး ပျက်သွားပါသည် ကောက်ဘာဝမူချက်ကို နှစ်ဦး လက်ဘက်လုမ်းစားကြသည့်အတိုင်း အစစ်အမေးကို ခံရပည်ချိပါသည် ဘုရား၊ ကျွန်ုတ်သည်း လေဆယ်တော်သို့ရှောက်သည့် ကျွန်ုတ်ဖြစ်ပါသည်၊ ကျမ်းကိုရှေ့သား၍ ပုဂ္ဂန်အစစ်အမေးကို ခံရပါမည်အကြောင်းကို ရှိခိုးအစီရင်တော်ခံပါသည်ဘုရား။

အမိန့်။ မကျမ်းကို ရွှေတွဲ့သားပြီးလျင် ကျို့ခို့မြှုံးကျို့ခို့ချို့ အစစ် ခံစေ။

ရက်စွဲ။ ၁၁၁၈-ခု ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၃-ရက်နေ့မိန့်တော်မူချက်။ အဆောင်ကိုင်ခေါင် ငရှိနေချေ။

ခုခုင်းကောက်ချက်။ ၁၁၈၇၉၂၏ အုပေသတော်တို့ စကားမှာ ငလူသမီး မိဝဝယ်ကို မယားရှိလင် “အုပေသတော်” ပါ၍ ယုက်နေ့ကြောင်းကို အဆိုရှိသည်။ တရားမတွေ့မီ သုံးလာကျောက ငလူသိလျင်လည်း သဘောတူရာရောက်သည်ဖြစ်၍ စစ်လျှော်မသိကွုယ်ဆိုသည်။

အုပေသတော်စာ ကျော်။ ၁၁၁၈၇-ခု အိမ်ဦးတော်မှာ မင်လျှောက်မထား မီ သုံးလကျောက ငလူသမီး မိဝဝယ်နှင့် ကျွန်ုတ် ကာမစပ်ယုက်ကြောင်းကို “ငလူ” သိသည်မှန်သည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ အကောက်ချုပ် ချက်ကို လက်ဘက်စားချက် အတိုင်း အုပေသတော် အချုပ်ကိုသိကြားသူ “သုခပ္ပါယဟာသာလ” သူကြုံကို ပြသည်ဖြစ်၍ ထဲ ပံ့ခို့ရာကျွဲ့ သစ္စာတော်စွဲးကိုင်၍ အစစ်ခံစေရမည်တွင် သုခပ္ပါယဟာသာလက ကျွန်ုတ်သူကြုံ လေးဆယ်တော်ဖြစ်ပါသည်။ ကျမ်းသစ္စာမကိုင်ထိက်ပါ၍ အာယုဘာဝကိုခံလျင် ကျမ်းကိုရှေ့တွင်ထား၍ပြီးလျင် ကျို့ခို့မြှုံးကျို့ခို့ချို့ချို့ အာစ်ခံစေ။ ဝန့်ရှင်တော်မင်းကြီး မိန့်တော်မူချက်အတိုင်း * အာကာ

* အာကာစိုး=ကျမ်းသစ္စာတော်ကို ထိန်းမျှသောအရာရှိ။

၄၇၁ကြို ခုံတော်ဖြတ်ထုံး

စိုး”မှာထုတ်ယူသည်၊ သစ္စာတော်ကျမ်းကို ရွှေတွင်ထားပြီးလျင် ကျို့
ဆုံးကျို့နှစ်ဖော်၊ အချုပ်ကို သုံးကြိုမ်ဖတ်နာစေပြီးမှ ကျိုးပြစ်ပြသစ်
မေးလျင်—

အဝစ်ခံချက်။ ။၁၁၈-၉ အိမ်ဦးတော်မှာ မူလျှောက်မထားမီ သုံးလ
ကျော်က “ငလူ” သိမီး မိမဝယ်နှင့် ရာဇ်ရွှေတောင်ကာမ
စပ်ယူက်ကြောင်းကို ငလူသီသည်ကို ကျွန်တော်မသီမကြား ထွက်ဆို
သည် ဖြစ်သည်။

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ငလူသိမီး မိမဝယ်ကို အိမ်တောင်ကြီး “ရာဇ်
တောင်” ဖျက်ဆီးသည့်အပြစ် ရာဇ်ရွှေတောင်က်
အစုံမဲ့ကျွန်တယောက် အဘိုးငွေ့မွေးရွှေကိန်း ဒို့- ငလူသိမီးပေးလျဉ်စေ၊
မိမဝယ်ကို ငလူကန္တတ်သိမ်းစေ၊ “ရာဇ်ရွှေတောင်” နှင့်လွှာတ်စေ၊ တရား
ကို ရာဇ်ရွှေတောင်ခံစေ၊ အောင်ကို ငလူဆက်စေ။

အတည်ပြုမြင်း။ ။ကောက်ယူ စိရင်ချက်ကို ဝန်ရှင်တော် မင်းကြီး
သို့ တင်လျင် ခုံရင်း ပါးမိတ်ဝန်မင်း ရန်မီတ်
ကျော်ထင် ကောက်ချက်အတိုင်းတည်စေ—

ပြီးပြတ်သာနှစ့်။ ဆဟ္မာ၍ ၁၁၈၃-၉ ဝ အိမ်ဦးလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့
ဝန်ရှင်တော် မင်းကြီး မဟာ သက်တော်ရှည်
ကောက်တော်မူချက်ကို အမှုသည် မိမဝယ်အာဘ ငလူနှင့် ရာဇ်ရွှေ
တောင်အမှုသည် နှစ်ဦးတို့အဲစုံအညီ လက်ဘက်လှမ်းစားကြသည်။

၃၁-ရောင်းဝယ်မူ တရားပြတ်ထုံး

ပျံချို့ကျော်စွာနှင့် “ငရွှေမင်း၊ ငည်း”တို့ ဆန်သီးစကားမှာ ပျံချို့ကျော်
စွာင့်တော်မူသုံးနှစ်သယ်ကို ဆန် ၄၀၀-တင်းပေးမည်၊ ငရွှေမင်း၊ ငည်း
တို့ ယူမည်ဖြစ်သည်၊ ပျံချို့ကျော်စွာကဝယ်၍ ဆန် ၄၀၀-တင်း ပေးမည်
ဖြစ်သည်ကို စစ်ဆေးရှင်းလင်းမှ တရားရင်ကြယ်မည်ဖြစ်သည်။

ကောက်ချက်။ ။ပျံချို့ကျော်စွာက “ငရွှေမင်း၊ ငည်း”တို့ကို ပေးအပ်
ဝယ်ဖြမ်းတင်းစေသည့် သက္ကရာဇ်များကို တင်စေ၊

ဇန်၊ ဝယ်မူ တရားပြတ်လုံး

“ငည့်၊ ငရွှေမင်း” တိုက မှန်မမှန်ဆုံး၊ သက္ကာဇ်တင်ချက်၊ ချေဆီ ချက်ကိုထောက်၍ ထိုက်စိစိရင်ပည့်။

ကောက်ယူစိစိရင်ချက်အတိုင်း ပျော်ကျော်စွာကတင်သည် * သက္ကာဇ် တုင် “ငည့်ငရွှေမင်း” တို့လေ့တွင် ဆန် ၄၀၀-တင်သည့် မထွက်၊ ၄၉ တော်ထိသာနှစ်ဆယ်သိုး ဆန် ၄၀၀-တင်းကို ငည့်၊ ငရွှေမင်းတို့ လေ့ခ ဆန် ၁၈၀-တင်း၊ ပျော်ကျော်စွာ ယောက္ခမ မယားတို့သို့ဆန် ၂၂၀-တင်းကို ရွှေဘဝါးတော်အောက်ကျမှ ပေးရမည့်ထွေက်သည်။

တရားသူ့ကြီးယူစာချက်။ ။နှစ်ဦးအဆို အစစ်ခံချက် သက္ကာဇ်များ၏ ယုတ္တိလက္ခဏာကို ချင့်ခြှုန်လျှင် ငွေ့တော်ထိသာ နှစ်ဆယ်ကိုသာ “ပျော်ကျော်စွာ” မှာ “ငည့်ငရွှေမင်း” တို့ ဆန်ပေး ယူကြသည် အမှန်ယူသင့်သည်၊ သက္ကာဇ်နှင့် ပေးကြသည့်အတိုင်း ဆန် ပေးစရိတ်လျှင် ပြောအောင် ပေးသင့်သည်၊ ယခုမှာ ဆန်ပေးမည်သာဆို၍ ဆန်လည်း ပေးယူကြသည် မရှိ ဖြစ်သည်၊ ပျော်ကျော်စွာက အထက် ဆန်ပေး တင်ဆောင်သည့်ဆန် ၄၀၀-အနက် ၂၂၀-တင်းဆန်ကို ၄ ကောင်းသည် မတောင်းမဆိုသာ၊ ယူရင်းရကုန်ငွေ့ တော်ထိသာ နှစ်ဆယ်ကို နေ့ရက်ကာလကြာသည်ကိုထောက်၍ အဘိုအပွားနှင့် ဆပ်ပေးစေရသည် တရားရှိသည်နှင့်အညီ-

စီရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ငည့်ငရွှေမင်းတို့က ယူရင်းငွေ့ တော်ထိသာနှစ်ဆယ်၊ အတိုးထမ်းပိုးသင့် တော်ထိသာနှစ်ဆယ်၊ နှစ်စု နှစ် ပို့သာလေးဆယ်ကို ပျော်ကျော်စွာမယား မိရောက်တို့သို့ “ငည့်ငရွှေမင်း” တို့က ပေးစော “ငရွှေမင်း” ပြောင့်ငွေ့ ၂၅၅-ကိုလည်းသက္ကာဇ်အထွက် အတိုင်း ပျော်ကျော်စွာမယား မိရောက် တို့သို့ “ငရွှေမင်းက ပေးစော တရားကျော်ရန်မှာ” တရားအကျယ်စုံစုံ “ရှိသည့်အားဖို့ပေးကြစေ- ပြီးပြတ်သောစန္တဲ့။ ။ဟူ၍ ၁၁၈၃-ခု၊ ဝါခေါ်လပြည့်ကျော် ၆-ရက် နေ့ မင်းရအော်မိတ်ကျော်ထင် စီရင်ချက်ကို ပျော်ကျော်စွာ မယားမိရောက်နှင့် ငည့်ငရွှေမင်းတို့အမှုသည်အရွှေ့နှာစုံ အညီနှင့်လက်ဘက်လုမ်းစားကြသည်။

* သက္ကာဇ်=အမှတ်အသားရောင်းစယ်ကတိစာချုပ်။

ရေဝကြီ ခုံမတ်ဖြတ်ထုံး

၃၂-ကုန်ဖက်ဝပ်ရန်ပေးသောဓမ္မ အယူခံဖြတ်ထုံး

သိသ်နှစ်သူနှင့် ငရွှေခက်တို့ဆိုကြသည့် တရားစကားမှာ ငရွှေခက်
တိုးကျော်သာ၊ ဘင်နဲတို့ကို အာ အမိန့်တော်ရေး တုဂ်ဝေသော်က
အောင် သုံးပုံသာကျော်ပေးရှု ဖက်စပ် လုပ်ဆောင်စေသည်၊ သိသ်
နှစ်သူဆိုချက်ကို ငရွှေခက်ကွယ်ခဲ့ရှု သက္ကရာဇ်တင်စေခိုင်ချက်နှင့် သိသ်
နှစ်သူက သက္ကရာဇ် လေးစောင်ကို တင်ရှု သက္ကရာဇ်တွင် စာစိစာရေး
ငွေချိန်-ငွေခပ် အသိအကြားပါသူတို့ဓာတ်သုံးသည်။

ငကျော်သာ၊ ငနဲတို့ကိုအသာစာမိန့်တော်ရေး “တုဂ်ဝေသော်”ကကြုံ
ငွေပေး၍ လုပ်ဘက် ဖြစ်သည်ကို “ငကြာပင်၊ ငအို့၊ ငရန်” သိသူတို့
ထင်ရှားရှုပါသောသည် သိသ်နှစ်သူဆိုချက်ကို ထောက်လျှင် သက္ကရာဇ်
ပါဝင်သူတို့သောလုံး၌ မစစ်မကြာရနှုံးလျှင် လုပ်ဘက်ဖြစ်သည်ကို သိသူ
တို့ကို စစ်သင့်သည်။

ဝိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ၁၀၀ရန်နှစ်ပေးသည့်အတိုင်း “ငကြာပင်၊ ငအို့၊ ငရန်”
တို့ကို ထုံးစုံရှုရစ်၍ သိသ်နှစ်သူအာ အမိန့်တော်
ရေး တုဂ်ဝေသော်ကငရွှေခက်၊ ဘိုးငကျော်သာ၊ ဘင်နဲတို့ကို ငွေပေးပေါ်
လုပ်ဘက်ဖြစ်သည်၊ သုံးယောက်ထွေက်သည်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်ထွေက်သည်
ဖြစ်စေ ထွေက်ဆုံးလျှင် သက္ကရာဇ် လေးစောင်ကို ထုံးစုံရှု သိသ်နှစ်သူ
အစစ်ခံစေ၊ ခံခွဲလျှင် သက္ကရာဇ်ထွက်ငွေ့ကိုငရွှေခက်က သိသ်နှစ်သူသုံးပေး
စေ၊ သိသ်နှစ်သူတွင် ကုန်သမျှစရိတ်ကိုလည်း ငရွှေခက်ကပြန်ပေးစေ။

“ငကြာပင်၊ ငအို့၊ ငရန်” တို့ကိုစစ်ရှု သိသ်နှစ်သူဘူးပို့နှစ်တော်ရေး
တုဂ်ဝေသော်က “ငရွှေခက်၊ ဘိုးငကျော်သာ၊ ဘင်နဲတို့ကို ငွေပေးပေါ်
လုပ်ဘက်ဖြစ်သည်ကို သုံးယောက်မထွေက်သည်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ယောက်မထွေက်
သည်ဖြစ်စေ ရှုံးလျှင် သက္ကရာဇ်လေးစောင်ကို မစစ်သာ။

ငရွှေခက်၊ ဘိုးငကျော်သာ၊ ဘင်နဲတို့တွင် လုပ်ဘက်ပေးငွေ့ရှိသည်ဟု
သိသ်နှစ်သူက ငရွှေခက်ကို မအတာင်းမဆုံးသာ၊ ငရွှေခက်တွင် ကုန်သမျှ
တရားစရိတ်ကို သိသ်နှစ်သူက ပြန်ပေးစေ၊ တရားကို ရှုံးသူစာ ခံစေ
အောင်ကို နိုင်သူဆက်စေ။

* ငွေ့ခဲ့သုံးဓာတ်ကာလက ငွေ့ချိန်သူ၊ ငွေ့ကဲချုပ်သူ

ကုန်ဖက်စပ်ရန်ပေးစသာင့်မှူး အယူခံဖြတ်ထဲး

အတည်ပြုခြင်း။ ။အညီခံ တရားသူကြီးမင်း "နေမျိုးလက်ဝဲ"ကောက်
ယူ စီရင်ချက်အတိုင်း တည်စေ-

ပြီးပြတ်စသာနေစဲ။ ။ဟူ၍ ၁၁၈၃-ခု၊ သိတင်းကျွတ်လဆန်း ၃-ရက်
နှေ့မင်းရုံးပိတ်ကျော်ထင် ကောက်ချက်ကို အမှု
သည်နှစ်ဦး လက်ဘက်လုမ်းစားကြေသည်။

ပထမပိုင်း ပြီး၏

ခုတိယရိုင်း

၁-ဆွဲးငင်မှု တရားဖြတ်ထုံး

ကျော်၊ ကြော်ထို့အိုကြသည့်စကားမှာ ကြောက်လုပ် မူရင်းပျိုးထောင်သည့်ရေတ္တ်းတွင် ကျော်သမီး အဝတ်ဖွံ့ဖြို့လျှော်လာရာ တားဆုံးမနေရှိ၍ သင့်ရာလက်ကို ကြောက်ဆွဲးငင် ဖယ်ရှားကြောင်းများနှင့် နှစ်ဦးအဆုံးတွင်သိသာခြားနားသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥တရားကျော်းကိုမှာလည်း ကျောင်း၊ ဘုရားပြောမှာ ပရုဂ္ဂိုဏ်တံတိုင်း ပတ်ဝိုင်းကာဆီးလျက်အတွင်းဥပစာကို ဆင်ခြင်လျှင် တဆုံးနှစ်တာ၊ လယ်မှာကန်သင်း၊ ယာမှာစည်းအတွင်း၊ ရွှေမှာအစွန်အိမ်က ခဲးတကျ၊ အိမ်မှာအရွှေကို တဆုံးနှစ်တောင်၊ တောင်ကိုတစက်၊ အနောက်ကိုရင်း၊ ပြောက်ကို * မန်းထာက်၊ ထန်းမှာ တဗျက်နှာလျှင် လေးတောင်၊ ချုပ်အပ်မှာ တတောင်ထွား၊ ရေတွင်းမှာ မောင်းတိုင်ကစက်ဝန်းချေ ဟူ၍ဆိုသည်။

စိရင်ခုံးဖြတ်ချက်။ ॥ကျော်၊ ကြော်ထို့တရားမှာ ရေတွင်းဒေသ ပြစ်ရှုမောင်းတိုင်က စက်ဝန်းချုပြီးလျှင် ကျော်သမီးအဝတ်ဖွံ့ဖြို့လျှော်သည့် အရာ ရေတွင်း ဥပစာဒေသ စက်ဝန်းအတွင်းကျလျှင် ကြောက်က လက်ရောင်ဖယ်ရှားပိုင်စေ၊ စက်ဝန်းပြင်ကျလျှင် ကြောက်က လက်ရောက်ပြစ်ငွေ ၁၃၅-လျှော်စေ-

ဟူ၍ စိရင်လျှင် ရင်းစိရင်ချက်ကိုနှစ်ဦးနှစ်ဘက်သောတူလက်ဘက်လှမ်းစားကြသည်။

(ဤစိရင်ထုံး၌ စိရင်သည့် နေ့စွဲးမပါ။ အခါးကလည်း ၄၄
၁ကြိုခံတော်ဦးဖြင့် ကောက်ချက်ဟု အမှတ်အသား ရှိသည်။)

J-အမွှဲးဝေးမှု တရားဖြတ်ထုံး

မိန္ဒိယသီး မိစံငဲ့မိစံဖြတို့မှန်ကြောင်း၊ သံတော်ဆင့်တိုး သေဆုံးကြောင်းမိစံငဲ့မိစံဖြတို့ကို လွှတ်စေတော့ ဖြတ်စာဝင်ကြောင်း၊ ဖြတ်စာတွင် မိန့်းတရုံးမိတွားသာ တစုပေါရေးကြောင်း၊ ခွဲးစားအဝစားရှိကြောင်း

*မန်းတော်=စကောတော်ဝေးစား စန္တရားမော်။

အမြန်စွဲတရားပြတ်ထုံး

မိဘ္ဒားသာ အိမ်ရောက်ကြောင်း၊ ရောက်ရန်ကြောင်း၊ နာစဉ်ကုမရ^၁
ကြောင်း၊ သေလျှင်သရှိယရာကြောင်းများနှင့် အဆိုဆင်ခြတွင် သိသာ
မြားနားသည်။

တရားစာဟောင်းတွင်လည်း ကာလရှစ်ပါး၊ ငြင်းဆယ့်နှစ်ပါးရှိသည်။ “ကာလ၊ ဒေသံ၊ အရှုံ၊ ဓန်” ဟူ၍ပဒေသလေးပါး၊ အမွှတ်ရားခုနှစ်ပါး၊ နှာတိ သခေါ်ပအားဖြင့် ဆယ့်ခုနှစ်ပါး၊ ဝိတ္ထာရအားဖြင့်လေးဆယ့်ငါးပါး၊ အတိဝိတ္ထာရအားဖြင့် အမြဲတရား တရာ့နှစ်ဆယ်ကျော်ရှိသည်။

အမွှေရှင်းနှစ်ပါး၊ သို့၌ အမွှေခံရာ မခံရနှစ်ပါး၊ *လင်ဆွဲ
ခြောက်ထယာက်၊ မယားအဆွဲခြောက်ထယာက်တို့ အမွှေခံရာ မခံရနှစ်ပါး၊
အလူဘို့ရည်မှတ်သာ ဥစ္စာကို လူတို့မသုံးဆောင်ရာသောတရား၊ ရည်
မှတ်တင်းလုရသောတရား။

ဂတိပျက်တရားမှာလည်း အာဒီဒီပက အထောက်အားဖြင့် † တရားခံဖြစ်စေ၊ မူန္တီဒီပက အလတ်အားဖြင့် ငွေ့ ဝို့-၁။ အန္တာဒီပက အကျယ်အားဖြင့် ငွေ့ ဝို့-၁ဟူ၍ သုံးပါးတောာဒီပကအားဖြင့် သုံးစောင်ဓမ္မသတ်ဆိုသည်။

ပိဋကတ်သုံးပံ့သည် မမှတန္တာ။

မုံသတ်ဆယ့်လေးစောင်၊ ဖြတ်ထုံးကြီးကိုးရပ်သည် လောကတ္ထိ၊
နှင့်စဉ် ရှာသတ်အမိန့်တော်တမ်း ရှိသည်များကို ရှာတော်ဟန်-

* ଲାଙ୍ଘନିକାରୀଙ୍କ ଯେବାକୀ, ମଧ୍ୟାଜ୍ଞାନିକାରୀଙ୍କ ଯେବାକୀ—

သေသူလင်မယာ၏၌ အစမွှံသားသမီးပရီ၊ အမိအဘမရှုခဲ့သော် အမွှံသင့်သူများဖြစ်သည့် လင်ဆွဲခြောက်ယောက်ကား လင်၏အမိဘက်က မိတ္ထု၊ မိက္ခား၊ ပိုးရီး၊ အဘဘက်ကဘမထွေး၊ ဘက္ခား၊ အရီး၊ ရှင်းခြောက်မယာက်တည်း။

ထိုတွင် သော်းဖြစ်သော် သေနှောင်းတက်ကယာ အမွှံခံရ၏၊ သော်း
သေနှောင်းဆိုရာမှာ လမခြားနှစ်မခြား တလတည်းအတွင်း သေကြသည်ကိုယာ
ယူရသည်။

† တရားစရိတ်ကျခံရသည်ကို ဆိုသည်။

၄၇၁ကြိုးခုံတော်ပြတ်ထူး

တန္တိသုံးပါးရှိသည်။ အရပ်ရပ်ကိုထောက်၍ ပိရင်ရသည် ဖြစ်သော ကြောင့် စ်လျှင် မိဘ္ဗားသာ၊ မိန့်င်းတို့ရှိစဉ် ခွဲးစားခွဲးဝေရှိကြောင်းများ နှင့် သီသာခြားနားသည်။

ပိရင်ထုံးပြတ်ချက်။ ။ဂတိပျက် တရားမှာလည်း မပျက်သင့် သည်ကို ထောက်၍ “အာလယ်ဆိုနဲ့ အာပတ္တိယံနှိုး” ဟူ၍ ဓမ္မတန္တိကျမ်းဂန်တွင် ရှိသည်။

တကြောင်းမှာလည်း “တသ္ဌာ ကုဏ္ဍာ ဝေမေတာ် ဓာရယာမီ”ကမ္မဝါကျမ်းပြတ်ကိုးထောက်၍ ပြတ်စာကိုပျက်လပ်စေမစ်ရင်သာ၊ သစ္စာကုံးသောကြောင့် စေတိယမ်းကို ပြောရှိသည်။ သစ္စာကို သုံးသောကြောင့် ငုံးမင်း၊ ငါးရုံးမင်းတို့သည် ချက်ခြင်းမျက်မှာက် အကျိုးရောက်သည် ကျမ်းဂန်ထုံးတို့သောကြောင့် အထက်ပြတ်စာကို လက်ဘက်လျမ်းစား ချက်အတိုင်းတည်းစွာ ဟူ၍—

၅-နှုတ်လွန်မှု တရားပြတ်ထူး

မိပါးနင်းမိစိန်း၊ လင်းရောက်တို့ စကားမှာ တိုးကိုတိုး မိန်းမချင်း၊ အိမ်းနီးချင်းစပ် ရုပ်ကွောက်တူနေ့ သူသေငါပို့ ဟင်းခွှက်တို့ရည်။ ထောမျှရှင်ခန်းမက်င်း အထက်ကာရီ ပေါင်းဖက်ကြသူချင်း ဖြစ်ကြောင်း များကို ထင်လင်းသီသာသည်။

နှုတ်ကျူးနှုတ်လွန် “မျောက်မထား” ဆိုကြောင်း၊ ပြန်လှန်၍ “လင်ခါးမ” ဆိုကြောင်းများနှင့် ဒေါသပ္ပါးရှုံးမာနထောင်လွှား တရားဖြစ်ပ္ပါးလျောက်ထား အစစ်ခံချက်များနှင့် ရှိကြသည်မှာ—

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။နှုတ်ဦးအဆိုအရများကို ကိုလိုင်းဝါစာဖြစ်မည်၊ ဖလဝါစာဖြစ်မည်များကို ခြင်ဆင်လျှင် ဖလဝါစာအဆိုစာားမှာ ပစ္စာပွန်၊ သံသရာတရား အကျိုးစီးပွားနှင့်ယူဉ်သောစေားကို ဖလဝါစာဆိုသည်။

ကိုလိုင်းဝါစာ ဆိုသည်မှာ အိမ်နီးချင်းစပ် နေထိုင်ကြသူချင်း ဖြစ်၍ တိုးကိုတိုး သည်းခံခြင်းမရှိ၊ ဒေါသပ္ပါးများ ငါးသာ အဆင်းလှသည်၊ ငါးသာဂုဏ်ရည်သာသည်၊ ငါးသာညွှာရှုံးသည်၊ ငါးသာအေမျိုးမြတ်သည်၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို ချီးပလ္း၏၍ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ခွဲ့၊ ငါ့ညွှာ၊ ငါ့လင်၊ ငါ့သား၊

မယားခို့မှု တရားဖြတ်ထုံး

ငါမယား၊ ငါ၍သမီး သညာစွဲဗုဏ်၍ ဝိပလ္လာသ၊ ဝိပရိကာမ တောက်ပြန်
ခြင်း တရား အယူမှုံးရှုရှိကြသည်၊ နိုယ္တ၊ နိုဒ္ဓိဝ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်ကြောင်း
ကို ပရုမတ်သဘောဖြင့် ဘုရားဟောကျမ်းကန်ကို နာယနားထောင်ကြပြီး
လျင် တိုးကိုတိုးခေါ်သော်၊ မောဟ၊ မာနဲ့ ဒို့တရားတို့ကို မဖြစ်စေရ။

စိရင်းဆုံးဖြတ်ချက်။ ॥တရားတွေဆိုပည့်အတွက် မိပိုးက မြတ်စွာဘုရား
သိမီးဝယ်ယှဉ်တော်ကိုရည်မှတ်ပြီးလျင်ဘုရားကြီး
ကိုယ်တော်မှာ ဖယောင်းတိုင်ရေ ၁၀၀၊ မိစိန်ကဖယောင်းတိုင်ရေ ၂၀၀
လွှာ၏နှင့်ကြပြီးလျင် ကြေးငွေအကျော်အကျော်ဖြင့်ပြုးပြတ်ကြပေးပေါ်၍—

၄-မယားခို့မှု တရားဖြတ်ထုံး

ငပိုးနှင့်ငပိုက်တို့ ပြောဆိုကြသည့် စကားမှာ မယားခိုးမီးမူးသတ်ထွက်
လျှော်ကျော်ကိုပြုသည့်မှာ—

- ၁။ ကျော်မယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော်တယောက်။
- ၂။ သူဆင်းရုံးမယားကိုခိုးရှုံးလျှော်ကျော်နှစ်ယောက်။
- ၃။ လယ်ထွေ့မယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော်သုံးယောက်။
- ၄။ ကုန်သည်မယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော်လေးယောက်။
- ၅။ သမားဟူးရားမယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော်လေးယောက်။
- ၆။ ပညာရှိမယားကိုခိုးရှုံးလျှော်ကျော်လေးယောက်။
- ၇။ သူဇားမယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော် သယ့်နှစ်ယောက်။
- ၈။ သေနာပတ်မယားကို ခိုးရှုံးလျှော်ကျော်လေးဆယ်
ပြု့မှာသည်တော်ကြောင်း။

ဂုဏ်ရည်တဲ့ ဆင်းရုံးချင်းမယားကိုခိုးရှုံးရာတသတ်နှင့်ဆုံးဖြတ်သည်
မှာ ၆၈၊ မီးသတ်နှင့်ဆုံးဖြတ်သည့်မှာ ၃၇-ပြု့မှာသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ॥ငပိုးနှင့်ငပိုက်တို့မှာ ငပိုးမယားမိရောက်နှင့်
လင်မယားပြောက်သင့်နောက်၊ သားသမီးမွေးမြင်

* လျှော်ငွေတန်သုံးကို ကျော်ကိုယ်ဘုံးဖြင့်သတ်မုတ်ဆည်။ကျော်တယောက်လျင်
ငွေ ၆၈၊ ၈၉ ၃၇၊ ၇၉ ၁၈၊ ဟူ၍ မီးသတ်ထွင် အပျိုးမျိုးရှိရာ ရာတသတ်၌မှာ
လျှော်ကျော်တယောက်ကို ငွေ ၆၈-ပြု့မှာသည်။

၄၇၀ ဗို့ခံတ်ပြတ်ထဲး

အောင် ကာလအရှည်ပေါင်းပက်သည့်အတွင်း ကာမဂ္ဂ၏ ဦးပါးကိုမလွန် နိုင်၍ ပျော်ယူငပ် နှင့်ကာမခိုးကြောင်းမှားယွင်းစပ်ယျက်ခေါ်စုံလိုက် သွားခြုံသည်။

ငပ်က်လည်းတရားမခုံမခံ တကြိမ်တခါ မှားယွင်းစပ်ယျက်မို့ကြောင်း နှင့် ဖြောင့်ဆုံးရှုံးသည်။

စိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ငပိုးမယားကို ငပို်က်ခိုးကြောင်းခေါ်သွားမိသည့် အပြစ် ဓမ္မသတ်ထွက် ၂၃၆-ပေး လျှော်ခေါ် တရားကိုလည်း ငပို်က်ကခံစောင်းနှင့် မယားမိုးစုံရှုက်တို့မှာပေါင်းဖက်မြဲး ထိုင်း ပေါင်းဖက်ကြော်စေ ဟူ၍-

၅-ယားလူ တရားပြတ်ထဲး

မိအေးနှင့် မိရှင်တို့စကားမှာ အဆိုအစာစ် ကောက်ယူ စိရင်ချက် လက်ဘက်စားအရ မိအေး၊ မိရှင်တို့အစုံအညီတွင် မိဉားကိုပေးစာ မိဉား အစာစ်ခံတွင် အမိရင်း မိအေးနှင့်အထက်ကိုတို့မသိုးအရာ စာချုပ်စာတမ်း နှင့် ပေးချွဲမွေးသူ မိရစ်သီမ မိရှင်နှစ်ဦးတို့ထံ ပျော်ပိုက်နေထိုင်လို့ကြောင်း နှင့် မိဉားအစစ်ခံသည်ဖြစ်သည်။ မိဉားအစစ်ခံချက် အတိုင်း ထံးပုံကို ရှုံးလျှော်၍-

တရားသူကြီးယူဆချက်။ ။ရှင်ဗာကူလ မထောင်သည် အမိနှစ်ဦးရှိခို့ တန်စ်လျှင် ၁၂-လ၊ တလလျှင် ရက်ပေါင်း ၃၀၊ အသားအားဖြင့် *တော်တုလဲး၊ မာတုလဲး နှစ်ရပ်တွင် ရက်ပေါင်း ၃၆၆၊ ၃၆၇-ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှင်ဗာကူလ မထောင်သည် နှစ်အလှည့်ကျ အမိနှစ်ဦးထံ နေထိုင်ကြောင်း၊ အမိနှစ်ဦးကလည်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းအများ ပေးချွဲ ကုဋ္ဌကြော်ဝကြောင်းယျားကို ကျမ်းကန်၍ ပြမှာသည်။ မိဉားကို ထပ်ချွဲမေးလျှင် နေထိုင်ရင်းအတိုင်း ဖြောက်လစွဲစောက်မှ မိအေးထံ နေထိုင်လို့ကြောင်းနှင့် လဲးဆိုအပိုရင်ခံသည် ဖြစ်သည်။

* တော်တုလဲး=ရက်ပေါင်း ၃၆၆-ရက်ရှိသောနှစ်။ မာတုလဲး=ရက်ပေါင်း ၃၆၇-ရက်ရှိသောနှစ်၊ ပိဋကတ်သံ့ဗာအရ ကိုန်းချုပ်သည်။ တရားတံ့တခါ အတာ ပြန်၍ ကြမ္မတတွင် ၈၀၀-ကူရသောနှစ်၌ ၃၆၆-ရက်ရှိသည်။ ယင်းသွေးရှိသည် ကို တော်တုလဲးနှစ်ခေါ်သည်။

လက်ရောက်မှု တရားပြတ်ထုံး

၆၄၃ဆုံးပြတ်ချက်။ ။၁၂၁-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၃-ရက်နောက
သည်အခြာက်လပြည့်မိအောင် ပိုဂျင်ထံနေထိုင်စေ၊
ခြာာက်လစွဲတွင် အမိရင်းမိအေးထံခြာာက်လ တလူညွှန်ထိုင်စေ၊ စရိတ်
မှာ မစိရင်သာ၊ တရားကိုနှစ်ပိုးညီမျှ နှစ်သိမ်း၍ ပြောမြို့ကြစေ ဟူ၍-

၆-လက်ရောက်မှု တရားပြတ်ထုံး

ရွှေနှစ်းရှုံးအစွဲအမှုထမ်း ရွှေရန်နှင့်ရွှေထုန်း၊ မယားမိကသည်းတို့
ပြောဆိုကြသည့်စကားမှာ—

တရားသူ့ကြီးယူဆချက်။ ။အထိပါစကားနှင်းရပ်ကို ရွှေးစစ်လျှင် တော့
အရပ်တွင် ငရွှေရန် မယားမိုးကာင်းသာနှင့်
ရွှေထုန်းမယား မိကသည်းသား အော်မံတို့ တို့ဗိုတို့ ဒေါသပသိမ်း
မထိန်းနှင့်သောကြောင့် လက်ရောက်ဆုံးပြုကြကြောင်း၊ မိကောင်းသာ
တွင်များမကြာ လေးလသန္တာကိုယ်ဝန် ပျက်စီးကြောင်းများနှင့် အဆို
ရောက်သည်မှာ—

မူလဖြစ်ရာတော်းရပ်သည် သက်သေမရရာ ဤနှစ်ဦးပါး၊ ဤနှစ်သုံး
ပါး တရားပြုမှာသည်ဖြစ်၍ သက်သေပြေားစေ မစိရင်သာ၊ ခုံးကိုရန်ဖြစ်
ပွား၍ များမကြာ မိကသည်းသား အော်မံတို့ ပြုကျင့်သည့်အက်မှုမက်း၊
သန္တာပျက်စီးသည်ဆိုသည်မှာ ကျေးရွာအတွင်း ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍ အိမ်
နီးချင်းစပ် ယောကျားမိန့်မတို့ ဆိုရာသိသုင့် သည်ဖြစ်၍ သက်သေပြေားစေ စိရင်သုင့်သော်လည်း—

လက်ရောက်ဆုံးပြုကျင့်သည် ဆိုသည့် မိကသည်းသား အော်မံတို့
ကနှစ်ယောက်၊ မိကောင်းသာကတယောက် အများနှင့် အနည်းရှိကြ
သည်၊ ဆုံးခုံးရောက်ပြုလျှင် အမှုကျယ်ပွားရန်ရှိသည်။

သန္တာပျက်သည် ဆိုသည်မှာလည်း ပဋိမာတ္ထာဟ၊ ဒုတိယသတ္ထာဟ၊
တတိယသတ္ထာဟ၊ စတ္တာသတ္ထာဟ၊ ပဋိမာ၊ ဆ၊ သတ္ထ၊ အဋ္ဌ၊ နဝ၊ ဒသမတို့
ဓာတ်လေးပါးတို့ကြောင့် ပျက်စီးခြင်း၊ ကက္ခာအက၊ ဂဏ္ဍာပါအက၊ သူစီ
မှာ စသောပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့ ကိုက်ခဲ့စာ၊ သောက်ကြောင်း၊ ပျက်
စီးရာသောဇာကြောင်းလည်း ရှိသည်။

၁၇၀

မိကသည်းသား အော်စမံတို့ လက်နေက်တွန်းထိုး ကျိုပဲ ဆုံးမောင်း၊ ထောင်းသတ်မှုများကြောင့် ပျက်စီးနေသာ အကြောင်းလည်း ရှိသည်၊ ကျိုးသစ္စာသုံးစေ၊ သက်သေပြပေးစေ စိရင်သင့်သည်ကို နှစ်ဦး ဒေသကို ရုပ်သိမ်း၍—

ဒီရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ မိကသည်းသား အော်မဲ့တိုက မိကောင်းသာသို့
ဆေးသိုးဝါးခန်ည်း * ဆယ်ကဲ့డေ ၃ပို-ပေးပြီး
လျှင် မိကသည်းသား အော်မဲ့တိုက တရားနှုတ်သိမ်းရန် ရှုံးသမျှကိုပည်း
ကျခံနှုတ်သိမ်း၍ ပြော်မဲ့ကြစေ ဟူ၍-

၃-လျှော်ကြခဲ့သိမ်း တရားပြတ်ထုံး

ပုံးနှင့် ထွန်းအောင်တိ ဆိုကြသည့်စကားမှာ-အင်းအုပ် ပုံးက
ကျွန်တော် အခွန်တော်ပေး၍ ရွှေ့ပူလဲးရွှေ့အနီး ငါးထောင်ရန် ဆည့်ဖို့
လုပ်ထားသည့် ဆည်တိုင် ကျားတိုင်များကို ရွှေ့ပူလဲးရွှေ့အနီး ဆည့်
အောက်ကန်နားတွဲ ဆည်တိုင် ၁၂။ ၁-တန်းတွဲပါသည်၊ ကျွန်တော်
ငါးထောင်သည့်ဆည့်နှင့် ရွှေ့ပူလဲးရွှေ့လည်း အနီးဖြစ်ပါသည်၊ ဆည့်ဖို့
ထားသည့်အတွင်းလည်း ငါးအများရှိပါသည်၊ ဆည်လုပ်သည့်အတွင်း
ကျွေးရွှေ့မှာ အကြောင်းရှိ၍ အစောင့်အနေနှင့် ကျွန်တော် ကျွေးရွှေ့သို့
ပြန်သွားခိုက် ဆည်ပျက်ပြား၍ ငါးမရသောကြောင့် လျောက်ထားရှုံး
သည် ထိုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ မန္တစိုးအလိပ်စကားကို ထာဝရတရား ၄-ပါး၊
မူလ တရားငါးပါး၊ သာခတရား များနှင့်
ထောက်၏ ရွှေးချယ်လျှင် အင်းအပ်ငပိုး ငါးအများစုအောင် ပယောဂ

* ହ୍ୟାଙ୍କିରଣ୍ଜିନୀରେ ଦେଇଲାଗଲା ପାଇଁ ଏକାକି ବାରି-ଫୋର୍ମ ଡାକିଖଲ୍ଲା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

ဆွဲးလွှဲးကြံးပြည့်မှု တရားပြတ်ထဲး (၄)

လုံး၏ပြု၍ဆည်ဖို့သားသဖြံ ဆည်အတွင်းဝါအများ ဆည်ကျိုးခြုံပျက်စီး
သောကြာင့် ငါးမရ၊ ဆည်ဖူးလပ်လပ်သည် ဆုံးသည်မှာ အင်းအပ်ပိုး
သည် သားမယားတို့ကို လုပ်အောင် ကျေးမျှေးလိုက် ငါး၊ ထို့၊ မကန်း
ဆည်အတွင်း ရေပိုး၊ ရေပွားအများချို့သည်၏၊ မယုံက်မသားအရေ၊ ပိတ်
ဆို့ လျှောင်ထားပြီးလျှင် ကျေးမှာသို့ ပြန်သွားသည်အတွင်း ဆည်ကျိုး၍
ငါး၊ ထို့၊ မကန်း၊ ရေပိုး ရေပွား ထွေက်သွားချမ်းသာရှိသည်ကို ရွားပုလဲး
ရွားသူ့ကြီးနှင့် ရွားနေလူတို့ ချိုးပဲဖျက်ဆီးသည့် ငါးများတိုင် ၁၂။
ခဲ့-တန်ဆည်အောက် ကန်နားတွင် တွေ့မြှုသည့်အမျှနှင့်သက်သာ ပြဇ္ဈ၊
ကျမ်းကိုင်စေ မစိစ်င်သာ၊ ဆည်ပို့ထားသဖြံ ဆာတွင်း ငါး၊ ထို့၊ မကန်း၊
ပိုးမှားတို့စွာ့နှင့် ကုသိုလ်ကိုအလျောက် ချမ်းသာမျက်မှားက် ရောက်
ကြသည်၊ အင်းအပ်ပိုးလည်း ငါးအများချမ်းမာပျော် ပါကောတိပါဘက်
တွင် အကိုင်းငါးရုပ်မှ လွှတ်သည်။

ပါကော် ပါကေသည်းကား ဝမကစိတ္တား၊

ဥပဒ္ဒမော် တော့ မရဏန္တာ။

ကျမ်းကိုလာရှိသည်တွင် ပယောဂ ပြုပြားသော်လည်း တိရစ္စာနှင့်
ချမ်းသာသောကြာင့် အကုသာလပ်ပါပ ဓမ္မကံမှ ကင်းလွှတ်သည် ဖြစ်၍
ပစ္စာပုန်၊ သံသရဲ နှစ်တန်အကျိုး ဖွံ့ဖြိုးသောစီးပွားရှိ ရသည်ဖြင့်၍—

ဝိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ။ရွားပုလဲးရွားသူ့ကြီး ဆည်ကိုဖျက်ဆီးသည့် ရွားနေ
လူ မည်သူ့မည်ဝါ့ချက်ဆီးကြာင်းနှင့်လည်း အတပ်
ပဆိုနိုင် ဖြစ်သည်၊ မစွဲမဆိုသာ၊ ပထပ် ပြောင့်မှုးကြေစေဟန္တ်၍—

၈-ဆွဲးလွှဲးကြံးပြည့်မှု တရားပြတ်ထဲး

ကံသိပ်စာရေး ငါးနော်သီးမိအင်းနှင့် ပိုရေး သားပြော့ကြယ်တို့ ကျိုးကြ
သည့်စကားမှာ — နှစ်ရပ် စကားကို တရားခွင့်း၊ ထောက်သော် ငါးနော်
သမီးကယ် ပိုအင်း၊ ပိုရေး သားပြော့ကြယ်တို့ သူ့ကယ်ချင်း ရပ်စုံ ကစား
စုံကာအပြန်ကို ငါးပြော့ကြယ် အဟင်းပို့ဆွဲးလွှဲးသည်ဆုံးသည်၊ ပိုရေးသား
ပြော့ကြယ်ကေလည်း ကျွန်းကော် တုံသိပ်ဗားရေး ငါးနော် သမီး ပိုအင်းကို
အတင်းဖို့ မဆွဲးမလှုံးဆုံးသည်။

၄၁၀၌ ခုံတော်ဖြတ်ထုံး

နှစ်ဦးကာယက်ပူ့သူ ဝတ္ထာရားကို အရွယ်ဆယ်ပါးနှင့် ထောက်လျှင်
မန္ဒာသက ဆယ်နှစ်ရွယ်ခန်းချင်း ဖြစ်သည်။

ကညာကိုးရပ်တွင်-

၁။ ဂေါ့ရဲ့

၂။ ကုမ္ပဏီ

၃။ ခေါ်ပိုးကညာ

၄။ မဟလ္လာကာ

၅။ ဓနကညာ

၆။ အဆန္တကညာ

၇။ သခိုသကညာ

၈။ အသီသကညာ

၉။ အသက် ၆၀-ကျော် ကာမချမ်းသာကို တူဗြိမ်တာပါမှ မခံ
စားသူးသူကိုသွင်း၍ ကညာ ကိုးရပ်တွင်သည်။

ဂေါ့ရဲ့ ၈-နှစ်၊ ကုမ္ပဏီ ၁၀-နှစ်၊ ခေါ်ပိုးကညာ ၁၂-နှစ်၊ မလလ္လာကာ
၁၄-နှစ်၊ ဓနကညာ ၁၆-နှစ်၊ အဆန္တကညာ ၁၈-နှစ်၊ သခိုသ
ကညာ ၂၀၊ အသီသကညာ ၂၂-နှစ် မမွှေ့သတ်တွင် ပြမ်းသည်ဖြစ်
သောကြောင့် ပါအင်း၊ ငရွှေကြယ်တို့သည် ကုမ္ပဏီ ၁၀-နှစ်ရွယ်ခန်းချင်း
တွန်းထိုးပို့စီးကျိုစယ် ထိုခိုက်ကြသည်အမှုနှင့် * “သန္တိ” မေသန်ကာမ
ကံမပြောက်ထိုက်သော အရွယ်ဖြစ်သည်။ ယောကျားမိဘ၊ မိန်းမမိဘ^{*}
နှစ်ရပ်တွင် မိန်းမမိဘတို့ လူတိုးဘာဝရှုပ်ကလာပ်ကို မွေးမြှင်ရသူ ဖြစ်၍
အရှက်ရသည်။ ယောကျားမိဘတို့ ပုံးသာဝရှုပ်ကလာပ်ကို မွေးမြှင်
ရသူဖြစ်၍ အရှက်မရသူဖြစ်သည်။

မိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ မိအင်းငရွှေကြယ်တို့ကုမ္ပဏီ ဆယ်နှစ်ရွယ်ခန်းချင်း
တွန်းထိုးပို့စီးဆွဲးလူးကျိုစယ်ကြသည့်အမှုမှာ လျှော်

ပြစ်လျှော်ခေါ်ကို ပလပ်၍ တရားကို ယောကျားကခံစေလျှော်-

၉-ထက်ရောက်ပူ့ တရားဖြတ်ထုံး

မိရှုမ်းနှင့် မိပုံတို့ပြောဆိုကြသည့်စကားမှာ မိရှုမ်းက ကျွန်တော်မ
ခဲးသိုးငွေ့ ၅။ -ရှု၍ မိပုံတွင်တောင်းရာ ပပေးသည်သာမက ကျွန်တော်မ

* သန္တိ=မန်စပ်ခြင်း၊ ရောယာစိုက်ခြင်း။

လက်ဖောက်မှု တစ္ဆေးပြတ်ထံး

ကို နှုတ်ကျူးမှု နှုတ်လွန် “ငဆာန်သင်” ပြောဆိုပြီးလျှင်အမှု ကိုယ်စောင်းတိုက်သည်၊ ဆံကိုဆွဲချုပ်တွန်းထိုးကုပ်ပဲ့၊ သေးခံးသေးမြင်နှင့် * အနာဂရိပြုကျင့်သည့်များကို ခံနေပါသည်ဆိုသည်၊ မိပုံးအဆိုတင်လည်း ကျွန်ုတ်မနေအိမ်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် ပဲးဘိုးငွေ့၍။ ရှိသည်ဆိုရှုံးကျိုး ယုတ်ရှက်ရ မိဘိုင်ဘလဲးဆဲးသည်၊ ပါးကိုရှက်မည် မခံမရပ်ခိုင်အောင် မောင်းမဲးပြောဆို ဆဲးရေးခြင်းကြောင့် ကိုယ်စောင်း တိုက်ပေသည်၊ ကျွန်ုတ်မဏ်ပါးကိုရှက်သောကြောင့် ဆံကိုသွေး၍ တွန်းထိုးကုပ်ပဲ့သည်၊ ကျွန်ုတ်မတင် မရှုမ်း ခဲးသုံး၍ မတင်မရှုပါ ဆိုသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ မြန်မာ့အောင်ပါစေားကို “သပညဝါဝါလာနေယျှော်” ဖြင့် ဆင်ခြင်နားထောင်လျှင် မူလတရားလည်းမဟုတ်၊ ထာဝရတရားလည်းမဟုတ်၊ သာခတရားဖြစ်သည်။ မိပုံတွင် မိရှုမ်းခဲးဘိုးငွေ ၅။။။-ရှိသည်မှာ အနည်းငယ်ဖြင့်သည်။ အကျယ်အပွားမခြားဖြစ်သော ပလ်စော ပါရှိက်၊ ဆံထဲး၊ ကုပ်ပဲ့၊ တွန်းထိုးမှုမှာလည်း လက်နောက်ပတ်ခတ်ခြင်း တရားဆယ်ပါးတိတ်-

၁။ ပါးကိုပတ်သည်။

၁။ ခြေနှင့်ကျောက်သည်။

၁။ ဆံကိုယ်းသည်။

၄။ ကိုယ်လုံးခြားမှုရှိအောင် ထွောင်းသတ်သည်။

၅။ နားကို သည်။

ତେବେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

၇။ သေားစီးသေားမြင်ရှိသည်။

၈။ ဘဏ္ဍာင်းပေါက်တဲ့သည်။

ବି ॥ ଅର୍ଦ୍ଧଃକ୍ଷିଃଯାତ୍ରା

୧୦॥ ଆଶ୍ୟାତ୍ସାର୍ଥୀଙ୍କ ପରିମାଣରେ ଉପରେ ପରିମାଣରେ

ပိန်းမဖြစ်လျက် အခြားယောကုံး၊ ဆံကိုဆွဲးသော်၊ ပါးကိုပုတ်သော်
နိမ့်မြင်ရှိထောက် စီရင်ထုံးရှိသည်။ မိရ့မ်း၊ မိပ်တို့သည် ဆွဲများ

* ပါဠိ-အနာဒရန်းမြန်မာ-အနာတရ(အစိုးတရ, အမိတရ)တို့ကို ခဲ့ခြားသိမှတ်သင်ယူ။

၄၅၁ကြို ခုံတော်ပြတ်ထဲး

ချင်းဖြစ်သည်၊ တိုးကိုတိုး ဒေါသမီးကိုမသိမီးနိုင်ခြင်းလည် လောက ပည်တွင် ပါပြိုက်လေးရပ်၊ စန်းလွန်းနှုပ်၊ ဓာတ်ပုပ်ရာသီ၊ ကောလီ စုတ်၊ ရွားမီးနရစက်တို့နင် ကြိုကြိုက်လျှင် ခိုက်ရန်ဒေါသ ပွားများတတ် ကြောင်း လောကီအလိပ်ပြုမှာသည်၊ မိရှမ်း၊ မိပုံတို့ ခဲ့ဘိုးငွေ ၅။။-နှင့် ခိုက်ပွားရန်စီး ဒေါသမီးကို မသိမီးခြင်းကြောင့် ပါးရှုက်ဆံ့ဗျား၊ ကုပ်ပဲ့ တုန်းထိုး၊ သွေးခိုးသွေးမြင် အနာာတရရှိသည်။

မိန်းမချင်း ဆွေးမျိုးချင်း ပြစ်ပွားကြသည့်အမှုနှင့် လျှော်ပစ် လျှော် အက် ဓမ္မသတ်တွင်မပြုမမှာ၊ ဒက်ပြစ်စက်ရာကြီးလျှင် ဆေးဘိုးဝါးခသာ ပြုမှာသည်၊ မိရှမ်း၊ မိပုံတို့ ဒေါသမီးကို မသိမီးနိုင်ခြင်းကြောင့် ပြစ်ခြား သော်လည်း ကြက်မကဲ့သို့ အချင်းချင်းချုပ်ကြရှု ပြင်းပြစွာ ဒက်ရာမပေး နိုင်ခြင်းကြောင့် ဆေးဘိုးဝါးခ ပေါ်စေ မစိရင်သာ။

မိရှမ်းမိပုံတို့သည် လောက၊ ဓမ္မ၊ ရာဇ်အကြောင်း သုံးပါးတို့တွင်လည်း ဓမ္မရေးနင်စောက်၍ လောက၊ ဒေါသ၊ မောဟမီးကို ပယ်ဖျောက်ကြပြီးလျှင် ဂြိုဟ်အသာနှုပ်စက်ခြင်း ကြောင့် နှစ်ရီးကောင်းအောင် မေတ္တာထပ်မံအသစ်ပွားရှု တရားလွှာဆို မည်အတွက် မဟာမြတ်ပုန်ဘုရားကြီးကို ရည်မှတ်ရှု သက်ရှုည်ရောဂါ ဘင်းလွှတ်ပြုမ်းချုပ်းသာအောင် ပစ္စွန်း၊ သာရာ နှစ်တန်အကျိုး ဖြူဖြူး စီးပွားပြစ်အောင် ကောင်းမြတ်သော ဆုတောင်းပတ္တနာပြု၍ ဆူမ်း၊ ရေ ချမ်းတို့နှင့် လူဒါန်းပူဇော်၍ ပြုပြုမ်းကြစေ ဟူ၍—

၁၀-မြို့မှ တရားပြတ်ထဲး

ငမြတ်လွှာညီ ငတ္ထုတို့နှင့် မိန်တ်ပေးညီမ မိချင်းတို့ကိုကြသည့်စကားမှာ အဆိုပါစကားနှစ်ရပ်ကို သွှေ့တဲ့၊ အစိုးပြုယတဲ့၊ လက္ခဏာ၊ ဂဟောတဗ္ဗာ၊ အဂဟောတဗ္ဗာတရားပျားနှင့် စပ်ဆေးရွှေးချယ်လျှင် ဓမ္မသတ်တွင် မူလ တရားဆယ့်ရှုစ်ပါး၊ သာခတရားများကို ပြသည်မှာ။

၁။ ဉာဏ်ကြေးငွေ ရွှေသပြာချေးငှားသောပြီး။

၂။ ဉာဏ်ထားမှာ

၃။ သူတပါးဉာဏ်ကို ခိုးပြီးမှ အရောင်အဆင်း ဖျက်ရောင်းမှာ

၄။ ပေးကမ်းပြီးမှ ပြန်လှုန်ယူမှာ

ပြီးတရားပြတ်ထုံး

- ၅။ လက်သမားတိအဘိုက် ခဲ့ဝေမှု
 ၆။ သူရင်းငါး ကိုယ်ခစားမှု
 ၇။ ပရိသတ် သူတော်ခကာင်းတိရွှေ ပြောဆိုပြီးမှ နောက်မှတဖန်
 ပောက်ပြန်မှ
 ၈။ နှင့်းဝယ်ယူပြီးမှ တဘန်တို့ပြန်လို့ ပြောဆိုမှု
 ၉။ ပြေားအပိုင်းအခြားမှု
 ၁၀။ ယို့စုပ်သောအာမှု
 ၁၁။ ခိုးဝက်သောအာမှု
 ၁၂။ ပုံတ်ခတ်သောအာမှု
 ၁၃။ အသေသတ်မှု
 ၁၄။ အခြောင်း၊ အခြေလေးခု သတ္တဝါတိရှစ်နှင့်ကြောင့် ပြော
 ဆိုပြု
 ၁၅။ သူ့အိမ်သူ့စာသို့ သွားလာရောက်ပေါက်၍ ပြောဆိုမှု
 ၁၆။ လင်ခုံုံးမှား ရှင်းကုံးပြတ်စဲမှု
 ၁၇။ ညစ္စာပစ္စည်းများကိုဝေစားမှု
 ၁၈။ ကြော်နှင့်ပြုကြော်တိုက်၊ အလောင်းအစားမှုများသည် မူလတရား
 ၁၉—ပါးအဝင်ဖြစ်ကြောင်း။

သာခတရားမှာလည်း—

- ၁။ ပေးခြင်းသုံးပါး
 ၂။ လောင်းတမ်းခြင်း နှစ်ပါး
 ၃။ မယားအပြား ခုနှစ်ပါး
 ၄။ ကျွန်းအပြား ခုနှစ်ပါး
 ၅။ သားအပြားတကျိပ်နှစ်ပါး
 ၆။ တံ့သိုး သုံးပါး
 ၇။ အဂတီလေးပါး
 ၈။ အမူးခုနှစ်ပါး
 ၉။ ကညာ လေးပါး
 ၁၀။ ပါန်းမတို့လော်လည်ခြင်းငါးပါး
 ၁၁။ ပါန်းမတို့ကိုစွန်ပစ်ခြင်းအုံ
 ၁၂။ ပါန်းမတို့ မာန်တက်ခြင်းလေးပါး

၄၇၀ ပြို့ခုတေသနပြတ်ထဲး

၁၃။ အမျက်စွဲကြောင်းကါးပါး
 ၁၄။ ဖောင်းခြင်းနှစ်ပါး
 ၁၅။ ဝယ်ခြင်းနှစ်ပါး
 ၁၆။ မဝယ်အပ်သည့် ဥစ္စာလေးပါး
 ၁၇။ သက်သေအဗြား သုံးကျိုပ်လေးပါး
 ၁၈။ ဖယားခီးခြင်း ခုနစ်ပါး
 ၁၉။ ပုံတ်ခတ်ခြင်း ဆယ်ပါး
 ၂၀။ ဆာရေးခြင်း ငါးပါး
 တစားမျှားသည် သာခတာနား ဖြစ်ကြောင်းကို ပြမှာသည်။

ငြိမ်တွေ့လျှော့ပါးတွေ့မြှော့မြှော့မှုမှုမှာ မူလတရားဆယ့်ခုစွဲ
 ပါးတွေ့ပထမပြမှာသည် ဥစ္စာမြို့မြှော့တွေ့ တော်းကိုတွေ့း ချေးငှားသော မူလ
 တရားဖြစ်သည်၊ ငြိမ်တွေ့လျှော့ပါးတွေ့က ငွေ့ခြက် ၂၀-ကျော်ကို မိန်တေး
 ညီမှ မြို့ခြင်းလင် ငြိမ်ထွားရှိစဉ်ချေးငှားကြောင်း၊ မချေးယူကြောင်းနှင့်
 ကွယ်ဆိုသည်ဖြစ်၍ ခြေးငှားရင်း သဏ္ဌာန်ကို တင်စေ စိရင်သည့်တွင်
 ကာလရှည်ကြော၍ မီးလောင်ပေါ်သုံးကြောင်း မတင်ပြနိုင်ကြောင်း၊
 သိသူပြင်သူတို့ ဘဝခြားကြောင်းနှင့်လဲးဆိုသည်။

ကြေးငွေ့အနည်းမဟုတ်ငွေ့ခြက် ၂၀-ကျော်မှုဖြစ်သည်။ စာသုံးရပ်
 သက်သေ သုံးကျိုပ်လေးတို့တွင် တစ်တရား မပြုမသိနိုင်လျှင် လေးရပ်
 *ကဗျာစောင့်နှစ်တို့ရင်ရာ ကုံတရားသို့ ချေသင့်ချေထိုက်သည်ဖြစ်၍—

စိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ နှစ်ဦး နှစ်ချုပ်နှင့် ဘုရားတန်ခိုးကြီးရွှေ ထုံးစံရှိရာ
 ဖင်းဆီးတိုင် ယူညံပိုင်ထန်းညီးကြောစာ တော်းညီး
 ပီးတောက်ထွန်းနောက်သည်၊ တော်းညီးမီးအလျင်သော်မြှုမားကို ထင်
 လင်းသိသာမှ ရွှေးချေပို့စိရင်မည်။

* လေးရပ်ကဗျာစောင့်နှစ်တို့ စိရင်ရာ ဟုသည်ကား သက်စသေပြနိုင်သော
 မူလတရား တစဲ့ရှုစ်ပါးတို့၏ ကဗျာစောင့်သို့ ချုပ် အနှံးအနှံးငါ် ပေးရသည်။
 ထိုကဗျာစောင့်ကား။ ၁။ ပီးပြိုင်ခြင်း၊ ၂။ ဆန့်ဝါးခြင်း၊ ၃။ ငရှင်ပြိုင်
 ခြင်း၊ ၄။ ခဲ့မရှုံးလောက်ရခြင်းတို့ပင်တည်း။

၁၁-နှုတ်လွှန်ဆက်ရောက်မှု တရားပြတ်ထုံး

မိမန်းသီးမြှုံး၊ မြို့၊ မောင်ငတော်တို့၏ ငတေးသီး မိမ့်၊ မိတ္တတ်တို့၏ နှုတ်လွှန်ဆက်ရောက်မှု တရားစကားမှာ နှစ်ဦးအဆိပါ ကေားနှစ်ရပ်ကို သကတ်၊ ခြိမ်၊ လိန်၊ သချာ၊ ကာရကများနှင့်ရွှေးချယ်လျှင် မိတ္တတ်၊ မိပုတ္တိ အချေယ် ဆယ်ပါးတွင် မန္တဒသက ကိုးနှစ်ရွှေးယ် ဆယ်နှစ်ခုနှင့် ဂေါ်ရှိ ကုမ္ပဏီချင်းပေါ်လည် စကားခိုက်ရန် ဖြစ်ပုံးကြသည့် အမှတ် မြို့၊ မိမ့် ငတော်လွှန်ဆက်ရောက်ဆုံးရှိုက်နက်ကြောင်းနှင့် အဆိုအစ်ခံရှိကြ၍ မူလ အခြင်းဖြစ်ပုံးသူမြို့ပုံ၊ မိတ္တတ်တို့ကိုကြည့်ရှုရ ရှင်းတို့တွင်လည်း ဒဏ္ဍာ ဒက်ချက် အနာတရမရှိ၊ အကုသ်အကန်ရှိကြ၍ ပြစ်၊ သစ်၊ ကျမ်းကိုင်စေ ခိုရင်ရှုပည်လည်း နှစ်တိုက်ငယ်ကို အညိုးထားရှိ ဆင်ပြောင်ကြီး ပျက် စီး သေဆုံးကြောင်း၊ ယဉ်ငယ်စေားကြောင့် တောသား အများ သမ္မတရာတွင်ရောင်းရောင်း၍ ပျက်စီးသေဆုံးကြောင်းများကို တရားကုံး ဟောင်းရှိသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ မိန်းမချင်းစေ ဒါသအလျောက်မှာနှင့် မထိန်း ပသီမ်းနိုင်၍ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပုံးနှုတ်လွှန် လက်ချေက်တန်းထိုး သတ်ပုံတ်ကုတ်ဖဲ့ မိုးကြားသော်လည်း ကြက်မချင်း ခုပ်ကြားကြက်ထိုးကဲ့သို့ ဒက်ရာပြင်းပြစ်၊ တော်းကိုတော်း ပပေးနိုင်ခြင်း ကြောင့် လျှော်ပြစ်လျှော်ဒက်မွှေသတ်တွင် ပပြုမှု့၊ သွေးစီးသွေးပြင် ရှုံးလျှင်ဆေးသို့ဝါးခေါ်သာ ပြဆိုသည်။

ငတော်ဆင်ခြေတွင် တုတ်နှင့်ရှိုက်သည် ဆိုသည်မှာလည်း ငတော် ကိုးနှစ်ရွှေးယ်နှစ်ခုနှင့်တရားမောင်သွေးဖြစ်သည်။ ငတော်ကလည်း မရှိကြ ကြောင်းနှင့်ဆိုသည်ဖြစ်၍ မိမန်း၊ ငတေးတို့ လူငယ်မှုနှင့် လူကြီးမိဘတို့ စကား ကျယ်ပုံးမပြောမဆိုသာ။

ဒေါသကိုချုပ်တည်း၍ မာန်ကိုထိန်းသိမ်းကြပီးလျှင် မိမန်း၊ ငတေးတို့ မေတ္တာတရားကို အသစ်ပွားရှိ တရားစကား ပြောဆိုရမည့် အတွက် တန်ခိုးကြီးဘုရားမှာ သက်ရှုည် ရောဂါ ကင်းလွှာတို့အောင် သက်စေ ပိုးဖော်ပိုးတိုင်လွှာ အိန္ဒိယောင်းမြတ်သော ဆုတောင်းပတ္တနာ့ ပြကြ ပြီးလျှင် နှစ်ဦးကပင် ဒေါသကိုသိမ်း၍ ပြောမြို့ကြစေ ဟူ၍-

၄၅၀ ဗြို့ခုံတန်ဖြတ်ထဲး

၁၂-မြှေ့မှု တရားဖြတ်ထဲး

ပီအဗုံ၊ ငသာအေးတို့နှင့် ငလူ၊ ငသာကုယ်တို့ စကားမှာ နှစ်ဦး အဆို စကားရပ်များ၏ ကလဟ၊ ပိုဝါဒ၊ သွှေနိမ့်တို့ထောက်သော် *ထာဝရ တရားလေးပါး၊ နှုတ်မှုလတရားငါးပါး၊ တနည်း-မှုလတရား ဆယ့်ရှစ်ပါး များနှင့် ရွှေစစ်လျှင် မှုလတရားငါးပါးအဝင်ဖြစ်သည်၊ မဆွေးမပြတ် သင့်သည် တကြောင်း၊ မြှေ့ပိုင်ခြင်းတရားခုနှစ်ပါးတို့တွင်—

၁။ ဘိုးဘွားဘမိပိုင် မြှေ့လည်းဘပါး၊

၂။ အသပြာကြေးငွေ့ပေး၍ ဝယ်ယူပိုင် မြှေ့လည်းတပါး၊

၃။ နှေမြှေတိုင်၊ တောကဲ့တို့ချထား၍ ပိုင်မြှေ့လည်းတပါး၊

၄။ မြှေ့ရှင်မရှိ ဂုတ်လုပ်တိကျော်း ထားမပြီးချ ချထားလုပ်စားရသည့် ပိုင်မြှေ့လည်းတပါး၊

၅။ သုတေပါးဥစ္စာပျော်တို့ပေး၍ ပိုင်မြှေ့လည်း တပါး၊

၆။ အရှင်စိုးမင်းတို့ပေး၍ ရသည့်ပိုင်မြှေ့လည်း တပါး၊

၇။ ဥစ္စာရှင်တို့မတားမဆီး ဆယ့်နှစ်ကျော် မင်းသုံးဆက် မြှေ့က် ပရောင်သီးမဟုတ်၊ တရပ်တရာ့ဘတ်းရှိနေလျက် လုပ်စားရသည့် ပိုင်မြှေ့လည်း တပါး၊ — မြှေ့ပိုင်ခြင်းခုနှစ်ပါးကို ဓမ္မသတ်တွင် ပြမှာသည်။

* ထာဝရလေးပါးကား—

၁။ ကြောင်းဘုရားမြှေ့။

၂။ ကျောင်းဘုရားကျော်။

၃။ မြို့ချာနယ်ခြား။

၄။ မြို့လာဘလာကျော်။

† မှုလတရားငါးပါးကား—

၁။ လယ်ယာကိုဆယ်နှစ် လက်ရှိလုပ်စားသူ့၊

၂။ တရပ်တည်းနေလျက် ဆယ့်နှစ်အတွင်း ကြေးမဇာတ်းသူ့၊

၃။ အစုံးကြေးဝယ်ကျော်ကို ဆယ့်နှစ်အတွင်း မဇော်းသူ့၊

၄။ သူကြီးမြေတိုင်၊ ပြည်စိုးတို့အကောက်အစား၊

၅။ အခွဲတရား၊

မှုလတရားဆယ့်ရှစ်ပါးကို စရွတ်ပြခဲ့ပြီး။

နှေမြှေတိုင်၊ တောကဲ့သူကြီး၊ ဓတာခေါင်း။

ခြော့တရားပြတ်ထုံး

မြေသေ၊ မြေချင် နှစ်ပါးရှိသည်။ ဘုန်းကော်ကြီးလျေဆော့အချင် ကော်မူင်းပြတ်က ပေးချေသနားတော်မွှေသည့် လယ်ယာမြေများ မြေသေပြစ် ကြောင်းရှင်းပြင် ကြော်ကျိန်သော လယ်ယာမြေများမှာ မြေချင်တရားသက်ဝင်ကြောင်းကို အစောင်စောင်ဓမ္မသတ္တုင် ပြုမှာသည်။

တရားသူကြီးယူဆချက်။ မိမေး၊ သသာအေးတို့၌လဲ၊ သသာကွဲယ်တို့အောင်းဖြစ်ပွား တရားတွေ့ဆုံးကြ သည့် လယ်ယာမြေများကိုနားထောင်လျှင် မိမေး၊ သသာအေးတို့ ငေားဘုံးဘရာဆိုင် ပို့ခဲ့လိုက်သည့် လယ်ယာမြေများပြုနှင့်သော်လည်း နှစ်ပါရိုစွေးရှည်ကြောကွာဝေးမ်းလေးဆက်မြောက် နှစ်ပေါ်းလေးဆယ်ကျော် မလုပ်မစားရ ကြောင်း၊ ငလ္လာ၊ သသာကွဲယ်တို့ ထားမျိုးချုပ်ပို့တိုကျင်းလက်ချုပ်လုပ်စားကြောင်းမှာ နှစ်ဦးပြောစုံညီ သိသာသည်။

ငလ္လာ၊ သသာကွဲယ်တို့က ခုတ်လုပ်တိုကျင်း ထားမျိုးချုပ်ပေါ်လေးဆက်မြောက် နှစ်ပေါ်းလေးဆယ်ကျော် လုပ်စားရမှန်ပြားသော်လည်း အာဖိယနှင့် ဟရာ၊ အဝဟရာ၊ ကြုံယာပကြီးကာပနှင့်၊ ဌာနာစာဝန်စသာ ခိုးခြင်းနှစ်ဆယ့်ငါးပါးတွေ့်-

အာဖိယနှုန်းခြင်းမှာ ကျွန်းမိုးပြု လယ်ယာဥယျာဉ်ခြုံ အာစရုံသောသူ့ဥစာပစ္စည်းများကို မဘဏားသဖြင့် ဟရားလျှော့ဆုံးယူပြစ်းသည် အာဖိယနှင့် အဖိန္ဒာဒါနခိုးခြင်းမည်၏။

ဟရာကြီးခြင်းမှာ သူတပါးဥစာပစ္စည်းကိုဆောင်ယူသွားရှုကြုံးကျိုးရှင်အောင် ကြံ့ဖန်စဉ်းလဲ့၍ ခိုးခြင်းသည် ဟရာကြီးခြင်းမည်၏။

အဝဟရာခိုးခြင်းမှာ သူတထူးအပ်နှုံးထားသည့် စပါးဆန်းရေး၊ ဧရာဝါးဥစာပစ္စည်း၊ ဆင်မြင်းကျိုးနှားများကို ထိန်းပျက် ထားပြီးလျှင် ရန်သူယျကဆီးရှိကြောင်းနှင့် ပြောဆုံးခိုးခြင်းသည် အဝဟရာခိုးခြင်းမည်၏။

ကြုံယာပထဝိကာပနှင့် ခိုးခြင်းမှာ ကြုံယာပုံးပုံးလဲ့ပါးတွေ့် တပါးပါးကိုဖျက်၍ ခိုးခြင်းသည် ကြုံယာပထဝိကာပနှုံးခြင်းမည်၏။

ဌာနာစာဝန်ခိုးခြင်းမှာ သူတထူးတို့ဥစာပစ္စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဌာနနှစ်ရ ရာထူးကိုသော်လည်းကောင်း နေရာဌာနမှ ဧရာဝါးစေခြင်းသည် ဌာနာစာဝန်ခိုးခြင်းမည်ကြောင်းကို တရားကျမ်းဂန့်တွင် ပြုမှာသည့်ပြစ်သောကြောင့်—

၄၅၁ ခုံတော်မြတ်ထဲး

မိမ္မား၊ ငသာအေးနှင့်လူ့၊ ငသာကွော်တို့ အခင်းဖြစ်ပွားတရားတွေ့ဆုံး
သောလယ်ယာမြေများသည် မိမ္မား၊ ငသာအေးတို့က ဘေးဘီးဘဏ်ပိုင်
ဆိုင်တိုက်သည် လယ်ယာမြေများကြောင်းနှင့် အဆိုတွင် ပါရှိသည် ဖြစ်
သည်၊ ငလူ့၊ ငသာကွော်တို့ကလည်း ကြေးနှင့်အပေါင်ရောက်သည်၊ အထုံး
အပိုင်သက္ကရာဇ်စာချုပ်၏ရောင်းသည်၊ ဘေးကဆင်း၍ ဘီးဘဏ်ကို ကျွန်ုင်
တော်တို့တိုင် ပိုင်ဆိုင်သည် လယ်ယာမြေဖြစ်ကြောင်းနှင့်လည်း မဆိုနိုင်၊
မင်းလေးဆက်မြောက် နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော် လုပ်စားရာကြောင်းကို
သာ ဆိုနိုင်သည်ဖြစ်၍ အားလုံးရဖော် မစီရင်သာ။

ဝိရင်ဆုံးပြုတ်ချက်။ ။နှစ်ဦးက လောဘ၊ ဒေါသကိုရုပ်သိမ်းကြပြီးလျှင်သံ
သရာဝန်းကောင်းအောင် ငလူ့၊ ငသာကွော်တို့ လက်ရှိ
ထိန်းသိမ်း၊ ထားမညီးချု ခုတ်လုပ်တိကျိုင်းလုပ်စားရသည့် လယ်မြေအနက်
လုပ်စားရသည့်လယ် ငါးတင်းကြီး၊ မလုပ်စားရသည့် ကုန်းပြီ ငါးတင်း
ကြီး၊ နှစ်ခုပေယ်တင်းကြီး ကုန်းလယ်ကို ငလူ့၊ ငသာကွော်တို့ရဓစာ၊ မိမ္မား၊
ငသာအေးတို့က မလုပ်မစားရ၊ မင်းလေးဆက်မြောက် နှစ်ပေါင်းလေး
ဆယ်ကျော်ရှည်ကြာကာဝေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဘေးဘီးဘပိုင် မှုန်
ငြားသော်လည်း ဆယ်တင်းကြီး ကုန်းလယ်ယာမြောက် ရကောင်းသည်
မဆိုသာ၊ လပ်စောင့်ရရှိတဲ့မှာ မစီရင်သာ၊ တရားကိုသို့သာနှုတ်သိမ်း၌ ပြု
ပြုမ်းကြခေါ်ဟူ၍—

၁၃-အမွှေခွဲးဝေးမူ တရားပြုတဲး

မိဆိုင်းနှင့်ပေန်းအောင်တို့ ဆိုကြသည့်စကားမှာ အမွှေတို့မည်သည်
စတုရုက္ခန်းည်းဥပမာဏီးပါးများနှင့်မှာပြသည်တော်ကြောင်း၊ တဘာသာသာချင်း
ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဘုရားမိက္ခာအမွှေဝေရာသောတရား၊ အမိစုံ၍ အဘ^၁
ခြားရာ အမွှေဝေခြင်းတရား၊ အထက်သား၊ အောက်သား အမွှေဝေခြင်း၊
အမွှေရင်းတရား ခန်းပါးများနှင့်စိရင်သာအောင် မိဆိုင်းကဗျာန်တော်မ^၂
ဘ-ငဲ့၊ မိခွေးမနှင့် သင့်နေမွေးမြှင့်သော သီးပဟုတ်ကြောင်းနှင့် အဆိုဒါ
သည်ဖြစ်သည်၊ ပေန်းအောင်လည်း အမိ မိအေးနှင့် ရှင်းကွာသားဖြစ်
ကြောင်းမှာ သိသာသည်။

မြို့မှူးတရားဖြတ်ထဲး

စိန်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥အမွှေခံသင့်၊ ခံထိုက်အောင် မိဘိုင်းတချုပ်၊ ပေန်းအောင်တချုပ်၊ နှစ်ဦး နှစ်ချုပ်နှင့် တုရားတန်ခိုးကြီးရွှေ ဖယောင်းမီးတိုင် ပြင်ထွန်းညီကြေစွာ၊ မိဘိုင်းပီးတော်ကို ထွန်းနေ နှင့်၍ ပေန်းအောင်မီးအလျင်သော်မြို့မြို့လျှင် မိဘိုင်းသည် ပေန်းအောင်အဘ ငါးသီးအမှုန်ပြစ်သည်၊ ပေန်းအောင်ထဲ ထိန်းသီမ်းထားသည့် ဥစ္စာပစ္စည်းသက်ရှိသက်မဲ့ စာရင်းကို ပေန်းအောင်က အမှုန်တင်စေ၍ ညီမျှ ဝေးသွေးယူကြစွာ၊ ပေန်းအောင်မီး တော်ကို ထွန်းနေ နှင့်၍ မိဘိုင်းမီးအလျင်သော်မြို့မြို့လျှင် ငါးသီးမိဘိုင်းမဟုတ်မမှုန်ပြစ်သည်၊ ငါးသား ပေန်းအောင်လှိုအမွှေကို ခံစားကောင်း သည်မဆိုသားကပ်စေတရား ဘုံးရှုံးသူက ခံစေဟူ၍—

၁၄-မြို့မှူးတရားဖြတ်ထဲး

ရဲလျကော်သူ နော်ရထာနှင့် ရေနံချောင်းမြို့ သူကြီးဟောင်း ကျွန်ုံး၊ မယားမီခိုတို့ ပြောဆိုကြသည် စကားမှာ—အဆိုပါ စကား နှစ်ရပ်ကု မြို့တက်ခြင်းတရားခြောက်ပါးနှင့် ရွှေးစစ်ယျာင် မြို့တက်ခြင်းတို့မည်သည်— အပွားပေးမည်ဆို၍ ချေးယူလျှင် ရင်းပွားနှစ်ရပ်ကို ပေးဆပ်စွာ၊ အရင်းကို ပေးဆပ်၍ အပွားအညွှန်ကျင့်ယျာင် တိုးတက်ခြင်းမရှိ၊ ရင်းပွားနှစ်ရပ် ကျင့်ရှုလျှင်လည်း အကုံးမရှိ၊ နှစ်၊ လ၊ ရက် ပရီစွေးဒါ ချုပ်မှတ်သည် အတွင်းတောင်းလျှင် အရင်းကိုဆပ်စေ အတိုးကိုလပ်စွာ၊

လက်လှယ်ဆင် ချေးယူငါးသည်မှာ ချုပ်မှတ်သည့်အတိုးပေးဆပ်စွာ။

ချေးကာလအတိုးမပါ၊ အတိုးပါကြော်းနှင့် ဗြို့ဆိုလျှင် ချေးမြို့တွင် အစွဲးအတိုးတွေကို နှစ်နှုပ်စွာ။

ချေးသည့်ကာလအတိုးပါလျက် မပါကြော်းနှင့် မြို့သားက ကွယ်ဆိုလျှင် နှစ်ဆအတိုးနှင့်ဆပ်စွာ။

ချေးငွေ့တဆယ်ကို နှစ်ဆယ်ပွဲးဆိုလျှင် မြို့သုံးစွာ။

မယားကြီး ချေးမြို့ကို လင်အံ့စိုး တောင်းဆိုလျှင် ရင်းပွားနှစ်ရပ်ဆပ်စွာ။

လင်ချေးမြို့ကို မယားအသီ တောင်းဆိုလျှင် ရင်းပွားနှစ်ရပ်ဆပ်စွာ။

ရေစကြို ခုံတော်ဖြတ်ထုံး

ခရီးသွားစု လင်လမ်းတွင်ချေးမြှိုက် မယားမသီ မတောင်းဆိုလျှင် မယားမှာမတောင်းသာ၊ လပ်စေ့ လင်မသောမီ အစုံအညီ တောင်းဆိုဘူး လျှင် ဆပ်စာ ပြုမှာသည်။

ရဲးလျေကျော်သူ နော်ရထာက ရေနှံချောင်းမြှို့ သူကြီးဟောင်း စာ ရေး သိရိမည်သူ ဝပါ၏တို့*ဘကြီးတော်ဘုရားလွှတ် ၁၁၉၅-၁၉၇၈ ဧ ၁၂၅-ကို အဘိုးငွေသုံးပိဿာကို နှစ်ယန်ငုံချေးပေးမည် ယူကြောင်းနှင့် အဆိုဓရက်သည်မှာ ငက္ခန် ဘဝခြားပြီးနောက် မယားပိခိုက်နှင့်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော်ရှိမှ စဲးသို့တောင်းသည်။ ပိခိုက်လည်း လင်ငက္ခန် ရှိစဉ် တောင်းဆိုဘူးသည်မရှိကြောင်းနှင့် အစုံခံသည်ဖြစ်၍-

ပူထရုံးစိရင်ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သဏ္ဌာဏ်နှင့် လင်ငက္ခန်ရှိစဉ် တောင်းဆို ဘူးသည် မတောင်းဆိုဘူးသည်စစ်ဆေးရန် ရှိသော်လည်းထူးလွှတ်ပြန်တော်မှုသည် အမန္တိတော်အတွင်း ဘကြီးတော်ဘုရား လွှတ် ကြေးဟောင်းမြှို့ဟောင်းပြုစွဲ၍ ရပ်ဆိုင်းဖော်။

လွှတ်စတော်အမိန့်။ ။ကောက်ယူစိရင်ချက်ရှိသည်ကို ရဲးလျေကျော်သူ နော်ရထာက လွှတ်တော်မှု့သောက်ထား၍ အသိအစစ် ခံချက်အရ တရားတိုက်ရာ စစ်ဆေးစိရင်စေ့လွှတ်တော်ကမှတ်တော်မှုချက် အတိုင်း ရဲးလျေကျော်သူ နော်ရထာ၊ ပိခိုက်အသိအစားအမြတ် မရှင်းမလင်းရှိကြသည်။ ဒီရင်သာအောင် ရဲးလျေကျော်သူ့နှုန်းရထာအသိအတိုင်း သက္ကရာဇ်စာချုပ်ကိုတင်စော်။

တင်ပြသည် သက္ကရာဇ်စာချုပ်ကို နားထောင်ပြီးမှ အဆိုပါစကားရပ်ကို ရွှေးချယ်စိရင်မည်ဟု၍-

၁၅-လက်ရောက်မှုတရားဖြတ်ထုံး

ငလန်းနှင့် ငလိုင်ပေါ်တို့ ပြောဆိုကြသည် လက်ရောက်မှု တရားမှာ နှစ်ဦးကဗြိုင်သူသက်သောပြောပေးစေ ကောက်ယူစိရင်ချက်ကို လက်ဘက်လှမ်းစား၍ ငလန်းမယား မိကလိုတို့ပြောပေးသက်သော မိုး၊ မိပုံး ငလိုင်ပေါ်ပြောပေးသက်သော မိခိုင်၊ မိကသည်းတို့ကို ပြောပေးရှိသည်။ သက်သောပြား

* ဘကြီးတော်ဘုရားနှစ်းတက်သောအား ကြေးမောင်းများကို လွှတ်တော်မှုခြင်းကိုဆိုသည်။

လက်ရောက်မှု တရားပြတ်ထဲး

သုံးကျိုပ်လေးတွင် အနောက်သာကဗ် သက်သေ၊ ဗာဟိုရသာမက်သက်သေ နှစ်ရပ်တွင် မိုင်၊ မိုင်၊ မိုကသည်းတို့သည် အနောက်သာမကဗ် ဆွဲမျိုး ညတိသက်သေပြစ်၍ တည်ထိုက်သည်တွင်လည်း မယားမိုကလီ၊ ငလိုင် ပေါ်ညီ ငင်္ခုမှု နှုတ်ကျော်။ နှုတ်လွန် အသာတရာ၊ အနာတရာ၏ပါးတို့တွင် အသာတရာလက်ရောက်သည်ကို စကားများကြောင်း ငလိုင်ပေါ်မယား မိစာ၊ မိန့်၊ မိပုံ၊ မိကလီ၊ အမိ မိခိုင်၊ မိကြီး၊ မိကသည်းတို့ ကျမ်းဘုရား အချုပ်အပြုမရောက်သင့်၊ မိစာ၊ မိပုံ၊ မိခိုင်၊ မိကသည်းတို့ ကျမ်းဘုရား ရောက်၍ အချုပ်နှင့် ကျမ်းသစ္ာဆိုရလျှင်လည်း မဟုတ်မမှန်ရှုလျှင် အမှုသည် နှစ်ဦးတို့ ပစ္စာပွန်၊ သံသရာ အကျိုးနှစ်ပါး ဓရတ်ယူတ်ရာသည် ဖြစ်၍ ငရဲ့၊ တိရစ္စာန်၊ ပြီတ္ထာ၊ အသူရကာယ်-အပါယ်လေးဘုံသို့ ရောက် ကြမည်ဖြစ်၍ ငလန်းမယားမိကလီ၊ ငလိုင်ပေါ်ညီ ငင်္ခုမှုတို့လည်း ဒုလ္လာ တရားတွင် မနှစ်တ္ထဒုလ္လာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှစ်ရပ်ကို ခွဲးခြမ်းစိတ်ဖြာ သိသူများပြစ်သည်၊ မိပုံ ခန္ဓာပ္ပါကသည်* အသာသုပယာသ မျှုပ်မီ ချုပ်ပြီးနောက် အသာသုပယာသသို့တင်၍ အသာသုပယာသ ချုပ်လျှင် လက်ပံထင်းတုံးကဲသို့ ပြော်ကော်ပစ်ချရလျှင် ဖွဲးခြမ်းတဆုပ်မျှ အဘိုး မထိုက်သည် ခန္ဓာဖြစ်၍ သည်းခံအပ်သည့် တရားကိုထောက်ပြီးလျှင်-

ဝိရင်ဆုံးပြတ်ချက်။ ॥နှစ်ဦးနှုတ်လွန် လက်ရောက်စကား တရား တွေ့ဆုံးမည့် အတွက် လက်ဆောင်ယူ ကျေးရှာတွင် ထာဝရဘိုးဘွားမိဘတို့ ကိုးကွယ်သည့် စေတီတော်မှာ ငလန်းမယား မိကလီက ဖယောင်းတိုင်ရေ ၁၀၀၊ ငလိုင်ပေါ့၊ ညီငင်္ခုမှုတို့က ဖယောင်း တိုင်ရေ ၁၀၀စီ၊ ၃-ဦးအညီပူဇော်၍ ထွန်းညီလှဒါန်းပြီးလျှင် ဆုတောင်း ပတ္တနာပြုရမည်မှာ လောဘက်းရာ၊ ဒေါသက်းရာ၊ မောဟက်းရာ ပိမှုတိုရသဖြစ်သော နိုဗ္ဗာန်ကိုရလိုပါကြောင်းနှင့် ဆုတောင်းကြပြီးလျှင် မေတ္တာတရားကို အသင့်ပွဲးရှုံး ဒေါသကိုရပ်သိမ်းကြပြီးလျှင် မိကလီမိန်းမ ဖြစ်သည်၊ လက်ရောက်ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ ငလိုင်ပေါ်ညီ ငင်္ခုမှုတို့ကိုသည်းခံပါဆို၍ လက်အုပ်ချုပ်းလျှင် ကန်တော့စေ ဟူ၍—

ခုတိယပိုင်းပြီး၏။

* အသာသ ပသာသ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်။

တတိယရိုင်း

၁ - ခုံးဝေစန်ပါဌာန့်ပတ်သက်သည့် အမိန့်တော်

နိုင်ငံတော်အတွင်း နယ်ပယ်ကျဉ်းကျယ် အိမ်ခြေနည်းများ ခရီးနှီးဝေး ပျမ်းမျှပြီးအလိုက် တရားရာဇ်တ် မျက်နှာညီများကို ခဲ့ဒေ စိရင်စေမည့် စီရင်စေမည့်ခုံးမည်၊ ဦးဇရ ၃၆-ခုံးတော်ခန့်ထားထမ်းရွှေက်စေရန် မူန်ပြစာရင်း ဆက်သွင်းချက်အတိုင်း သင့်ပြီ။

၁၂၂၀-ခု ကဗျာန်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ နာခံခတ် စမြောင်မှူးမင်းထင်စည်သူ့ပြန် အမိန့်တော်။

၂-ခုံးတရားရုံးယျားတွင် လိုက်နာရန် အမိန့်တော်

* (ဘုန်းခတ် အလွန်ကြိုးမြတ်တော်မူလျသော ရောမြှုံးအရှင် ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းလာခင် ဆင်ဖြူများရှင် လက်နက်စကြာသာခင် အသျောင်ဘဝရှင် ပင်းတရားကြိုးဘုရား အမိန့်တော်ရှိသည်) ရုံးမှူး၊ ရုံးမှူး၊ ရာဇ်တ်မှူး တရားစကား လျောက်ထားသည့် အမှုများနှင့် အယူခံညာက်ပူးပေါ် ရေးစားလှုပ်စားမှုစဉ် ကြေးငွေအတောင်းအခဲ အကုန်အကျော်ရှုံးစေနှင့်၊ နေ့ရက် ဖျော်မကြာစေရ၊ ပြီးပြုတွေ့ယ်အောင်သာ ဆုံးပြုတိရင်ကြေား။

ရွှေပြည်တော်မူစဉ် နိုင်ငံတော်အတွင်း အရပ်ရပ်အဝေးမြှုံး ကျေးရွာ ဆိုင်ရာစုန်းပုံအပ်တို့မှာ ရာဇ်တ်မှုများနှင့် ပြောဆိုလာလျှင်-

တရားတက်(၅။။)ကါးမှူး၊ အစစ်ခံရေး(၇။။-၁။း)ခုံးနှစ်မူးပါး၊ အယူခံညာက်ပူးပေါ်တော်သာက်သင့်(၅။။)ကါးမှူး၊ ကော်ကိုချက်ပြုတော်ရေး(၂။။-၁။း)နှစ်မူးပါး၊ လဘက်ဘိုး(၂။။-၁။း)နှစ်မူးပါး၊ ကျော်စွဲးကိုင်ကျိုန် ဆိုကြရသည့် ထရားစကားမှာ မိမ္မာန်ချုပ်ရေးတော်သင့်(၅။။)ကါးမှူး၊ လှုပ်(၂။။-၁။း)နှစ်မူးပါး၊ ကျော်ထုပ်(၅။။)ကါးမှူး၊ ကျော်ပင်ကျော်းတိုက်(၂။။-၁။း)နှစ်မူးပါး၊ မြဲးထုန်း၊ ဆန်ဝါးရောလား၊ ခဲးထောက်၊ ကမ္မာလေးရပ်တို့တွင် တရာ်ရပ် စိရင်ရပ်လျှင်လည်း—

* အမိန့်တော်များတွင် အစခါးပြတ်ပို့ခို့စာက်တို့အကျဉ်းရုံး၌ ပေယာလကန်လျက် “ဘုန်းတော်ချိမ်းလာ” ဖုန်းသာပြုသည်။

† တပဲးအစား တစ်သုံးဘက်မြှုပ်၍ ပါသာ ရောမြှုံးသည်။

တရားမူခင်၊ ခိုင်ကြေးသတ်ပုတ်သည့်အပိုင်းတော်

မြို့ထွန်းမှုမှာစွဲတွေ့နျော်ရှုပြရေးတာက်သင့်(၅။။)၊ ဒါးမူး၊ လုံး(၂။။-၄။။)
နှစ်မူးပဲး၊ ဘယ်သင်းဘိုး(၂။။-၁။။)နှစ်မူးပဲးနာရီစောင့်(၂။။-၁။။)နှစ်
မူးပဲး။

ဆန်ဝါးမှုမှုသိဒ္ဓရုပ်ရေးတာဘက်သင့်(၅။။)ကါးမူး၊လုင်(၂။။-၁။)
နှစ်မူးပဲး၊ ဆန်ဘိုးတာဘက်သင့်(၂။။-၁။။) နှစ်မူးပဲး၊ ပြီးရေးတာဘက်သင့်
(၈)တကျပြုပြီးလုင်တာဘက်သင့်(၅။။)ကါးမူး၊ဖြတ်စာရေး(၅။။)ကါးမူး၊
တံဆိပ်တွက်(၅။။)ကါးမူး။

ရေသားမှုမှာ အဓိဋ္ဌာန်ချုပ်ရေးတာက်သင့် (၅။။) ငါးမူး၊ လွင်
(၂။။-၃။။)နှစ်မူးပဲး၊ ဆိပ်ထိန်း(၅။။)ငါးမူး၊ တိုင်စိုက် (၅။။)ငါးမူး၊
၅၃
၅၄
၅၅^၁ကြုံ(၅။။)ငါးမူး၊ ဝါးနှိပ်(၅။။) ငါးမူးနှာရီစောင့်(၅။။) ငါးမူး၊
ခဲ့းသထာက်မှုမှာ မြို့ဗာန်ချုပ်ရေးတာက်သင့် (၅။။) ငါးမူး၊ လွင်
(၂။။-၃။။)နှစ်မူးပဲး၊ ခဲးဘိုး (၅။။) ငါးမူး၊ သက္ကယ်စည်းခဲးစောင့်(၁။။)
တကျော်။

လျင်ဝတ်မှာ တန်းနောက်မှုမှတ၍ ချမှော်ရလျှင် တတိုင် (၂။။-၁။) နှစ်မူးပဲး၊ ရွှေနေထိုးမှာ တခေါက်တခါလဲးဆိုရလျှင် (၂။။-၁။) နှစ်မူးပဲး၊ ခရီးဝေးလိုက်ရလျှင် တတိုင် (၂။။) ငါးမူးကျေ၊ ထောင်တန်းအကျဉ်းချုပ် ထားရသည့်အပြား၊ အချုပ်စား (၂။။) ငါးမူး၊ ကွမ်းဘီးမှာ လျှော်ပြုစေလျှင် (၁၇) တမိဿာလျှင် (၁၇) တဆယ်၊ သည်မျှသာ စားယူကြ ပေါ်

မှတ်ချက်ရေးမှတ်ပုံတင်အတည် ခုခွဲအဆိုတိ အဆိုခံစာရင်းတင်ကြ၊ အင်တာင်းစား၊ အရှစ်စားစသည်-ခုထဲ၏ အပိုအမိမစားပယ္ယာကြဖောင်း

၁၇၈၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငြားတော်မူသည့် အမိန့်တော် အောက်တော်
ကို မတည်ပို့ခိုစားယူကြလျှင် စားယူသွားကို ဝန်တိုက်အပြစ်အလျောက်
စိရင်၊ အရပ်ရပ်ထီးရှုနှင့်ရုံး၊ စောင်္တား၊ မြို့စား၊ မြို့ဝန်၊ စစ်ကဲး၊ မြို့ရှားအစိရင်
သူကြီး၊ ခေါင်းအကြီး၊ စုထိန်းစုအားဖြေတို့ကို စောင်းအောင်ဆင်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၅-ခုက္ခန့်လပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့ နာရီတော် ၁၆၂၄၊ မင်းကျော်ပြန် အပို့ကြိုး မင်းကျော်ပြန် အပို့ကြိုး

**၃-တရားမူမင်း ခိုင်ကြေး သတ်မှတ်သည့်အပိုင်းတော်
ဘုရားတော်ချို့မြဲး၊ လာလက်ရောက်နှစ်လွန်အိမ်မူစရိတ် တရားတစ္ဆေ**

၄၁။ ခုံတော်ပြတ်ထူး

ဖြင့်ပါးကြသည်များမှာ မြိုဝင်, မြိုအုပ်, သူကြီး၊ စဲလန်တို့ရွှေ၊ ရွှေလက်ထက်တော်ထူးပြန်တော် မူသည့် *အမိန့်တော်တော်၊ အတိုင်းသာ ကြေးငွေ့မတော်င်း၊ မစားမယူ၊ ပိုမိုတော်င်းခံစားယူကြောင်းနှင့် ရွှေနား တော်ပြတ် ကြားသိအတော်မူသည်။ အပိုအမိုအတော်င်းအခံ မစားမယူ စေနှင့်။

လက်ရောက် နှုတ်လွန်မှုများမှာ လျှော်ကြေး(၁)တမိသာလျှင် ၁ပိ ကျသာ စားယူကြစေ။

လင်ကွာမယားကွာမှ လျှော်ကြေးမထွက်သည်ကို ခဲ့းဝေသည့်ဥစ္စာကို အစွဲးပြု၍ ခိုင်စားမယူစေနှင့်၊ အမိန့်တော်အတိုင်း ဉာဏ်ပူဇော်ရေးလုပ်တွက် ကိုသာ ယူစေ။

အမော်မှာ မြိုခြားအစိုးရတို့ စိရင်ပြီးပြတ်သည် အမှုကိုသာ ခိုင်စား ယူစေ၊ အမွှေစား သားချင်းတို့အလျောက် ခဲ့းဝေပြီးပြတ်သည် အမှု၊ စုံရာ တို့ စိရင်ပြီးပြတ်သည်အမှုများမှာ ခိုင်းစားဆို၍ မတော်င်းမယူစေနှင့်။

ဆိုင်ရာသူကြီး၊ ကဲလန်တို့ထံ စွဲးဆိုစိရင်သည့်နောက် သားချင်းတို့ဖြစ် စေ၊ စုံရာလူဖြစ်စေ စိရင်ပြီးပြတ်သည်အမှုများမှာ ခိုင်စားတဝက်ကိုသာ စားယူစေ။

လယ်ပြီ ရောင်းဝယ်မှုများမှာ ပြေတိုင်သူကြီးတို့က အဘိုး (၁) တမိသာလျှင်(၃)c ဒါးကျပ်ကျသာယူစေ၊ ပိုမိုမတော်င်းမယူစေနှင့်။

ကြေးတော်င်းခံမှုများမှာလည်း မြိုစား မဖြောင့်ကွယ်စာနှုံး စိရင် ချက်ပြတ်စာနှင့် ပြီးပြတ်ရလျှင် မြိုစားကျသာ ခိုင်စားပေးဆောင်စေ၊ မြိုဂျင်မှာ မတော်င်းမယူစေနှင့်။

မြိုစားမကွယ် အဖြောင့်အမှန် ထွက်ဆိုလျှင် တော်င်းခံရသည် အမှုများမှာ ခိုင်စားမတော်င်းမယူစေနှင့်၊ ရေးလုပ်တွက်ကိုသာ အမိန့်တော်တပ်းအတိုင်း တော်င်းခံစားယူစေ၊ အမိန့်တော်ကိုမတည် ပိုမိုစားယူလျှင် စားယူသူတို့ကို ဖုဒ္ဓဒဏ်စိရင်။

သူ့ရှာ့ရှိ ၁၂၂၂-၉ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၆-ရက်နေ့နှင့် ညီလာခံအစုလွှာတွင် နာခံတော်ပြုကြီးမှုး၊ ပင်းလှုကျော်ပြန် အမိန့်တော်။

* အမိန့်တော်၊ မှာစာ၊ ကြာစာ၊ ပုတ်စာ၊ ခံဝန်ချက်၊ အမိန့်ချုပ်တို့၏ အစုမှုအဆုံးတို့ တဆက်တည်း ရရှိရှုတုံးခံရှိသည်။

၄-ခုစာတ်တို့ကိုက်နာရန် ဥပဒေမှတ်စာ

၁၂၂၈-ခုစာပေါင်းလအတ်း ခန့်ထားသည့်ခုစာတ်တို့ကိုပေး
အပ်သည့်ဥပဒေမှတ်စာ လက်ခံဘူရား။

(၁) ကိုခေါင်ကျောက်ဆည် ခု “နေမျိုးသီရိရာဇာ” ကျောက်ဆည်
မြှော်တွင် ခုစာရှင်သူကောင်းပြုတော်မူ၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရှုက်သည့်
အတွင်း သနားတော်မြတ်ခံရသည်ပြင် မှုခင်းမရှိ မင်းညီမင်းသားတို့နှင့်
ခုပြုလုပ်စိရင်သည့် မြို့ရွာအနေလူတို့ကျပေးသည့်ပစ္စည်းညစာ၊ မှုခင်းနှင့်စပ်၍
မင်းမြတ်ရား၊ မူးတော်မတ်တော်၊ အခြားမြို့ကျေးရွာနေ လူတို့ကျ ပေး
သည့်ပစ္စည်းညစာ၊ အစိုးတရ ခန့်ထားတောင်းခံသည့် ပစ္စည်းညစာများ
ကို ခု “နေမျိုးသီရိရာဇာ” နှင့် မိဘ သားမယားတို့က မခံမယ့် မထိမ်း
မချိန် မခန့်မထား မစားမသုံး၊ သနားတော်မြတ်ခံရသည့် ပစ္စည်းညစာ
များကိုသာ စားသုံးထမ်းရှုက်ပြီးလျှင် မင်းမြတ်ရား၊ မူးတော်မတ်တော်၊
ဆွဲမျိုးကျေးကျွဲနှင့် အခြားမြို့ရွာအနေလူတို့က မချိန် မထိမ်း
မရှိ အလျောက်ပေးသည့် ပစ္စည်းညစာများကိုသာ လက်ခံရမည်။

ပြု့စုံမြတ်စားခုသည့်သူတို့ကျ ပေးသည့် ၈-မပြည့်သည့် ငွေက
ဘဝါ-ပြည့်သည့်တိုင်အောင်ငွေနှင့် ငှုံးထိုက်တန်သည့် ပစ္စည်းကို ကိုယ်
တိုင်စားယူလျှင် စားယူသည့်ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတန်ပြန်ပေးစေ၍ “ခုနေ
မျိုးသီရိရာဇာ”ကို တန်းမှာတလယားမည်၊ မိဘ၊ သားမယားတို့ စားယူ
လျှင် စားယူသည့်ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတန်ပြန်ပေးစေ၍ ပိန်းမဖြစ်လျှင်
နောက်ရုံးတန်းမှာတလ၊ ထောက်ဗျားဖြစ်လျှင်ရွှေရုံးတန်းမှာ နှစ်လယား
မည်။

၁၃၀-ကု အထက်ကို ပို့သည့်ငွေနှင့် ငှုံးထိုက်တန်သည့် ပစ္စည်းကို
ကိုယ်တိုင်စားယူလျှင် စားယူသည့်ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတန်ပြန်ပေးစေ၍ ခု
“နေမျိုးသီရိရာဇာ”ကို ထောင်မှာတလယားမည်၊ မိဘ၊ သားမယား
တို့စားယူလျှင် စားယူသည့်ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတန်ပြန်ပေးစေ၍ မိန်းမဖြစ်
လျှင် နောက်ရုံးထောင်မှာတလ၊ ထောက်ဗျားဖြစ်လျှင် ရွှေရုံးတောင်မှာ
နှစ်လယားမည်။

၁၃၁-ကုအထက်ကို ပို့မို့သည့်ငွေနှင့် ငှုံးထိုက်တန်သည့် ပစ္စည်းကို
ကိုယ်တိုင် စားယူသည့်အနူ သုံးကြိုးပေါ်ရှိ တွေ့မြဲလျှင် စားယူသည့်

၄၇၀ ဗို့ခုံတော်ပြတ်ထူး

ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတ်နှင့်ပြန်ပေးစဉ်၍ ခုံ “နေမျိုးသီရိရာဇာ” ကို အမိန့်တော်ပြတ်ခံ၍ အရာကိုနှစ်မည်၊ မိဘ၊ သားမယားတို့ စားယူသည့်အား သုံးကြိမ်တွေမြဲလျှင် စားယူသည့်ပစ္စည်းကို နှစ်ဆတ်နှင့်ပြန်ခံပေးစဉ်၍ မိန့်ပြုခြင်လျှင် နောက်ရုံးမှာတလာ၊ ယောကျားဖြစ်လျှင် ဧည့်ရုံးမှာ နှစ်လထားမည်။

၅-ခုံတော်တို့ကို*ပေးအပ်သည့်မှုထုံး (၁)

ခုံတို့ကိုအပ်ရန် မှတ်စာဘုရား။

(၂) ကျောက်ဆည်ခုံ “နေမျိုးသီရိရာဇာ” ကျောက်ဆည် ကိုးခရိုင် နှယ်မြှုကျေးရွာသူးမှာ နေထိုင်သည့်လူတို့ တရားစကားများကို တရားဓမ္မသတ် ရုံးသည့်အတိုင်း ပြောင့်မှန်ညွှန်တစ္ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်စေ မည့်ကျောက်ဆည်ရုံးတင် ခုံခန့်ထားခြုံ အမှုတော်ကို ထမ်းရွှေက်စေသည်။

မြို့ကျေးရွာနေသူတို့ လာဇောက်ပြုစွားကြသည့် တရားစကားများမှာ ကြီးသည့်အမှုကိုင်ယ်အောင်၊ ငယ်သည့်အမှုကို ပပေါ့ဌာက်အောင်ဆုံး မေပြာဆီပြီးလျှင် တံ့ခိုးဂတ်သီးမလိုက်မှု၍ တရားဓမ္မသတ်ရုံးသည့်အတိုင်း ပြသပြီးလျှင် နေ့ရက်မရှည်မကြာစေရ ပြီးပြတ်လွှယ်အောင်ဆုံးပြုတို့ရင် ရဟည်။

မှတ်စာပေးအပ်သည့်အတိုင်း မတည်၊ ပြုစွားကြသည့်တရားစကားကို တံ့ခိုးဂတ်သီးလိုက်၍ ကြေးငွေလာသံပရှောစားယူပြီးလျှင် အမှုတော်ကို ချွဲထွင်စိရင်ကြောင်းများနှင့် လျောက်ထားကြားသီရိလျှင် ဥပဒေတော်ပေးအပ်သည့်အတိုင်း ရာဇ်ဝတ်အပြုစိရင်မည်။

သဏ္ဌာန် ၁၂၂၈-ခုံ တပေါ်းလဆန်း ၁-ရက်နေ့ ကိုးခရိုင် ကျောက်ဆည်ခုံတို့ကိုအပ်ရန် ဥပဒေနှစ်၊ မှတ်စာနှစ်များကို ရှင်းနေ့နေသူးချက်ထိုးကျော် လေးခေါ်းအချိန် ခုံထွေးကိုအပ်သည်။

အောင်မြှုသာစည်မြို့ ခုံနှစ်တို့ကိုအပ်ရန် ဥပဒေနှစ်၊ မှတ်စာနှစ်များကို ရှင်းတို့သီးပေးအပ်သည်။

စစ်ကိုင်းမြို့ခုံနှစ်ခုတို့ကိုလည်း ရှင်းနေ့နေအပ်သည်။

၁၂၃၅-ခုံ ဥပဒေမှတ်စာ လက်ခံများကို ဝန်ရှုင်တော်ကင်းဝန်မင်းကြီးထံ ပတ်လျောက်အစီအရင်ခုံပြီးလျှင် စာရေးတော် စံးကျော်တင်ပေးသည်။

* မှတ်စာ=ခန့်စာ

၆-ခုတော်တို့ သစ္ဓာမိဋ္ဌာန်စာတမ်း

ခုတော်တို့ သစ္ဓာမိဋ္ဌာန်အဲရန်အချုပ်ဘူး။

၁၂၃၅-ဘုန်းအတွင်း အရပ်ရပ်ခုတော်တို့ကို ပေးအပ်ဆင့် ဆိုသည့် လက်ခံ။

စော်ကူးမထဲရက္ခာပြာ တောင်ပြန်းကြီးမြှု ခုတော်နေမျိုး စည်သူရုံး” သစ္ဓာမိဋ္ဌာန် အမှန်ချုပ်ဆိုချက်။

စော်ကူးမထဲရက္ခာပြာ တောင်ပြန်းကြီးမြှု ကျေးရွှာများပှာ ခုအရာ နှင့် သူကောင်းပြုတော်မျှ၍ အမှုတော်ကို ထပ်းရွက်သည့်အတွင်း သနား တော်မြတ်စံရသည့် ငွေတော်ဖြင့် မြို့ကျေးရွှာသန သူတို့နှင့် မှုခင်းရိုသည့် လူတို့ကပေးသည့် ကြေးငွေပဏ္ဍာလက်ဆောင် များကို တစုံဘဏ်မှား မယူ မှုခင်းတရား စကားရှိသည်များကို မျက်နှာကြီးငယ်မရှုယ်မထောက် *ဆန္ဒာ၊ ပေါ့သာ၊ ဘယာဂတီများသို့ မလိုက် သိမြင်သည့် တရားကျေမ်းကို စီရင်ထုံးရှိသည့်အတိုင်း ရုံးရုံးဖြောင့်ဖြောင့်စီရင်ပါမည်။

တရားကျေမ်းဘုံးမှုစဉ် တောင်းခံရှိသည့် များကိုလည်း အမိန့်တော် တမ်း အတိုင်းကိုသာ တောင်းခံ၍ ပထိမောန် မကြောင်းမကျေမ်းဆက်သွင်း စေပါမည်။

မြို့ဝန်စစ်ကဲးအရာရီ၊ မြို့သူကြီး၊ သူကြီးတို့နှင့် စာရေးလုပ်၊ တန်းခေါင်း တန်းထိမ်းတို့ ဥပဒေတော်ကိုမတည် ကျေးလွန်သည့်အမှု။ ကြေးငွေ ပဏ္ဍာလက်ဆောင် တောင်းခံစားယူသည့် အမှုများကို သိမြင်လျှင်လည်း သိမြင်သည့်အလျောက် လျောက်ထားသင့်သည်ကို လျောက်ထား၍ ဥပဒေ အတိုင်း စီရင်သင့်သည်ကို စီရင်ပါမည်။

ယခုကျို့နှင့်ချက်အတိုင်း မမှန်လျှင် သစ္ဓာတော်ကျေမ်းတွင် ပါသည့် အတိုင်း စုံးနေက်သည်ဖြစ်စေသော်၊ သစ္ဓာပန္တက် ကျို့နှင့်ချက်အတိုင်း မှန်ပါလျှင်လည်း သစ္ဓာတော်ကျေမ်းတွေ့ပါသည့် မာကာင်းကျိုးအပေါင်း မှ ကင်းလွှာတ်၍ ကောင်းကျိုးမျက်မှုာက်ရောက်သည်ဖြစ်စေသော်။

* ဆန္ဒာ၊ ပေါ့သာ၊ ဘယာ၊ မောယာ အကတိလေးပါးတွင် ခုတော်တို့ကို သစ္ဓာတော်ပေါ့သာ၏ မောယာဂတီကို လွှာတ်၍ပေါ့ရသည်၊ မောယာဂတီကိုကား ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှကင်းနှင့်သားစွာင်းတွင်းတွင်း ယင်းသို့သစ္ဓာမြှုနှင့် မပါသော်လည်း တရားစီရင်ဖုန်းမှုကား အထူးဆုတိမှု၍ လိုက်နာရမြှုံးဖြစ်သည်။

၄၅၁ကြို ခုံတော်ပြုတဲ့

၃-ခုံတော်တိုကိုပေးအပ်သည့်မှတ်စာ(၁)

ခုံတော်တိုကိုပေးအပ်ရန် မှတ်စာဘုရား။

စစ်ကူးမြို့ ခုံတော် “နေမျိုးစည်သူ့ရာဇာ” စစ်ကူးမြို့နေ ဆင်းရဲး
သား ကျွန်တော်မျိုးတို့ တရားစကားဖြစ်ပွား ပြောဆိုကြသည်များကို
မကျယ်မပွား ကြေးငွေပို့မို့မကုန်မကျ နေ့ရက် မရှည်မကြာ မှန်ကန်ပြီး
ပြတ်လွှာယ်အောင် စီရင်ဆုံးပြတ်စေမည့် ခုံခန့်ထားသွားစေသည်ဖြစ်သည်။

ရောက်လျှင်သာသာကတ်မှန် အတွင်းတော်က ထုတ်ပြန်တော်မှ
သည့် အမိန့်တော်ကို ပြိုများရှိရှိထဲ့အပ်၊ ရှိထဲ့ထောက် ဆရာတော်တို့ထဲ့
လျောက်ထား၍ အရည်အလျောက်ခန့်ထား သူကောင်း ပူးတော်မှသည့်
အမိန့်တော်ကို ကောင်းမှန်ရှိသော့ မြို့ခြားထဲ့စံရှိရာတင်ပြနာခံစေပြီးလျှင်-

ရုံးတက်ပျုံ အမှုသည်တို့စံသီစိရင်မည်ရှိကာလ သရဏရုံးပါး၊ ပသ္ပာသီ
ငါးပါး တရားတော်ပြတ်ကို နှေ့စဉ်ခံယူဆောက်တည်၍ တရားဆုံးဖြတ်
သူတို့အင်္ဂါန်းအညီး ပြိုရွာနေဆင်းရဲးသား ကျွန်တော်မျိုးတို့ အကျယ်
အပားမဖြစ်စေရ၊ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ပြတ် ရှိသည့်အတိုင်း တံ့ခိုးဂတိသို့
မလိုက်၊ ပဖော်တန်း၊ မဖြစ်သင့်သည်များကို ကြေးငွေ မကုန်မကျစေရ၊
နှုတ်ပြောနှုတ်ဓိုနှင့် ခုံးပစ်ရင်၍ ပျစ်သင့်၊ ပြုစ်ထိုက်သည်များကိုသာ
မှန်ကန်ပြီးပြတ်လွှာယ်အောင် ဆုံးပြတ်စီရင်အမှုတော်ကို ထမ်းချက်ရမည်။

ဆုံးဖြတ်စီရင်သည်ကို သဘောမခြေမကုန်ရှိလျှင် အမှုကြီးငယ်ကို
ထောက်၍ တရားထုံးစံရှိရ တော်းတန်သည်၊ နှစ်ဦးတန်သည် နှီးစပ်သည့်
မြို့ကျေးရွာအုံတော်တို့ထဲ့ ညို့နိုင်းအယူခံစေ၍ ကောက်ချက် သုံးရက်တွင်
နှစ်ရပ်ကောက်ချက်သဘောထူးလျှင် တည်ဖြံမြို့ပြီးပြတ်ခစရမည်။

အရိုးမူလထာဝရလယ်မြေအေးပေး အကြိုးအကျယ် အသိုးအများတန်
ဖြစ်၍ ခုံတော်သုံးဦးတို့ ကောက်ယူစံရင်သည်ကို သဘောမခြေမကုန်ရှိပြန်
လျှင်လည်း စရိတ်ကြေးငွေ အကုန်အကျပွဲစေရ၊ ဥပဒေတော်အတိုင်း
တံ့ဆိုစ်ခတ်မှတ် အမှုသည်တို့သို့ ပေးအပ်၊ ရွှေဘားတော် အောက်
တရားရုံးတော်သို့ အယူခံလာစေရမည်။

*ခိုင်စာ၊ ကွဲမ်းတိုး၊ တရားတက်ရေး၊ လုင်၊ ဥယျာဉ်၊ လတ်ဘက်မှတ်၏ အပါ အမို့ အကုန်အကျ မရှိစေရ၊ ထုတ်ပြန်တော်မူသည် အမိန့်တော်မြတ်ရင်း အတိုင်းသာ တောင်းခံစေပြီးလျှင် ရင်ကို တရားဦးရေစာမ်း အသေ အချာနှင့် မှတ်သားထိန်းသိမ်း၏ တလတော်မြို့မြို့ ရွှေမျက်နှာတော်ကို အဖူး အမျှော် ရွှေတဝါးတော်မြတ်အောက် လာရောက်ဆက်သရမည်။

စောင့်ကူးမြို့နယ်မြေပုံစံ၊ † သစ်စဉ်နိမိတ်အပိုင်းအခြား၊ မြို့ရွှေမြို့သူကြီး၊ သူကြီး၊ ခေါ်ဝါးရေ၊ အသည်စုံခြား၊ ဖို့မို့ခြေား၊ ကျွန်းကိုင်းလယ်ယာ၊ ထန်းအုံး၊ သရက်၊ ဥယျာဉ်၊ ဆားတွေးဆားကျော်း လုပ်ရမလုပ်ရ၊ တောကုန်း၊ ရေဝပ်၊ သူသာန်၊ ဘုရား၊ ကျောင်း၊ မြို့ရွှေနေ့မြို့၊ နှစ်နှစ် ကျွန်းပယ်ပုံ စုံ အရပ်ရပ်များကို မပြုတ်ထောက်လှမ်း စာရင်းမှုတ်သား၏ မြို့ပန်စစ်ကူး အရှုံး၊ မြို့သူကြီး၊ ခေါင်းအကြီး၊ စုံထိန်းစုအပ်တို့ မြို့ရွှေနေ့ ဆင်းရဲးသား ကျွန်းတော်မျိုးတို့မှာ သယေသန ငွေ့တော်ဖြင့် အတွင်းတော် လွှတ်တော် ကဲ မဆင့်မဆိုသည်ကို အလိုအသေးသာက် ကြော်ငွေ့ပိုမိုးတောင်းစားယူ မဟုတ်မလျှေား ညျဉ်းပန်းနှုပ်စက် အလိုအတော်မရှိ အမိန့်တော် ဥပဒေနှင့် ပည်ပတော်မူသည်ကို ကျော်လွန်ပြုကျင့်သည်၊ မကျင့်သည်။

မြို့ရွှေနေ့ ဆင်းရဲးသားတို့ ပိုလ်းရရေးဖြားပုန် အနုံးအပြား လယ်ယာ လုပ်ဆောင် စီးပွားဖြစ်ထွန်းသည်၊ မထွန်းသည်၊ ရာဇဝတ်တော်ရေး ကိုင်း လွှတ်လဲခြေား မြို့ကျော်သာယာ ပြိုမ်ဝပ်ရှိသည်၊ မရှိသည်၊ ဆင်းရဲးသား ကျွန်းတော်မျိုးတို့ မနာမကျည်း အကျိုးအတော်ဖြစ်ထွန်းရန်အာကြောင်း၊ မည် သို့ ကြံ့စည်လုပ်ဆောင် အကျိုးအတော်ဖြစ်ထွန်းရန်ရှိသည်များနှင့်အရပ်ရပ် မြှုပ်ရေးရွှေမှုရှိသည်များကို မကြင်းမကျိုး ရွှေနားတော်မြတ် မပြုတဲ့၊ သို့တော်ပူရအောင် တလတော်မြို့မြို့ ထောက်လှမ်းတင်လျှောက်ရှိရှိသည်။

* ခိုင်စား=ရုံခိုင်နှုန်းအရ တရားစခိုတ်ကွဲမ်းဟိုး။

တရားတက်ဓရေး=အဆိုစာပေးခြား။

လှလင်=အမှုချေခြော်၍ သာ။

ညာက်=အယူခံမှုပြီးပြတ်လျှင် တောင်းယူသည့်ညာက်ပူဇော်ခြင်း။

လက်ဘက်=တရားပြီးစကြောင်း အထိုးအမှတ်အားပြု၍ တရားလို့၊ တရားခံတို့ လက်ဘက်စာအနဲ့ လက်ဘက်ပေးထောသူသို့ပေးရသောအား။

† သစ်စဉ်=သစ်ပင်အားပြု၍ မှတ်သားသွေ့နယ်နိမိတ်။

၄၇၁ကြို ခုံးတော်ပြတ်ထဲး

မှတ်စာပေးအပ်သည်ကိုမကည်၊ တရားစကားရှိသည့်များကို ကြေးငွေစားယူ တံစိုးဂတ်သို့လိုက်၍ မဟုတ်မဖို့ စိရင်သည့် စနေကား ပြီနယ်ပြော်စံ၊ သစ်စဉ်နှမိတ် အပိုင်းအခြား၊ မြို့ရွာမြို့သူကြီး၊ သူကြီး၊ ခေါ်းဦးဇော်၊ အသည့်စွား၊ အံမြေခြေ၊ ကျွန်းကိုင်း၊ လယ်ယာ ထန်း၊ အုန်း၊ သရက် ဥယျာဉ်၊ ဆားတွင်းဆားကျင်းလုပ်ရဟန်ပါ၊ တောက်နှုန်း၊ ရေဝပ်၊ သုသာန်၊ ဘုရားကျောင်း၊ မြို့ရွာမြေခြေ၊ နှုတ်နှုမြို့ကျင်ပယ်မှုစဉ် အရပ်ရပ်များကို မထောက် မလမ်းစာရင်းပစ္စက်မသာ၊ မြို့ဝန်စစ်ကူးအနုရှိ၊ မြို့သူကြီး၊ ခေါင်းအကြီး၊ စုထိန်းစုအုပ်တို့ ဆင်းရဲးသားကျွန်တော်မျိုးတို့ကို ညျှေးပန်းနိုပ်စက် ကြေးငွေစားယူ အလိုက်တော်မရှိ အမိန့်တော်ဥပဒေနှင့် ပည်တော်မူသည့်များကို ကျိုးလွန်ကျင့်ကြပြုလုပ်သည်၊ မြို့ရွာမြို့ပြုမသက်ပျက်ပြား ရာဇဝတ် ဘော်ရေး ပေါ်ထွက်သည့်များကို မထောက် မလမ်း မတင်မလျှောက် ထောက်ညာငဲ့ကုက် ပေါ့လျှေ့လင်လပ်စုံတရာ်ကြားသိရလျှင်ခုံးနေမျိုး စည်သူရာဇာ”ကို ရာဇဝတ်အပြစ်စိရင်မည်။

ဂ-ခုံးတော်တို့ခံဝန်ချက်

ခုံးတော်တို့ခံဝန်ချက်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၅-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့ခုံးတော်တို့ ခံဝန်ချက်။

* မည်သည့်မြို့ကျေးရွာများတွင်း ခုံးအရာနှင့် သူကောင်း ပြုတော်မူရှိ အမူတော်ကို ထမ်းရွှေက်သည့်အတွင်း မယားနောင်းငယ်မယူ၊ ကုန်မကူးသန်း၊ ကြေးငွေမော်းမရှိ ပါ၊ သနားတော်မြှုတ်ခံရသည့်ငွေတော်ဖြင့် မြို့ရွာမြေလူတို့က မှုခ်းရှိ၊ မရှိပေးသည့် တံဆိုးလက်ဆောင်ပစ္စာ ကြေးငွေများကို ကျွန်တော်နှင့်စာရေးလုပ်တို့မစားမယူရပါ၊ ကျေးလူးသွားတော်မြှုတ်ရှိသည့်အတိုင်း ဖြောင့်ဖြောင့်ရှိးရှိး အမူတော်ကို ထိန်းသိမ်း ထမ်းရွှေက်ပါမည်။

မူခင်းတရားစကား ရှိသည့်များကိုလည်း နေရက်မရှည်မကြာ မှန်ကန်ပြီးပြတ်လှယ်အောင် သိမြှင်သမျှအတိုင်း တံဆိုးများကိုမလိုက် မင့်မက္ခာက်သုံးဖြုတ်စိရင်ပါမည်။

* လိုဏ္ဍာနိယ်စာမည်ကိုယည်သွင်းရမည်။

ခုံတော်တိုကိုပေးအပ်သည့်ဥပဒေ

မြို့ဝန်အရာရှိ၊ မြို့ရာသူကြီး၊ မြင်းခေါင်းမြင်းစီး၊ စုထိန်းအုတွက်တို့
အမိန့်တော်ဥပဒေကုံကျေးလွန်၍ အရှင်အလိုက်တော်မရှိသည်များကို ပြုကျင့်
သည်၊ ကြေးငွေ ပို့ပို့ခဲ့တောင်းစားယူ၊ ဆင်းရဲသား ကျွန်တော်မျိုးတို့
မို့ယ်းရေးဖြေဖြောင့်များ လယ်ယာလုပ်ဆောင် မြို့ကျေးရွာသာယာပြိုင်ဝပ်သည်၊
ကျေးရွာနေလူတို့ကိုမထိမပါး အကျိုးတော်ဖြစ်ထွန်းရန် ရှိသည်များကို
လည်း မကြောင်းမကျွန်တော်ကိုလုမ်းရှု ကြားသီသမျှ တင်လျောက်ပါမည်။
ခံဝန်ချက်အတိုင်း မတည်လျှင် ရာဇ်ဝန်အပြစ်တိုက်ရာ ခံပါမည်ခံဝန်
သည်။

၅-ခုံတော်တိုကိုပေးအပ်သည့် ဥပဒေ

ခုံတော်တိုကို ပေးအပ်ရန် ဥပဒေဘုရား။

၁။ မြို့ရာနယ်အတွင်း ရာဇ်ဝန်ပြစ် တရားစကား ရှိသည်များကို
မြို့ဝန်၊ စစ်ကဲး၊ မြို့အပ်၊ မြို့သူကြီး၊ ကျေးရွာသူကြီး၊ စုထိန်းစုအပ်တို့ယူ
အတားအသီးမရှိ လက်ခံယ်ကြောမစိရင်စေရ၊ မြို့ခုံရုံးတော်တို့ထဲမှာသာ
လျောက်ထား စစ်ကြောခံရင်စေရမည်။

၂။ မြို့ရာ နှီးစပ်သည့် ခုံတော်တို့ယူ အယူခံလိုလျှင်လည်း အသို့
ဆင်ခြေကောက်ချက်ရင်းများကို ဖျင်နှင့်ရုပ်ပတ်စည်းနောင် တံဆိပ်ခတ်
မှတ်ပြီးလျှင် လုင်နှင့်အမှုသည်တို့ကို ပေးအပ်အယူခံစေရမည်။

၃။ မြို့ရာတန်ယ်တည်းနေသူတို့ ဖြစ်ပွားကြသည့် တရားစကားရှိသည်
များကို မြို့ရုံးမှာမလျောက်မထားပေး ရွှေဘဝ ဦးတော်အောက် လာရောက်
မလျောက်မထားစေရ၊ မြို့ခုံးမှာသာ လျောက်ထား အကောက်အယူခံရှုံး
သတောမကျေ မပြီးမပြောရှိလျှင် အသို့ဆင်ခြေ ကောက်ချက်ရင်းများကို
ဖျင်နှင့်စည်းနောင်ရုပ်ပတ် တံဆိပ်ခတ်မှတ်ပြီးလျှင် စာရေးလုပ်မထည့်
အမှုသည်တို့တွင် ပေးအပ်အယူခံစေရမည်။

၄။ ဆင်းရဲးသားကျွန်တော်မျိုးတို့ တရားစကားပြောဆိုဖြစ်ပွားကြရာ
နယ်နှီးပယ်စပ်တဗြိုင်တမြို့ သက်သေပြုပေးရှုံး အမှုအလျောက်ခုံးတော်
တို့က သက်သေတို့ကို ပေးအပ်စစ်မေးပါမည် အကြောင်းနှင့် အစီရင်
ခံလျှင် တမြို့တန်ယ်ဖြစ်သည်၊ မပေးမဆောပ်သင့်မပြောမဆို၊ သက်သေတို့ကို
စရိတ်ကြေးငွေ အကျိုးအကျေမရှိစေရ၊ နေ့ရက်မရှည်မကြာ ထည့်အပ်၊
တရားတံ့ခံရှုံးရှုံးရာ စစ်မေးခံစေရမည်။

၆၇၁မြို့ ခုံကော်ပြတ်ထဲ့

၅။ ငလှေမျေး တုံးတင်၊ နွှေးကျွေး၊ မြင်းဝင်၊ စုံသောမွှေ့ပြတ်ဘဏ္ဍာ၊
အရာတော်နှင့် စ်ဆိုင်သည်များကိုလည်း ကျေးလူးသစ္စာတော်မြတ် ရှိ
သည့်အတိုင်း အကျိုးတော်မယ်တော်စေရ၊ မကြိုင်းမကျို့နှင့် စွေမှန်ကန့်
အောင်မြို့ဝန်စစ်ကဲးအရာရှိတို့ကို အစီရင်ခံပြီးလျှင့် ခြောက်လတော်မြို့သူ
ကြီး၊ သူကြီး၊ ကျေးရွှေ့အစီရင်သူကြီး၊ ခေါင်းအကြီးတို့ကို ကြေးငွေအကုန်
အကျော်မရှိ * “ကွဲမ်းဘိုးထိန်း”နှင့် ပုံညီမေးစစ်မှတ်သား ထိန်းသိမ်း၏
စာရင်းအသေအချာနှင့် ခြောက်လတော်မြို့မှ လှတ်သို့ လျော်စားဆက်
သွင်းစေမည်၊ ကွဲမ်းဘိုးထိန်း မရှိလျှင်လည်း မြို့ဝန်၊ စစ်ကဲး၊ မြို့အုပ်တို့နှင့်
စုံညီမှတ်သား ခုံတော်တို့က ထိန်းသိမ်း၏ စာရင်း အသေအချာနှင့်
လျော်စားဆက်သွင်းဖော်မည်။

၆။ တရားစေားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း အကြောင်းအရာရှိ၏ ခုံတော်တို့က
အစီရင်ခံလျှင့် ပကျေးရွှေ့သစ္စာတော်မြတ် ရှိသည်ကိုထောက်၍ မြို့ဝန်အရာ
ရှိတို့က စောင်မကြည့်ရှုစေမည်။

၇။ မှာလဝတ်မှုနှင့် စစ်ကြောစီရင်ပြီးပြတ်သည့် ခိုင်စား ကွဲမ်းဘိုးများ
ကိုလည်း ခုံတော်တို့နှင့် ကွဲမ်းဘိုးထိန်းတို့က မှတ်သားတောင်းခံ၍ စာ
ရင်းဆက်သွင်းရမည်။

၈။ တရားမှုများကို ပရေးမှတ်စေ၍ စင်စေရန် စာရေးနှစ်၊ လုလင်
လေး ပေးအပ် ရရှိမှတ်စေ၍ စင် ထမ်းစေရမည်။

ခုံတော်တို့ကို ပေးအပ်သော တရားဥပဒေပေါင်း ၈။

၁၀-မြို့ဝန်အရာရှိတို့ကိုပေးအပ်သည့်ရွှေးရာလဝတ်ဥပဒေ

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၂-၂၄ ထာပေ ၂၇၇၈ ပေဆန်း ၁၄-ရက်အန္တာ
ဝန်ထောက်အတော်ကောင်းဝန်မင်းကြိုဝန်၊ စစ်ကဲးအရာရှိတို့နှင့်ခုံတော်
စီရင်ရန် တရားရာလဝတ် ဥပဒေမှတ်ပုံဆို၍ အတွင်းအာန်ရှုံးတော်၊
ပုဂ္ဂိုလ်ထောက်မင်း၊ သံတော်ဆင့်၊ မဂ္ဂလာမြှင်းဝန်မင်း တို့က
ပေးအပ်သည့်တရားရာလဝတ်မှူး ဥပဒေမှတ်ပုံ လက်ခံသူရား၊

* ကွဲမ်းဘိုးထိန်း= အရို့ရသွေးစွာအတော်ဆိုင်ရာ အရာရှိ၊ ရွှေးမင်းများလက်
ထက်က ကွဲမ်းဘိုးထိန်းမထား၊ မြို့စား၊ ရွှေ့စားတို့ စာရေးသည်၊ အလောင်းမင်း
တရားကြီးလက်ထက်မှ ဘိုးတော်သူရားလက်ထက်အထိ မင်းကဲ ဂုတ်ပေါင်း စား
သည်၊ သိပေါ်မင်းလက်ထက် ကွဲမ်းဘိုးအားလုံး မင်းကဲသောသည်။

မြို့ဝန်အရာရှိတိုကို ပေးအပ်သည့် ရာဇ်ဝတ္ထပေး

ရာဇ်ဝတ္ထကြောင်းနှင့် ဆက်ဝင်မှုများ၏ မြို့ဝန်အဖွဲ့တို့ ဆင့်ဆိုစိစ်ချင်ချုံ
အမှုပြီးရေ ဥပဒေမှတ်ပုံဘဏ္ဍာ။

- ၁။ မြင်း, ကျွေး, နှား စွဲးယူလူခြေရာကျေရောက်စွဲးဆိုသည့်အမှု၊
- ၂။ သေရည်ယစ်မျိုး အလောင်းအစား၊ အမဲးနှားသား သတ်ဖြတ်
စားသောက်မှု၊
- ၃။ လုယက်, ခိုးယူတိုက်ခိုက်မှု၊
- ၄။ ထားစွဲးထားမြှောင် စွဲးကိုင်လျက် လက်ရောက် ထောင်းသက်
ကြောင်း စွဲးဆိုသည့်အမှု၊
- ၅။ နယ်မြေလုဆိုမှု၊
- ၆။ ရုံးရှုံး၊
- ၇။ မြို့ရွာသူကြီးရွာအုပ်ခေါင်းတို့ ကြေးဆွဲစားယူ ပိုမိုခွဲးတောင်း၊
အိမ်သေနတ်ထိမ်ချော်မှု၊
- ၈။ အရာတော်နှင့်စပ်ဆိုင်သည့်, မဆိုင်သည့်လူတို့ပြင်းပွဲးသည့်အမှု၊
- ၉။ ကျောင်း, ဘုရားစရပ်, တန်ဆောင်းဖျက်ဆီးသည့်အမှု၊
- ၁၀။ ကေးမဲ့ နယ်မြေများတွင် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတိုကိုဖမ်းဆီး သတ်
သည့်အမှု၊
- ၁၁။ လျေစခုန်အဆန် ထား, လျှော့, သေနတ်လက်နှက် ပါရှိစစ်ပေး
စီရင်မှု၊
- ၁၂။ ခို့ထုတ်, ခိုးထည်နှင့် တွေ့ရှိစွဲးဆိုမှု၊
- ၁၃။ အမှုကြီးကျောင်း ရာဇ်ဝတ္ထကြောင်း စီရင်ခန်းထွက်ချိပြီးပြတ်ကွဲ့
တိုးခိုင်စားများကို ခံခတ်အမှုသည့်တို့ ပြီးရင်း စီရင်ချက်နှင့်
ပေးအပ်တောင်းခံရန်အမှု၊

မြို့ဝန်အရာရှိတို့ စီရင်ချင့်ပြုသောရာဇ်ဝတ္ထ
ဥပဒေပေါင်း ၁၃။

ရေစကြို ခုံတော်ပြတ်ထူး

၁၁-ခုံတော်ထံမြို့စန်က ဆင့်ထိလွှဲအပ်နိုင်သောအမှုပျား
တရားကြောင်းသက်ဝင် ခုံတော်တိုက်စိရင်စေမည် ဆင့်ထိရန်အမူးမှုံး၆၅
မှတ်ပုံဘဏ်း။

- ၁။ လူတော်းကိုတော်းချင်း၊ လူဘယာက်ကို နှစ်ယောက်သုံးယောက်
သွေးစည်းသွေးမြင် ယက်ရောက် ပြုလုပ်ကြောင်းစွဲးဆိုမှု၊
- ၂။ အီမံ၊ တော့အရပ်များမှာ အလိုမတူ ကာမကျိုးလွှန်ကြောင်း
စွဲးဆိုမှု၊
- ၃။ နှုတ်ကျိုးနှုတ်လန်ပြောဆိုမှု၊
- ၄။ သီးပျိုကို စိုးယူသွားကြောင်းစွဲးလျှောက်သည့်အမှု၊
- ၅။ မယားခီးမှု၊
- ၆။ လက်နှက်မပါလှအများသတ်ပုတ်ထောင်းထူး၊ တုတ်ရိုက် လက်
ရောက်ပြုလုပ်ကြောင်းစွဲးဆိုမှု၊
- ၇။ ကြေးမြို့မှု၊
- ၈။ လယ်ပေါင်း၊ လူပေါင်အမှု၊
- ၉။ ကုန်ဟိုးမှု၊
- ၁၀။ အပ်နှုံးမှု၊
- ၁၁။ လယ်၊ ယာ၊ ခံကျွေး၊ နား၊ မြင်းဝင်စာမျှ၊
- ၁၂။ လယ်အစုန်အဆန်လျေချင်းတိုက်ခိုက်မှု၊
- ၁၃။ ကျွေး၊ နား၊ မြင်းချင်း တိုက်ခိုက်ကျိုးပဲ့ကြောင်းစွဲးဆိုသည့်အမှု၊
- ၁၄။ ကျွေး၊ နား၊ မြင်းချင်း 'အတိုက်ခံရကြောင်းစွဲးဆိုမှု၊
- ၁၅။ လင်မယားကွားမှု၊
- ၁၆။ ရွှေ၊ ငွေ၊ အထည်အလိပ်ပေါ်နှုံးမှု၊
- ၁၇။ ဘုံးဘပိုင်လယ်၊ ယာ့၊ ဥယျာဉ်၊ ခံမြော်၊
- ၁၈။ အောက်မိမတိုင်မကြားအတင်းဖျက်ဆီးသည့်စွဲးဆိုမှု၊
- ၁၉။ ကျွန်ဘိုးမှု၊
- ၂၀။ ဖြတ်စာထွက်မှု၊
- ၂၁။ ရောင်းဝယ်မှု၊
- ၂၂။ ခံဝန်မပေးမှု၊
- ၂၃။ လုပ်စွဲးလယ်၊ ယာ့၊ ခံ၊ ဥယျာဉ်၊ ထန်း၊ အုန်း၊ လယ်ယာမြော်၊
- ၂၄။ ဥစ္စချေးငှါးဆိုးစွဲးမှု၊

တရားသူကြီးခန့် အပိန့်တော်ပြန်တမ်း

၂၅။ အမွှုံး

၂၆။ ယိုးစုပ်မှုံး

၂၇။ အမှုကြီးကယ်ပရွေး ပြီးပြတ်ကွမ်းဘိုးခိုင်စားများမှာခံတော်တို့
က မှတ်သား စာရင်းနှင့်တောင်းယူဆက်သွင်းစေရန်အမှု
ခံတော်တို့သို့ ခြုံဝန်အရာရှိက ဆင့်ဆိုပေးအပ်
နိုင်စသာအမှုပေါင်း ၂၃။

၁၂-တရားသူကြီးခန့်အပိန့်တော်ပြန်တမ်း

(ရွှေနှစ်းသုံးဝေါဟာရအဘိဓာန်စာမျက်နှာ ၅၉၊လွှဲတော်
မှတ်တမ်း စာမျက်နှာ ၂၁-တွင်ပါသည်)

ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော ရေပြုအရွင် ဆွဲနှစ်ဆင်
မင်းသင် ဆင့်ဖြူများရှင် လက်နက်စကြောသခင် အသျောင် ဘဝရှင်မင်း
တရားကြီးဘုရား အပိန့်တော်ရှိသည်။

မင်းကြီးအတုလမဟာသီဟသုက္ပါ တရားသူကြီး ခန့်တော်မူသည်၊ သို့
ခန့်တော်မူစကြောင်းလည်း မင်းကြီးအတုလမဟာသီဟသုသုသည် ကျေးဇူး
သစ္ာတော်နှစ်ပါးကို စောင့်သိရှိသေစာအမှုတော်ကို ပြောင့်ပြောင့် ရှုံး
ရှုံး ထမ်းရှုက်သည်၊ ရွှေသို့လည်း ခန်းထားတော်မူသမျှ အမှုတော်ကို
ကန့်တွဲအောင်ထမ်းရှုက်မည့်သူဟု ယုံမှတ်သနားတော်မူသည် ကျွန်တော်
မျိုးဖြစ်သောကြောင့် တရားသူကြီးခန့်တော်မူသည်၊ တရားသူကြီးဆိုသည်
အရာသည် ငါအရွင်ဝက္ခန်း မင်းမြတ်တို့တွင် ရာအွှာနှင့် ရွှေပြည်တော်
ကြီး ဖြစ်၍ ကျွန်တော်မျိုး အပေါင်းတို့သည် တယောက်ကိုတယောက်
ပို့ပို့ပေက်စေရ ဆုံးမက္ပာပျော် စီရင်ရသည်၊ တရားစကား အယျက်အတင်
ရှုံးလျှင်လည်း တရားစမွှုသတ်နှင့်အညီ စစ်ကြောစီရင်စီမံမည့်တရားရုံးတော်
တရားသူကြီးနှစ်ယောက်ခန်းထားစီရင်စေသည်၊ တရားကြောင်းအလျောက်
ကျွန်တော်မျိုး ဆင်းရဲးသားတို့ အစီရင်ခံလာလျှင် မန္တစ်မှုသတ်ကို ကိုင်၍
စီရင်၊ မတွေ့လျှင် မနောသာရ ရွှေမျဉ်း လေးစောင်တဲ့ကိုကိုင်၍ စီရင်၊
မတွေ့လျှင် ဘေးလောင်းတော် မင်းတရားကြီးလက်ထက်တော် ကိုင်းစား
မန္တစ်မှုသတ်တို့သို့လိုက်၍ စီရင်ထုံး စီရင်နည်းရှိသည်အတိုင်း စီရင်၊
တရားမဖြစ်တန် မဖြစ်လောက်သည့် အမှုအခင်းကို အမှုသည်တို့ ပောဟာ
ဂတ်သို့လိုက်၍ အခိုအရှင် ခံလာသော်လည်း မစစ်မကြော မစီပရ်

၁၇၈ ပြောမြို့ခိုက်နှင့်ပြတ်လုံး

နှင့်၊ အကျိုးအကြောင်းကိုပြသပြောဆိုရမည်၊ သို့များကိုအပြီးနှလုံးသွင်း၍
တိုင်ဆိုသုံးပါး၊ အဂတ်တရားလေးပါးသို့မလိုက်၊ ဓမ္မသတ်စာဟောင်းစိရင်
ထုံးရှုသည့်အတိုင်း တရားကိုနားလည်သည့်နှင့်အညီ တော်တည့်ဖြောင့်မတ
စွာ၊ စိရင်။

၁၃—တရားရာဝဝတ်ညပဒ

ရွှေပြည်တော်မှုစဉ်၊ နိုင်ငံတော်အတွင်း ပြည်သူတို့ ဖြစ်ပွားကြသည်
တရားရာဝဝတ်မှုများကို ရှည်လျားကြုံကြုံမရှုပေါ်စေရ၊ ပြီးပြတ်လွှာယ်အောင်
ပြောန်းပိုင်းခြားသည့် ဥပဇ္ဈ အချက်များနှင့် တရားဘက်၊ ဤကြောင်း၊
ရေးလုပ်မှုစဉ် အရပ်ရပ် တရားဝင်စရိတ်ကျကုန်ရန် ရှိသည့်များကိုအမရ
ပူရမြို့တည် နှစ်းတည် တေးတော်မင်း လက်ထက်တော် ၁၁၄၉-ခုနှစ်
ထုတ်ပြန်တော်မှုသည့် အမိန့်တော်များတွင် နှည်းလွန်းသည့်အစာ၊ များ
လွန်းသည့် အရာများကို ပိုမိုယ်လျော့ မရှုပေါ်၊ ညီးနိုင်းပြင်ဆင် ဖြည့်
သွင်းနှင့်ပယ်ပြီးလျင် သင့်လျော်အောင် သဏ္ဌာန် ၁၂၄၀၊ နတ်တော်
လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့ တော်ဦယျာဉ်တော်အတွင်း အစည်းအဝေး
ရုံးတော်တွင် အစုံအညီပြောန်းပိုင်းခြားသည့် ဥပဇ္ဈ။

(၃) *တရားရူးပြောန်းပိုင်းခြားချက်ညပဒ

ပထမာ။ ၁၇၉မြို့တော် ရွှေကြီးသတ် နယ်အတွင်းဖြစ်ပွားကြသည့်တရား
မှု၊ ဝန်စုံးပြား၊ နယ်ခြားနယ်နေ့ လူတို့ဖြစ်ပွားကြသည့် တရားမှု
မှုန်သည်များကို အတွင်းတော်၊ လွှာတော်၊ ရွှေရုံး၊ နောက်ရုံး
ဆိုင်ရာ ပြင်အိမ်ဝန်များက စစ်ကြောစိရင် မရှုပေါ်၊ တရားရုံး
က စစ်ကြောစိရင်ဖေရာမည်၊ ဥပဇ္ဈကိုမဘည် ကျူးလွန်စစ်မေး
တွေ့ရှုလျင်၊ စစ်မေးစိရင်သူကို တွေ့ရှုသည့် အကြောင်းတိုင်း တန်းမှာ
၂-ရက်ထားမည်။

ဒုတိယာ။ ၁၇၉ ၂၇-တန်က ၁၀၀၀-တန်ထိ အမှုများမှာ စွဲ့ရှင်း
တရားသူကြီး စိရင်ရာ အမှုသည်တို့ သဘောကျလျင် ပြီးစေမည်။

* တရားရူး=တရားမှု

တရားရာဇ်တိုပဒေ

သဘောမကျလျှင် တရားသူ့ကြီးတိုးထံ အယူခံစေ၍ စီမံချက်
ထပ်တူ ဘူလျှင် ပြီးစေမည်၊ စီရင်ချက်နှစ်ရပ်ကဲ့ပြားလျှင် တရား
သူ့ကြီး ၂-ဦးစုံညို့နှင့် ထပ်မံခကာက်ယူစိရင် ပြီးပြတ် စေမည်.... ၁

တစိယာ ၁၁၀၀၀- တန်အထက် ၅၀၀၀-တန်ထိ အုပ္ပါယားမှာ
လဲ့ရင်းတရားသူ့ကြီးစီရင်ချက်ကို အမှုသည်တို့ သဘောကျလျှင်
ပြီးစေမည်၊ သဘောမ ရုလျှင် တရားသူ့ကြီး တိုးထံ အယူခံ
စေ၍ စီရင်ချက်ကို သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊ သဘောမကျ
လျှင် မရှုပြည်တော်မှုစုစု နိုင်ငံတော်အတွင်း တရားမှုများကို
စီရင်ဆုံးပြတ်စေမည် အဖို့နှင့်တော်မြတ်နှင့် လွှားအပ်သည့် ၁၄-
ဌာနအဝင် တရားမှုပို့သည့် အရာ့သူ့ကြီးစီရင်ရာပြီးပြတ် စေမည်။... ၁

ဝတ္ထာ ၁၅၀၀၀-တန်အထက် အဖိုးအများတန် အုပ္ပါစ်လျှင်
တရားသူ့ကြီး ၂-ဦးညို့နှင့် စီရင်စေမည်၊ စီရင်ချက်ကို အမှုသည်
တို့ သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊ သဘောမကျလျှင် တရားမှုပို့၏
အရာ့သူ့ကြီးထံ အယူခံစေမည်၊ ကောက်ချက်ကို အမှုသည်တို့
သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊ သဘောမကျလျှင် အစည်း
အဝေးဝင် မူးတော် မတ်ဇတ်တို့ဟု သွင်းရှု ဆုံးပြတ်စီရင်
ပြီးစေမည်။ ၁

ပေါင်း ၄

ပုံမှန် ၁၇၀၀းမြို့ရာတွင် ပြင်ဗျား ကြသည့် တရားမှု များမှာ
မြို့ရာသူ့ကြီးတိုး ကြီးစိုးစီရင်ရသည့် နယ်နှန်လူချင်း ဖြစ်လျှင်
နယ်ရှင်မြို့ရာသူ့ကြီးက စစ်မေးစီရင်စေမည်၊ တွဲမြို့တည်း နယ်
ခြားနေလူချင်း ဖြစ်လျှင် မြို့ရုံးက စီရင်စေမည်။ ၁

ဆင့် ၁၃၄ ၂၀-တန်က ၅၀၀-တန်ထိ အုပ္ပါယားမှာ ခုံရင်းစီရင်
သည်ကိုအမှုသည်တို့ သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊ သဘော
မကျလျှင် ကြေးငွောန်ကျပုံး၊ စာရေးလူလင် မဖက်မထည့်၊
အဆိုအစိုး စီရင်ချက်များကို အိတ်ထည့်သွင်း တံဆိပ်ခတ်
မှတ်ပြီးလျှင် အမှုသည်တို့သိပေးအပ်၊ နေ့ရက်ခံဝန် ချုပ်ဆိုစေ
ရှု ဆိုင်ရာမြို့ရုံးမှာဖြစ်စေ၊ အမှုသည်တို့ သဘောတူ သူတော်းဦးထံ
ပြင်စေ အယူခံစေမည်၊ ခံဝန်ချက်အတိုင်း မသွားမရောက်

၁၄၀ကြို ခုံဘော်ပြတ်ထူး

အယူပျက်လပ်လျှင် ပျက်လပ်သူကိစ္စးရင်းတရားရုံးစေမည်၊ စုံညီ
သွားနေက်အယူခံရ စီရင်ချက် ထပ်တူကျလျှင် ပြီးစေမည်၊
စီရင်ချက်ကဲးပြားလျှင် အမှုသည်တို့ သဘောတူသူ တိုးပိုးထံ
အထက်နည်း ထင်မံအယူခံ ထွက်သွားစေပြီးလျှင် ရှုံးနိုင်ကျရာ
ပြီးပြတ်စေမည်။

သတ္တဗုံး ။၅၀၀-တန်အထက် ၁၀၀၀-ဘန်ထိ အမှုများမှာ
ခုံရင်းစီရင်ချက်ကို အမှုသည်တို့ သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊
သဘောမကျလျှင် အထက် အယူခံထွက်သည်နည်း တရားမှ
ပိုင် အနာရီကြီးထံ လာရောက် တရားသူကြီးတိုးထံ အယူခံစေ
၍ စီရင်ချက်ကို သဘောကျလျှင် ပြီးစေမည်၊ သဘောမကျလျှင်
တရားသူကြီးတိုးထံအယူခံစဉ် ရှုံးနိုင်ကျရာပြီးစေမည်၊ တရား
ကွမ်းဘီးကိုလည်း တရားရုံးမှာ ဆောင်စေမည်။

မန္တုံး ။၁၀၀၀-တန် အထက် ၂၅၇၆ အများထိုက်တန်
သည် အမှုများမှာ အ၁၀၈းမြို့ရွာတွင် အပွဲ့အထိုပရီစေရာ၊ တရား
ရုံးတော်မှာ စွဲးဆိုစဉ် ရွှေပဝါးတော်အောက် တရားမှုများကို
ပည်တည်အတိုင်း ပြီးပြတ်စေမည်။

ပေါင်း ၄

(၉) ရာ၁၀တော်မှုပြဋ္ဌာန်းပို့စ်းမြားချက်ဥပဒေ

မထား ။ရွှေမြို့တော် ရွှေကြီးသတ်နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားကြသည့်
ရာ၁၀တော်မှုများမှာ အတွင်းတော်လွှာတ်အတော် နောက်ရုံး
တရားရုံးဆိုင်ရာ ပြင်အိမ် ဝန်အိမ်များက စစ်ဆေးစီရင်ပရီစေရာ၊
ရွှေရုံးက အထက်ရာ၁၀တော်မှုဥပဒေအတိုင်း စီရင်စေမည်၊ ဥပဒေ
မတည် ကျူးလွန်စစ်မေး စီရင်တွေ့မဲ့လျှင် စစ်မေးစီရင်သူကို
ထွေ့ရှုံးသည့်အကြိမ်တိုင်း တန်းမှာ ၁၅-ရက်ထားရမည်။

မူတိယာ ။အ၁၀၈းမြို့မကျေးရာများတွင် ဖြစ်ပွားကြသည့် ရာ၁၀တော်
မှုများမှာ မြို့သူကြီး၊ ရွာသူကြီး နယ်ရှင်တို့က စစ်မေးစီရင်
ပရီစေရာ၊ မြို့ရုံးက အထက်ရာ၁၀တော်မှု ဥပဒေအတိုင်း စစ်မေးစီရင်
စေမည်။

ပေါင်း ၂

(က) ၀၄-ဌာနအဝ် နိုင်ငံတွင်မူနှင့် ဆိုင်သည်များကို
ပြနှစ်းပိုင်းခြားချက် ဥပမာ

ပထမ။ ။၍၃၇။ နယ်မြေ၊ သူပုံးမှု၊ လူလုဆိုမှု၊ နယ်ရှင်အကြီး
အုပ်ပြုလပ်သူတို့ အိမ်ခြေထိမ်ချေနှုန်းများ၏ မိုးနဲ့ မိုးပြီးတပ်စစ်
ကဲးအောက်မြစ်စဉ်စစ်ကဲး၊ အငေးမြှုပ်နှံတို့ ကြေးငွေစားယူမှု
များမှာ မြို့ရုံးတွင်အစွဲးအဆိုမရှိ၊ နိုင်ငံမူကဲ့အမိန့်တော်မြတ်နှင့်
လွှားအပ်စိရင်ရသည့် ၁၄-ဌာနအဝ် နိုင်ငံတွင်မြန်မာနှင့် ဆိုင်သည့်
အရာရှိကြီးထံ လျော်ကိုယား ကောက်ယူစိရင်ရာ အမှုသည်တို့
သဘောကျေလျှင်ပြီးစေမည်၊ သဘောမကျေလျှင် အစည်းအဝေး
ဝင်မူးတော် မတို့တော်တို့ထံ သွင်း၍ ဆုံးပြတ်စိရင်ရာ ပြီးခေ
မည်။ ၁

ခုတိယံ။ ။ပထမချက်ပါ အမှုများပြင် မြို့ရုံးအရာရှိတို့ကြေးငွေစား
ယူမှု၊ မြို့သူကြီး၊ ရွာသူကြီး၊ သွေးသာက်ကြီး၊ စုထိန်း၊ စုအုပ်တို့
ကြေးငွေစားယူမှုများမှာ ၁၀-တန်က ၁၀၀၀-တန်အထံအမှု
ဖြစ်လျှင် ဆိုင်ရာမြှုပ်နှံစဲကဲ့တို့ထံးဆိုပြီးပြတ်လျှင် ပြီးပြတ်စေ
မည်၊ မြို့ဝန်၊ စစ်ကဲ့တို့ရင်ရာ သဘောမကျေရှိလျှင် အဆိုအစစ်
ခံချက်နှင့်တက္က အမှုသည်တို့ကို တရားဥပဒေတွင် တင်ပို့သည့်
နည်းဆိုင်ရာအရာရှိကြီးထံတင်ပို့၊ စာရေးကြီး J-ဦးတို့တရား
ဥပဒေတွင် ပါသည့်နည်းအတိုင်း စိရင်ပြီးပြတ်စေမည်။ ၁

တတိယံ။ ။ခုတိယံအချက်ပါ ၁၀၀၀-တန် အထက် ၅၀၀၀-
တန်ထံအမှုဖြစ်လျှင် မြို့ရုံးမှာ အစွဲးအဆိုမရှိ၊ ဆိုင်ရာအရာရှိကြီးထံ
စွဲးဆိုတရား ဥပဒေနည်း စိရင်စေ၍ ဆိုင်ရာအရာရှိကြီးထံ ဆိုက်
စွာက်လျှင် စိရင်ပြီးပြတ်စေရမည်။ ၅၀၀၀-တန် အထက်
အမှုများမှာ တရားဥပဒေတွင် ပါသည့် အတိုင်း အစည်း
အဝေးဝင် မူးတော် မတို့တော်တို့ထံ သွင်း၍ဆုံးပြတ် စိရင်ရာ
ပြီးပြတ်စေမည်။ ၁

ရေစကြို ခုံးတော်ဖြတ်ထဲး

(လ) စီရင်ပြတ်ပြီးဘူး သေဝပ် ပြီးပြတ်လွယ်စောင်
ပြနှာန်းပိုင်းမြေားချက်ဉာဏ်

ပထမ။ ॥လယ်၊ ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေ၊ ပယ်နယ်မှစကားများမှာ
နောက်ထပ်မံမရှုပါသော် တရားစွဲးလျောက်စဉ်မျိုးဝင်ပါးကျ
တင်းကြေးလူစိုက်ပယ့်ဖွဲ့ စာကန့်အစားကွက် ရေကွက်မှတ် နိမိတ်
အပိုင်းအခြားပုံစံများနှင့် သတ်မှတ်စွဲးဆိုလျောက်ထားစေမည်။ ၁

ဒုတိယ။ အသရိုးထာဝရအမွှဲပယ်၊ ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေ၊ ဧည့်
မှုများမှာ နှောင်တြီးနှင့်တရား စဉ်းလဲးစဉ်းစား မပြုမလုပ်စေရေး၊
အသုံးနောက်ပြီးသော ဖြတ်စာများကို တရားသေဝပ်ရာ အစိုးရ
တိုက ထန်းရွက်တွင် ဂကန်းမထည့်မသွင်း မရေးမသား စာလုံး
စာညွင်းနှင့် ရေးသား ရင်းဖျားဖြတ်ပယ် တံဆိပ်ခတ်မှတ် ပေးအပ်
စေမည်။ ၁

တတိယ။ ॥တရားလိုတိုက လျောက်ထားစွဲးဆို၍ အဝေးမြှို့ကျေးရွား
များတွင်ခေါ်ရာ မည်သူက မည်သည့်အာမျှနှင့် လျောက်ထား
ရှိသည်။ လျောက်ဝင်ပါအမှုနှင့် စပ်လျှော့သည့် သဏ္ဌာန်
ဖြတ်စာ စာချုပ်စာရင်းအမှတ်အသားမှစ၍ ချေပြုရှင်းလင်းရှင်း
အချက် ရှိသည့်များကို ကုန်စင်အောင် ယူဆောင်ခဲ့ ရမည့်
အကြောင်းနှင့်ချစာတွင် ယည့်သွင်းရေးသားချေခေါ် စေရမည်။
ချစာပါသည့်အတိုင်း စုလင်အောင် မယူမဆောင်ခဲ့၍ ပြန်သွား
ယူဆောင်ရလျှင် ကြောသများနှင့်ရက်ကိုတွက် စစ်၍ ၁ - ရက်ပျော်
၁ - ကျပ်ကျော်တွေကို အစိုးရထံပေးဆောင်စာက်သွင်း စေမည်။ ၁

စတုတ္ထ။ ॥ရွှေလက်ထက်တော်မတိုင်မဲ့ ပြစ်ပွဲ့ဗြာသည့် မှုခင်း
တရားစကားများအနက် ဓမ္မသတ်ကျမ်းကန့်ထွက် ပယ်ရာ ပရာ
သည့်တရားများကို အစွဲး အဆိုး အလျောက် အထားမရှိ ပယ်စေ
မည်။ ၁

ပေါင်း... ၅

တရားရာဇ်တိပေါ်

(၁) အမှုထည်တိမှာ စတင်းခံကျကုန်စေရန် တရားဝင်စရိတ်
ပြဋ္ဌာန်ပိုင်းခြားရျက်ဉာဏ်စေမှုရင်း

	ရေ	တရားမူ	ရာဇ်တိ
ရွှေမြို့တော်မြို့ကြီးတင် ခေါ်ဝတ်....	၁	၂။။၁ဲး	၅။။
ရွှေတော် မေမြို့ကြီးပြင်က စဉ် အဝေးမြို့ ကျော်ရွှေသများမှာ တရားမူ နှင့်ဖြစ်စေ၊ သူပုန်မှု ထားပြုမှု သူခံးမှု များပြင် ကျိန်စုံဝတ်မှု များနှင့် ဖြစ်စေ ချခေါ်ရလျှင် အမှုမက္ခားစာတ စောင်နှင့် လူအများဖြစ်စေ၊ တော်း တယောက်ဖြစ်စေ တတိုင်လျှင်	၁	၂။။၁ဲး	၅။။
သူပုန်မှု၊ ထားပြုမှု၊ သူခံးမှုများနှင့် ချခေါ်ရလျှင် အမှုက္ခားပြားသည် ဖြစ် စေ၊ မက္ခားပြားသည် ဖြစ်စေ လူတ ယောက်လျှင် ခရီးဘတိုင်သင့်	၁	၁။။	၅။။
အမှုစွဲးဆို လျော်စားလျှင် မှတ်ပုံတင်	၁	၁။။	၁။။
တရားလိုတွင် တရားတက်ငွေ	၁။။၁ဲး	၁။။၁ဲး
တရားခံတွင် အစစ်ခံရေးစား	၁။။၁ဲး	၁။။၁ဲး
အယူခံညာက်ပူဇော်တဖက်သင့်	၂	J
ကောက်ချက်ရေးတဖက်သင့်	၁။။	၁။။
လက်ဖက်ပီးတဖက်သင့်	၂။။၁ဲး	၂။။၁ဲး
လုပ်တဖက်သင့်	၂။။၁ဲး	၂။။၁ဲး
ခံဝန်ချက်ကောက်ချက် ရေးစားတဖက်သင့်	၁	၁။။	၁။။
ကျမ်းထုတ်တဖက်သင့်	၁။။	၁။။
ကျမ်းပင့်ကျမ်းတိုက်တဖက်သင့်	၁။။	၁။။
လုပ်တဖက်သင့်	၂။။၁ဲး	J။။၁ဲး
ကမ္မာလေးရပ်ရောက်လျှင် မိဋ္ဌာန် ချုပ်ရေးတဖက်သင့်	၁။။	၁။။

ရွှေဝက္ခာ ခိုတန်ပြတ်ထုံး

	အရ	တံရားမူ	ရာဇဝတ်မူ
လုပ်တဖက်သင့်	၁။	၂။
ဖယောင်းဖိုးတဖက်သင့်	၂။	၂။
ဆန်ဖိုးတဖက်သင့်	၂။	၂။
ဆိုပ်ထိန်းတဖက်သင့်	၃။	၃။
တိုင်စိုက်တဖက်သင့်	၃။	၃။
ကြဲးကုပ်တဖက်သင့်	၃။	၃။
၁။ ဒိုပ်တဖက်သင့်	၃။	၃။
နာရီစောင့်တဖက်သင့်	၃။	၃။
ခဲ့ဖိုးတဖက်သင့်	၂။	၂။
သက်ငယ်စည်းခဲ့စောင့်တဖက်သင့်	၃။	၃။
ပြီးရေးတဖက်သင့်	၃။	၃။
ပြီးလှုပ်တဖက်သင့်	၃။	၃။
အမိန့်တော်ရတ္ထိမှာအမှုကြီးငယ်မဆို		
တကြိမ်လဲးရလျှင်ငွေ	၃။	၃။
တရားရာဇဝတ်မှနှင့်ချုပ်ထားရလျှင်		
အချုပ်စား	၃။	၃။
အဆင့်စား	၂။	၂။
ရာဇဝတ်မှနှင့်အကျဉ်းကျေရောက်လျှင်		
ခြေကျဉ်းဖိုး	၂	၂
ခြေကျဉ်းချက် အချုပ်စား	၃	၃
အဆင့်စား		၃။
ကွမ်းဖိုးမှာလျှော်ကြေး ၁၀-ခိုင့်တစိုင်		
ကျော်စေမည်။	၃	

လျှော်ပြစ်လျှော်ဒဏ် ဟရိသည့်အမှုများမှာ ပြီးရေး ၈၁ လုပ်ဝတ်

၅။ သာ စားယူစေရမည်။

တရားပြီးပြတ်၍ ပြတ်စာကုံထန်းရှုက်နှင့်ရေးကျေး တံဆိပ်ခတ်မှတ်

ပေးအပ်ရာ ရေးစား ၅။ တံဆိပ်ထုတ် ၅။ တောင်းခံယူစေမည်။.... ၁

တရားရာဇဝတ္ထပေး

လွှာတ်ခတ်ရုံးရော်များတွင် စွဲဆိုသည့်အမှုများမှာ လုပ်အပိုတွက်
 J||ဃ-ဲး၊ မြို့ပြင် ၅။ ယူစေမည်။ C
 သက်သေချဝတ်မှာ တရားမှုဖြစ်လျှင် တတိုင် ၂။ ဲးရာဇဝတ်မှု
 ဖြစ်လျှင်တတိုင် ၅။ ထမင်းဖိုးတရက်လျှင် ၂။ ဲးတောင်းခံ
 ယူစေမည်။ C

ပေါင်း ၃၀

(၁) အမှုသည်တို့မှာ အဓိကအစာများ လွှာတ်ပြုမှုးစေရန် ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြားချက်ဉာဏ်

မှုဘ်ချက်ရွေး	C
အခိုဘိုးရေးစား	C
အခိုခံရေးစား	—	C
ပြတ်စာတင်ရေးစား	C
သဏ္ဌာ်တင်တင်ရေးစား	C
စာရင်းတင်ကြေးရေးစား	C
ဆာခြင်တင်ရေးစား	C
အတည်ခုံကွာကြေး	C
စာရေးလုပ်ခြေကြေး	C
အတောင်းစား	C
အရား	C
အောင်လက်ဖက်ထိန်းစား	C
စာထားနှုတ်	C
ပြေတုံး၊ တရားစစ်၊ စစ်ဝတ်	C
အစိုးရတို့ထံ မလျောက်မယားစုံရတို့ စိရင်ပြီးပြတ်သည့် အမှုကို ခိုင်စား ကွဲမ်းဖိုး အတောင်းအခံမရှိ လွှာတ်ပြုမှုးစေမည်။	C
အဖိုး ၂၀ - မပြည့် အနည်းငယ်တန်များမှာ အစွဲအချေမရှိ ကြေးငွေ့မကျေ မကုန်စေရ နှုတ်ပြောနှုတ်ဆိုနှင့်သာ ပြီးပြတ် စေမည်။	C
လင်မယားကွာမှုများမှာ ခဲ့းဝေရသည့် ဥစ္စာပစ္စည်းကို အစွဲးပြု၍ ခိုင်ကွဲမ်းဖိုး အတောင်းအခံမရှိ လွှာတ်ပြုမှုးစေမည်။	C

ရေဝကြီးခုတေသနပြတ်ထူး

သေနတ်, အောမြှောက်, မြင်း, ဝင်း, ဒိုင်း, ယွန်းစုံ, ကောင်ဟန်, ကျေဖောင်, ဘို့ပိုင်ထောင်စုံအာဂုံ အမှုထမ်းလှတုံးမှာ အယူခံ ဉာဏ် ပူဇော်, ထား ကွမ်းပြီး အာတောင်းအခံမရှိ လွှာတြိမ်းစေမည်။ ၁

ပေါင်း ၁၀

(က) တရားရာဇ်တော်များကို စစ်ဆေးစိရင်သည့် မူးပတ်အရှို့တို့ စောင့်ထိန်းစေစဉ် ဥပမာ

ပထမ်း ॥တရားရာဇ်တော်များကို စစ်ဆေးစိရင်စေမည့် ရာထူးနှင့် သူ့ကောင်းပြုတော်မူမှု၏ မူးမက်အရာရှိတို့အနက် တရားမန်း၊ စိုင်သည့်အရာရှိတို့မှာ စစ်ဆေးစိရင်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြားသည့် ဌာနများအပြင် အခြားဌာနများမှာ မှုပ်းတရားစကားများကို စစ်ဆေးစိရင်ဖို့၊ အမှုသည်ရေးဆောင်တို့ လာရောက်လျောက် ထားပြောဆိုသည့်များကိုလည်း လက်မခံစေရ၊ စောင့်ထိန်းစေ မည်၊ ရာဇ်တော်မျှနှင့်စိုင်သည့် အရာရှိတို့မှာ သုံးပြတ် စိုင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြားသည့် ဌာနများအပြင် အခြားဌာနများမှာ ရာဇ်တော်များကို စိုင်ဆုံးပြတ်မပါ၊ ရာဇ်တော်မျှပြစ်သည့်အတိုင်း လျောက် ထားစွဲးသို့သည်ကို လက်ခံပြု အမှုရှင်းလင်းကဲပြားအောင် ဖမ်းဆီး စစ်ဆေးစေမည်။ ၁

ဒုတိယ် ॥လွှာတ်တော် ရုံးတော်များတွင် စွဲးလျောက်ရှိသည့်အမှုများ မပြတ်မီအတွင်း အမှုသည်တို့အိမ်သို့ တရားရာဇ်တော်မျှ စစ်ဆေး စိုင်ရသည့် မူးပတ်အရာရှိတို့ အသွားအရောက်၊ လူအစေ အလွှာတ်မရှိ စောင့်ထိန်းစေမည်။ ၁

တတိယ် ॥ရာထူးနှင့်သူ့ကောင်းပြုတော်မျှ၏ တရားရာဇ်တော်များ ကို စစ်ဆေးစိုင်သည့် အတွင်း အမှုသည်တို့က ပေးသည့် ရွှေငွေ၊ အထည်အလိပ်၊ သက်ရှိသက်မဲ့ တန်ဆိုး လက်ဆောင်များကို အစားအယူမရှိ စောင့်ထိန်းစေမည်။ ၁

စတုတ္ထ် ॥တရား ရာဇ်တော်များကို သုံးပြတ်စိုင်ဆင့်ဆုံးရသည့် မူးပတ်အရာရှိတို့မှာ အမှုသည်တို့ထံ ရွှေငွေ၊ စိန်ကျောက်၊ အထည်အလိပ်၊ ပြင်းကျွေးနွား သံက်ရှိသက်မဲ့ ဉာဏ်ပစ္စည်းများကို အရောင်း အဝယ် အချေားအငှားမရှိ စောင့်ထိန်းစေမည်။ ၁

ပုံမှာ။ ။လွှဲတော်၊ ရုံးတော်များတွင် ပြည်သူတို့ တရားရာဇဝတ်
မှုများကိုလဲးလျောက်စေရန် အမိန့်တော်မြတ်နှင့် ခန့်ထားသည့်
အမိန့်တော်ရတို့ပြင် ရွှေဆောင်ပြုလုပ်သူတို့မှာ ဆိုင်ရာဌာနနာပိုင်
မှူးတော်မတ်စော်တို့က တရားဓမ္မသတ် ကျွမ်းကျင် နားလည်
သူကို ရွှေးချယ် တံဆိပ်လက်မှတ်ပေးအပ် လဲးလျောက်ပြောဆို
စောင်ရွက်စေမည်။ ၁

ထင့်။ ။အမိန့်တော်ရ တို့နှင့် တံဆိပ်လက်မှတ်ရသူ ရွှေ့ဆောင်
တို့မှာ တဖက်အမှုသည်တို့က အပူပြောဆို စောင်ရွက်စေရန်
ရင်းမြစ်ပြန်ဆိုလက်ခံပြီးမှ တဘာက်သို့ကူးပြောင်း အပြောအဆို
အဆောက်အဆွက်မရှိ စောင့်ထိန်းစေမည်။ ၁

သတ္တာမှ။ ။တရားရာဇဝတ်မှုများကို ဆင့်ဆို စစ်ပေး ရေးမှတ်ချ
ခေါ်ရသည့် စာရေး လုပ်တို့မှာ မှတ်းအလျောက် ကြေးငွေ
တောင်းခံရန်ရှိသည်များကို ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြားထားသည့် ဥပဒေ
စာရင်းပါ တောင်းခံရန်များပြင် ပို့မှတ်တောင်းခံ စားယဉ်ရှိလျှင်
ရာဇဝတ်အပြစ်စံပါပည်— အကြိုးအအုပ်တို့က ခံဝန်စောင့်ထိန်း
စေမည်။ ၁

ပေါင်း ၂

(c) ဥပဒေများကို ပတည်ကျူး။ထွန်လျှင် စိရင်ရန်ဥပဒေ

ပထမာ ခုတို့ယာ။ ။စောင့်ထိန်းရန် ဥပဒေချက်များကို ကျူးလွှန်
၍ တရားရာဇဝတ်မှုများကို စစ်ပေးစီရင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြား
သည့်ဌာနမှုတပါး အခြားဌာနများတွင် စစ်ပေးစီရင်သူ၊ အမှု
သည်ရွှေ့ဆောင်တို့ လာရောက်လျောက်ထား ပြောဆို သည်ကို
လက်ခံသူ၊ အမှုသည်တို့ အိမ်သို့ သွားရောက် လူစေလွှတ်သူတို့
မှာ ကျူးလွှန်သည့် အကြိုးစိုင်းတန်းမှာ ၇-ရက်ထားမည်၊
ပြဋ္ဌာန်းပိုင်းခြားသည့် ဌာနမှုတပါး အခြားဌာနများတွင် တရား
မှူး၊ ရာဇဝတ်မှူး စစ်ဆေးစီရင်သူတို့ ရှိနေရာ ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ၊
ကိုယ်စားဖြစ်စေ သွားရောက်ရှိ အမှုစကားလျောက်ထား ပြော
ဆိုသည့် အမှုသည်တို့မှာ အမှုပြီးသမျှ လရှက်အတွင်း တန်း

၄၇၀ကို ခုံတော်ဖြတ်ထဲ့

- တွင် ချုပ်ခံနေစဉ် အမှုအလျောက် ပြီးပြတ်အောင် ပြောဆို
စေပြီးလျှင် အမှုပြီးပြတ်မှ အချုပ်ကလွှတ်မည်။ ၁
- တတိယ။** ॥စောင့်ထိန်းရန်အချက်ကိုကျိုးလွန်တွေ့မိလျှင် ကိုယ်တိုင်
စားယူသည်ဖြစ်စေ မိဘသားမယားတို့။ စားယူသည် ဖြစ်စေ
အထက် ငွေစားဥပဒေအတိုင်း စီရင်မည်။ ၂
- စုတ္တာ။** ॥စောင့်ထိန်းရန်အချက်ကို ကျိုးလွန်တွေ့မိလျှင် ချေး
ငှားရောင်းဝယ်မိသည့် ရွှေ၊ ငွေ၊ အထည်အလိပ်၊ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့
ဥစ္စာပစ္စည်းအဖိုးတန်အတိုင်း ၅-ဆတန် ပြန်ပေးစေ၍ ရာဇဝတ်
မှာ အထက်ငွေစား ဥပဒေတွင် ပညတ်သာည့် အကိုင်း စီရင်
မည်။ ၃
- ပဋိမာ။** ॥စောင့်ထိန်းရန်အချက်ကို ကျိုးလွန် တံဆိပ်လက်မှတ်
မရ လဲးပေါ်သာက် ပြောဆို ဆောင်ရွက်သူတို့ကို တွေ့မိလျှင်
ဆောင်ရွက်ရင်း အမှုသည်တို့က မပေးသည့် ငွေကိုပြန်ပေးစေ၍
တန်းမှာ ၁၀-ရုက်ထားမည်။ ၄
- ဆင့်။** ॥စောင့်ထိန်းရန်အချက်ကို ကျိုးလွန်လျှင် ကျိုးလွန်သည့်
အမိန့်တော်ရ ရှေ့ဆောင်တို့ကို တန်းမှာ ၅-ရက် ထားမည်။ ၅
- သတ္တာ။** ॥စောင့်ထိန်းရန်အချက်များကို ကျိုးလွန်လျှင် ကျိုး
လွန်သည့် စာရေးလုလင်တို့ကို ငွေစား ဥပဒေအတိုင်း စီရင်၍
ခံဝန်ရင်း အကြီးအဆုပ်ကို တန်းမှာ ၃-ရက်ထားမည်။ ၆
- ပေါင်း ၆

ဥပဒေ စာရင်းအချုပ်

(က)	တရားဥပဒေအချက်	—	—	၈
(ခ)	ရာဇဝတ်မှာ ဥပဒေအချက်	၂
(ဂ)	နိုင်ငံတွင်းမှ ဥပဒေအချက်	၃
(ဃ)	တရားသေဝပ်ပြီးပြတ်ရန် ဥပဒေအချက်	—	—	၄
(င.)	တရားဝင်ကုန်စရိတ် ဥပဒေအချက်	၃၀
(စ.)	အမှုသည်တို့လွှာတို့မြှင့်းရန် ဥပဒေအချက်	၁၀
(ဆ.)	တရားရာဇဝတ်မှုနှင့် ဆိုင်သည့်အရာရှိတို့ စောင့်ရောက်ရန် ဥပဒေအချက်	၂

မြန်မာမင်းလက်ထက် ကျမ်းကိုင်ပုံ ၁၅-မျိုး

(၃) စောင့်တိန်းရန်များကို ကျူးလွန်လျှင်		
စီရင်ရန်ဥပဒေအချက်	၆
	စုစုပေါင်း၈၆

၁၄-မြန်မာမင်းလက်ထက် ကျမ်းကိုင်ပုံ ၁၅-မျိုး

ကျမ်းကိုင်နည်းမှာ ၁၅-မျိုး ကွဲးပြား ခြားနားနေသည်၊ အယုတ်၊ အဆတ်၊ အမြတ်အားဖြင့် လူသုံးမျိုးရို့ရာ ဌာနာာဖြင့်—

၁။ နေမြေးနေရာ၊

၂။ ပြောပေါ်၊

၃။ လျေကားရင်း၊

၄။ နှစ်ရဲးသစ်ပင်၊

၅။ စေတီတော်တွင်း—

ဟူ၍ ငါးမျိုးခြားနားသည်၊ သုံးမျိုးကိုင်းမျိုးနှင့် ပြောက်ပွားသော တဆုံးဦးဖြစ်သတည်း။

ငွေ ၁၇-မှုဖြစ်လျှင် လူယုတ်ကို စေတီတွင်းမှာ၊ လူလတ်ကို ပြောမှာ၊ လူမြတ်ကို နေပြား ပကတီနေရာမှာ ကျိုန်ဆိုစေရသည်။

ငွေ ၃၈-မှုဖြစ်လျှင် လူယုတ်ကို နှစ်ရဲးစေတီမှာ၊ လူလတ်ကို စေတီသာမန်မှာ၊ လူမြတ်ကို ပြောမှာ ကျိုန်ဆိုစေရသည်။

ငွေ ၆၈-မှုဖြစ်လျှင် လူယုတ်ကိုကျော်စောထင်ရှုသော တန်ခိုးကြီးဘုရားမှာ၊ လူလတ်ကို နှစ်ရဲးစေတီမှာ၊ လူမြတ်ကို စေတီသာမန်မှာ ကျိုန်ဆိုစေရသည်။

(ဤသို့ ကျမ်းကိုင်ရန် စီမံပုံရှုသော်လည်း သက္ကရာဇ် စာပေ လိုပိတာကော မပြုမဆိုနိုင်ဘဲးနှင့် ဗုံးဆိုသူသည် ကျမ်းဆို၍ ထိစွဲးငွောက် ရလိုကြောင်း ပြောဆိုဝန်ခံလှာမူ ထိုသူကို ကျမ်းဆိုခွင့် အချုပ်ဆိုခွင့်မပြုရ၊ ကျမ်းဆို၍ ယူမည်ဟူသော သဘော မျိုးဖြစ်၍ ထိုသူ စဉ်းလဲး ပုံးရဲးစွဲးဆိုရာ ရောက်သည့်အတွက် တဖက်သတ် ကျမ်းကိုင်ခွင့် မပြုရခြင်း ဖြစ်သည်။)

၁၄၁ ပြို့ ခုံတော်ပြီးထဲ

၁၅-မြန်မာမင်းလက်ထက် အာကာယျား

(က) တရားပ-အာကာယျား

ရွှေသူကြီးမှာ ၂ဝိ-တန်, မြို့သူကြီးမှာ ၂၀၆-တန် အယူခံမရှိ၊ အထူးကား ငွေ ၂၀၆-က ပိုလ္လန်လျှင် အညီခံဖြစ်စေ, မြို့ဝန်ထံဖြစ်စေ, လွှဲတ်ရုံး၊ ငါးရပ်တွင် တရားရုံးသို့ဖြစ်စေ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

အဘိုးတန်ငွေ ၂၀၀၆-ကအထက် ၁၀၀၆-ထိမှာ မြို့ဝန်ရုံးတွင် စဲ့နိုင်၏၊ ဂင်းအန်က် ၂၀၀၆-တန်မှာ အယူခံမရှိ၊ ၂၀၀၆-ကလွန်လျှင်ရွှေမြို့တော်ရုံး တရားရုံးသို့ အယူခံ ဝင်နိုင်၏။

အထူးကား ငွေ ၃၀၀၆-ကကျော်လွန်လျှင် ရွှေမြို့တော်တရားရုံးတွင် စဲ့ရသည်။ (ငါးထောင်မပြည့်သည့်ငွေများ)။

ငါးထောင်ကကျော်လျှင် လွှဲတ်တော်ကြီး၌ စဲ့ရသည်၊ ဝန်ကြီးနှစ်ပါး ထက်မန်ည်းစိရို့ရသည်၊ မပြီးလျှင် ဂင်းတွင်ပင် ထပ်၍တင်နိုင်၏၊ ဝန်ကြီးလေးပါးဝန်ထောက်အစုံနှင့် စိရို့ရသည်၊ တဖန် ကောဇ်ပင်းမြတ်ထဲ သွေ့ဗိုင်သေး၏၊ ကောဇ်ပင်းမြတ်တွင်ကား ပြီးဆုံးသတည်း။

(ခ) ရာဇဝတ် အာကာယျား

ရာဇဝတ်မှုများမှာ အသေးအဖွဲ့မှုကိုချော်လှုပ်၍ အခြားရာဇဝတ်မှုများ၏ ဘမ်းသီးစင်ဆေးရှု အထက်ရုံးသို့ တင်ရသည်။

ရုံးအဆင့်ဆင့်ကား—

၁။ သူကြီး၊

၂။ မြို့သူကြီး၊

၃။ မြို့စာရေးကြီး၊

၄။ နာခံး၊

၅။ စစ်ကဲး၊

၆။ မြို့ဝန်၊

၇။ ခရိုင်ဝန်၊

၈။ လွှဲတ်တော် ဟျော် ရှစ်ဗုံးနှင့်။

ဂင်းတွေ့တွင် နိုင်ငံပုန်ကန်မှု, လူသတ္တုမှု, ထားပြုသို့မှာ ခရိုင်ဝန် ရုံးသို့ ရောက်အောင်တင်ရသည်၊ အခြားရာဇဝတ်မှုများမှာ အောက်ရုံး ကြီး, ငယ်တွဲက စိရိုင်နိုင်သည်။

မှတ်စုပျား

နိုင်ပုန်ကန်မှုပြစ်လျှင် ခရှင်ဝန်က လွှတ်တော်သို့ တင်ရသည်၊ လူသတ်မှုမှာ သေထိုက်သူဖြစ်လျှင် ခရှင်ဝန်က လွှတ်တော်မှာ အမိန့်ခံယူ၍ စီရင်ရသည်၊ ဓားပြုမှုမှာ မိမိသဘာအတိုင်း စီရင်ပိုင်သည်။

၁၆-မှတ်စုပျား

(က) လွှတ်ရုံးငါရိပ်

- ၁။ ရှေ့ရုံး၊
- ၂။ နောက်ရုံး၊
- ၃။ တရားရုံး၊
- ၄။ မြေးတိုက်ရုံး၊
- ၅။ လွှတ်တော်၊

(ခ) သုံးတန်းလက်ရ

- ၁။ သူရုံးစုံ၊
- ၂။ ကောင်ဟန်စုံ၊
- ၃။ လက်ရုံး၊

ငှုံးသုံးစုံဇာတားသော အမှုထမ်းကို သုံးတန်းလက်ရခဲ့သည်၊
ငှုံးအမှုထမ်းတိုကား သေထိုက်သောသူတို့ကို သတ်ရသော သူမျှားတည်။

(ဂ) တရားသူကြီးအင်္ဂါးပျား

တရားသူကြီးအင်္ဂါးရုပ်၏ ၃-ပါး

- ၁။ အနိုင်အထက်မပြုခြင်း၊
- ၂။ အဂတိလေးပါးသို့ မလိုက်ခြင်း၊
- ၃။ အမှုနှင့်လျှပ်စွာ စီရင်ခြင်း၊

(မမူပဒအင့်စာတာ)

တရားသူကြီးအင်္ဂါးရုပ်၏ ၅-ပါး

- ၁။ မျိုးဆွယ်သီလ ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂။ အဂတိလေးပါးသို့ မလိုက်ခြင်း၊
- ၃။ ကောက်ယူစီရင်ရှုံး လိမ္မာခြင်း၊
- ၄။ ချုစ်တွေ့ယောစကားကို ဆိုတတ်ခြင်း၊
- ၅။ ဓမ္မသတ်၊ ရှာဇသတ်တို့၏ လိမ္မာခြင်း၊

(နေနိတ်)

၁၅၀ကြို ခုံတန်ဖြတ်ထူး

တရားသူကြီးအင်္ဂါ ၈-၂၍။

- ၁။ အမျိုးမြတ်ခြင်း၊
- ၂။ သီလရှိခြင်း၊
- ၃။ ဂုဏ်ရှိခြင်း၊
- ၄။ သစ္စာမှန်ကန်ခြင်း၊
- ၅။ နာပော်ဘွဲ့ယော်စကားကို ဆိုတတ်ခြင်း၊
- ၆။ ပြောပြစ်သန့်စင်ခြင်း၊
- ၇။ ကျေစလစ်စွာ ပြောတတ်ခြင်း၊
- ၈။ တရားဓမ္မသတ်၌ လိမ္မာခြင်း၊

(မနုသာရဇ္ဇာများဓမ္မသတ်)

တရားသူကြီးအင်္ဂါ ၉-၂၍။

- ၁။ အမျိုးမြတ်ခြင်း၊
- ၂။ သီလရှိခြင်း၊
- ၃။ ဂုဏ်ထူးရှိခြင်း၊
- ၄။ သစ္စာမှန်ခြင်း၊
- ၅။ သာယာစွာ ဆိုတတ်ခြင်း၊
- ၆။ ပြောပြစ်စွာ ပြောတတ်ခြင်း၊
- ၇။ စဉ်းလဲးမူကို ထွင်းဖောက်ထိခြင်း၊
- ၈။ သူခပ်သီမ်း ချီးမှုမ်းခြင်း၊

(ဝိနိုဒ္ဓယနာသီဓမ္မသတ်)

တရားသူကြီးအင်္ဂါ ၉-၂၅။

- ၁။ သုတများခြင်း၊
- ၂။ စကားဆန်းကြယ်ခြင်း၊
- ၃။ နှုံးညံးခြင်း၊
- ၄။ ရဲးရင့်ခြင်း၊
- ၅။ တည်ကြည်ခြင်း၊
- ၆။ ပိဋကတ်ဖောင်တတ်ခြင်း၊
- ၇။ ထုံးပံ့နည်းနာတတ်ခြင်း၊

မှတ်စုံပုံ.

- ၈။ သတင်ပဲလယ်၌ ရဲးရင်ခြင်း၊
၉။ သူခပ်သီးမားတို့စေားကို မှတ်နိုင်ခြင်း၊

တရားသူကြီးရက် ၃-၁၂။

- ၁။ နိုင်သောအခွင့်အာဏာရှိခြင်း၊
၂။ ရုံသေထိုက်သောဂုဏ်ရှိခြင်း၊
၃။ ရှက်ကြောက်တတ်သူဖြစ်ခြင်း၊
၄။ မကောင်းမှုကို ကြောက်ခြင်း၊
၅။ သူခပ်သီးမားကို ချစ်ဆောင်ခြင်း၊

တရားသူကြီးတို့ကျင့်စာ ၁၀-၁။

- ၁။ အမှုသည်တို့အား ချစ်သွေ့မှန်းသူ မရှိခြင်း၊
၂။ လျှောက်သည့်စကားကို ကောင်းစွာနာခံခြင်း၊
၃။ အမှုသည်တို့ လက္ခဏာကို ဆင်ခြင်းခြင်း၊
၄။ အမှုသည်တို့ အမျိုးလာတ်ကို ဆင်ခြင်းခြင်း၊
၅။ တရားလမ်းကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ခြင်း၊
၆။ အမှု၌ ဖြစ်လတ္ထု၊ အနာဂတ်ကို ဆင်ခြင်စီရင်ခြင်း၊
၇။ ကျေးဇူးမှုပြောသည်ကို အမျက်မထွက်ခြင်း၊
၈။ တန်သီးလက်ဆောင်မလိုက်စားခြင်း၊
၉။ စဉ်လဲးသည်ကို အလိုမရှိခြင်း၊
၁၀။ တရား၏ပြီးပြတ်ခြင်းကို အလိုခြုံခြင်း၊

(က) ဆက်စာ ၅၂-၁။၊ ယုံကြည်အပ်စားသက်စာ ၁၂-၁။

- ၁။ သီတင်းသီလရှိစသာသူ၊
၂။ ရတနာသုံးပါးကိုရှိသောသူ၊
၃။ ဥစွာများ၏ သစွာစောင့်သူ၊
၄။ အမျိုးမြတ်သောသူ၊
၅။ လူအပေါင်းတို့ရှိသောသူ၊
၆။ သူထော်ကောင်းဖြစ်၍စကားတည်မှန်သူ၊
၇။ ကောင်းကျိုးမာကောင်းကျိုးသီးသူ၊
၈။ ထင်ရှုံးကျော်ကြားသူ၊

ရော်ကြီးခုတေသနပြတ်ထဲ့

- ၉။ ကောင်းမျှစွဲလျှော်သောသူ၊
 ၁၀။ သူတပါးနှစ်ကိုမလိုလားသူ၊
 ၁၁။ အမှုခပ်သိမ်းတို့၏ စီးပွားချမ်းဆာကိုရှာသူ၊
 ၁၂။ မျက်နှာကြီးငယ်မင့်သူ့၊

*** မယုံကြည်အပ်စသာသက်စသေပါး ၄၀**

၁။ မင်းပြစ်မင်းဒက်ခံရသူ၊	၂၀။ သေသာက်ကြီးသူ၊
၂။ အနာဂုံသောသူ၊	၂၁။ အမျက်ကြီးသူ၊
၃။ အသက်အိုမင်းထိုင်းမှုင်းသူ့၊	၂၂။ တန်ဆိုးစားသူ၊
၄။ အသက်ငယ်ရွယ်သူ့၊	၂၃။ ကြောက်လန့်တတ်သူ့၊
၅။ ကချေသည်း၊	၂၄။ မရှက်တတ်သူ့၊
၆။ သီချင်းသည်း၊	၂၅။ ခရီးဝေးလာချုပင်ပန်းသူ့၊
၇။ ပန်းထိုင်သည်း၊	၂၆။ ပင်လယ်ကူးသောသူ့၊
၈။ ပန်းပဲးသည်း၊	၂၇။ ထန်းတက်သောသူ့၊
၉။ ပန်းချိသမား၊	၂၈။ သူတပါး မယုံကြည်သောသူ့၊
၁၀။ အဆွေးအမျိုးမှ နှင်ထုတ် ထားသူ့၊	၂၉။ အမှုသည်ကို မြှုပ်ချေးစားသူ့၊
၁၁။ မိန့်ဗုံးသူ့၊	၃၀။ အမှုသည်နှင့်ဆက်ဆံသူ့၊
၁၂။ တော်မွှေ့တို့တောင်းစားသူ့၊	၃၁။ အမှုသည်၏ရန်သူဖြစ်သူ့၊
၁၃။ သုံးပန်းဖြစ်သူ့၊	၃၂။ အမှုသည်၏ဘွဲ့ဖြစ်သူ့၊
၁၄။ သူ့အိမ်သူ့ရှာသို့တက်သော သူ့၊	၃၃။ ဆင်းရဲးလွန်းသူ့၊
၁၅။ မိန့်ဗုံးအလွန်တပ်မက်သူ့၊	၃၄။ အမှုအများကိုရှားစားသူ့၊
၁၆။ ခိုးသူ့၊	၃၅။ မိမို့ခေယမ်းစားသူ့၊
၁၇။ အန်ကြီးသူ့၊	၃၆။ ပျက်လွှာစွာသောသူ့၊
၁၈။ ကြမ်းကြော်သောသူ့၊	၃၇။ ကြေးမြှုများသောသူ့၊
၁၉။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူ့၊	၃၈။ အမှုသည်၏ ဆွေးမျိုးဖြစ်သူ့၊

* ဘုရားဟောကျမ်းဂန်ထုတ်မဟုတ်၊ ရွှေးခေတ် အယူအဆကိုအခြေပြုစသာ
ဓမ္မသတ်ကျမ်းထွေက် အယူအဆသာဖြစ်သည်၊ ခေတ်နှင့် မစလျှော်စုပါရှိ
စသာည်း ရွှေးမူရှိရင်း သိမှတ်ခွဲ့ရအောင်သာ ထည့်သွင်း ဖော်ပြပါ
သည်။

မှတ်ရုပျား

(c) ထဏ္ဍားဝိရင်ရာနည်း ၄-ပါး

- ၁။ ရွှေးမင်းအံ့မတ်တိုးပြတ်ပံ့အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 ၂။ အထူးထူးသောဓမ္မသတ်ဖြတ်ထုံး၊ ဖြတ်ပံ့အရသုံးဖြတ်ခြင်း၊
 ၃။ ရွှေးပညာရရှိတိုး ဆုံးဖြတ်ပံ့ကိုမြို့၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 ၄။ မိမိသမာဓိပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊

(d) ပြုပိုင်ခြင်း ၂-ပါး

- ၁။ ဘိုးဘွားမိဘထံမှ အမွှေ့ရခြင်း၊
 ၂။ ငွေ့နှင့်ဝယ်ခြင်း၊
 ၃။ ပြုတိုင်နှင့် စပြုင်းတိုးချခြင်း၊
 ၄။ တိုး၍တို့လုပ်ခြင်း၊
 ၅။ ပိုင်သူတဆင့်ပေးခြင်း၊
 ၆။ မင်းပေး၍ရခြင်း၊
 ၇။ ဆယ်နှစ်လုပ်စား၌ တားမြစ်မှုမရှိခြင်း၊

(e) သင်းသီးပစ္စည်း ၁၂-ရှစ်

- ၁။ ခေါင်းဆေးသောအခါ လက်ဖွဲ့သောပစ္စည်း၊
 ၂။ ပုံခက်တင်သောအခါ လက်ဖွဲ့သောပစ္စည်း၊
 ၃။ နာဖျားသောအခါပေးသောဓမည်းပစ္စည်း၊
 ၄။ နားထွင်းသောအခါလက်ဖွဲ့သောပစ္စည်း၊
 ၅။ ပညာခနှင့်ရသောပစ္စည်း၊
 ၆။ ပုံတီးနားချောင်းစသောပစ္စည်း၊
 ၇။ ရှင်ပြုသောအခါ ပေးဖွဲ့သောပစ္စည်း၊
 ၈။ လက်ထပ်သောအခါ လက်ဖွဲ့ပစ္စည်း၊
 ၉။ မိဘထံမှသားသမီးရယူသောပစ္စည်း၊
 ၁၀။ ဘိုးဘွားတို့က ချုစ်၍ပေးသောပစ္စည်း၊
 ၁၁။ မင်းကောရာ၏က ပေးသောပစ္စည်း၊
 ၁၂။ သူတပါးက ပေးသောပစ္စည်း၊

(f) ပဋိညာဉ်း ၅-ပါး

- ၁။ သင်းသီးအရာမှ စကားကို ဆိုမည်ဝန်ခံခြင်း၊
 ၂။ သင့်သော်လည်း ဟုတ်မှန်သောစကားကို ဆိုမည်ဝန်ခံခြင်း၊
 ၃။ ဓမ္မသတ်နှင့်ညီစွာအကျိုးနှင့်စပ်သောစကားကို ဆိုမည်ဝန်ခံခြင်း၊

ရွှေကြီးတော်ပြတ်ထုံး

- ၄။ သာယာစွာသောစကားကိုသာ ဆိုမည်ဝန်ခြင်း၊
၅။ မေတ္တာစိတ်နှင့် ဆိုမည်ဝန်ခြင်း၊

(e) ၁၃၅။ ၂-၂၇။

- ၁။ သားချင်းဆွဲများဖြစ်၍ တရားမှလဲးခြင်း၊
၂။ ချစ်ကျမ်းဝင်သူဖြစ်၍ တရားမှလဲးခြင်း၊
၃။ ကြေးငြောစာရုံ၍ တရားမှလဲးခြင်း၊

(ii) ප්‍රෝටොන් සාමාජික අධ්‍යාපනය

- ၁။ တဆင့်ကြားထိသောစကား၊
၂။ မျက်ကုပ္ပန်သောစကား၊
၃။ နှစ်ဝန်းနစ်ခွဲထိသောစကား၊
၄။ အမျက်နှာပြာသောစကား

(୯) କାହିଁଏବାର୍ଦ୍ଦିଃ ନ-ପିଃ

- ၁။ အမျိုးမြတ်သည်ပြောရှု ပေးခြင်း၊
 ၂။ အသွင်းဘစ္စာပေးမည်ပြောရှု ပေးခြင်း၊
 ၃။ အမှုကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးမည်ပြောရှု ပေးခြင်း၊
 ၄။ ခြိမ်းချောက်ရှုပေးခြင်း၊
 ၅။ အခက်အခဲးကို ဖြေရှင်းပေးမည်ထို့ ပေးခြင်း၊
 ၆။ သယပ်နေပါမည်ဝန်ခံချုပ် ပေးခြင်း၊
 ၇။ ဓရာဂါအနာမူ လွှတ်စေမည်ထို့ ပေးခြင်း၊
 ၈။ အလိုတူ အသီအမြင်သင်နေရှု ပေးခြင်း၊

(୫) ମିଶ୍ରିଃ ୬-୧୯

- ၁။ အရင်းနှင့်တက္ကာ အတက် (အတိုး) ရှိသောမြို့၊
 ၂။ အတက်ပေး၍ အရင်းကြာင်းသောမြို့၊
 ၃။ အရင်းပေး၍ အတက်ကျွန်ုပ်သောမြို့၊
 ၄။ အရင်း အတက် ကျွန်ုပ်သောမြို့၊
 ၅။ ဆိုတိုင်းအတက်ရှိသောမြို့၊
 ၆။ လျှော်ရသောမြို့၊

ପ୍ରକାଶକ